

24 december 2010

ADVOCATENBLAD 17

.....
*Kroniek personen-
en familierecht*

.....
*Napoleon regeert
de Nederlandse
balie*

.....
Kerstgroeten

Advocaten die heel iets
anders gingen doen

IS ER LEVEN NA DE ADVOCATUUR?

Vlaktbij

Iedereen droomt. Van een grote wereldreis. Of het kopen van een boot, om maar wat te noemen. Maar hiervoor dienen de financiën wel toereikend te zijn. Ook als u gestopt bent met werken. Hoe u een stevig pensioen opbouwt zonder nu al diep in de buidel te hoeven tasten? Niehoff Werning & Kooij heeft het antwoord op die vraag. Wij zijn thuis in de advocatuur. En kunnen u dus adviseren op maat. Toegesneden op uw persoonlijke situatie en wensen. Uw dromen zijn dichterbij dan u denkt. Wilt u weten wat er in uw situatie mogelijk is? Neem dan contact met ons op.

Pensioen? Kijk op www.nwk.nl

**Hoe dan ook,
Niehoff Werning & Kooij is vlaktbij.**

Niehoff Werning & Kooij
verzekeringsadviseurs voor advocatuur en notariaat

Omslagartikel

676

Met het oog op goede voornemens voor 2011 spraken we met ex-advocaten **die iets heel anders gingen doen**. Ter vermaak van gelukkige advocaten – en ter inspiratie van de wanhopigen.

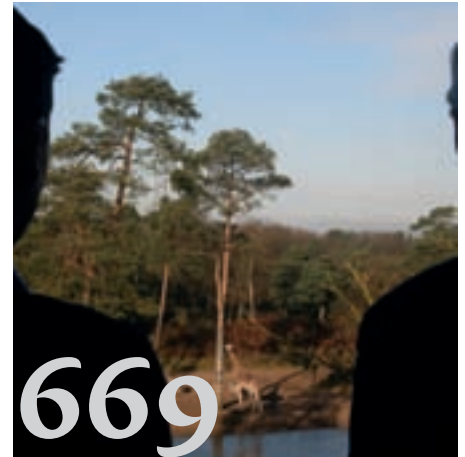
Geschiedenis

684

Oproerkraaiers en verraders, dat waren advocaten in de ogen van **Napoleon**. Maar deze keizer legde exact **200 jaar geleden** wel de basis voor de huidige **baliestructuur**.

Actualiteiten

669

Op een congres over **leiderschap voor juristen** – ‘Waarom zouden mensen mij volgen?’ – bleek dat de echte leider het groepsbelang laat prevaleren.

666

.....

Actualiteiten

Aan de Zuidas is ‘gedreven’ een eufemisme voor tiran, en ‘perfectionistisch’ voor neuroot. Aldus de **Zoza's**.

671

.....

Actualiteiten

De **advocatuur zal in 2020** veel meer dan nu te maken krijgen met taakverdeling en outsourcing.

697

.....

Werken in...

Procederen in China ‘is iedereen af te raden’, maar je kunt je er wel vestigen als advocaat.

665

.....

Actualiteiten

De **Landsadvocaat** mag heus wel een bundel publiceren over aansprakelijkheid door **klimaatverandering**.

668

.....

Actualiteiten

De **Stimuleringsbijdrage mediation** houdt op te bestaan: ‘Een onverstandige bezuiniging’

670

.....

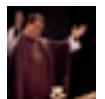
Actualiteiten

Een wetsvoorstel maakt het **Franse advocaten** gemakkelijker om samen te werken met bijvoorbeeld accountants.

Verder...

Kort nieuws 664 » Van de deken: sjoemelen met de rechtsstaat 665 » Column Harry Veenendaal: Pardoes neergelegd 667 » Intussen op het Binnenhof 667 » Advocaten voor advocaten: shelters gevraagd 675 » Berichten van de Orde 672 » Brieven en reacties 675 » Kroniek personen- en familierecht 2009-2010 688 » Opinie over toezicht op de advocatuur 699 » Kantoorartikelen: het kantoorhandboek 706 » Even oprispen: Rechtsmacht bij internationale arbeidsovereenkomsten 701 » Tekst gewijzigde Verordening praktijkrechtspersoon 703 » Transfers 706 » Tucht recht 708 » Kerstgroeten 722

Personeelsadvertenties in dit nummer op p. 734

Omslag: Ex-advocaat Marc Oortman draagt de mis op.
Foto: Ger Loeffen

Colofon

90e jaargang
Verschijnt elke drie weken.

Het *Advocatenblad* is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve Van de deken, Berichten van de Orde en Tucht recht

Redactie
mr. L. Bakkers
mr. K.A. Boshouwers
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. M.R. Maathuis
mr. R. Malewicz
mr. C.C. Oberman
mr. M.A.R.C. Padberg
mr. L.H. Rammelo
mr. drs. Th. C. van Schagen
mr. P.H.E. Vouïte

Eindredactie
Linus Hesselink

Redactionele bijdragen
Mailen naar:
l.hesselink@sdu.nl.
Informatie:
Linus Hesselink,
070-378 98 36,
070-335 35 74
Het schrijven van redactionele bijdragen levert per 500 woorden 1 opleidingspunt op.

Sdu Uitgevers
Lucinda Jones (uitgever)
Sandra Kroon (directeur
BU Legal & Tax)

Beeldredactie
Charlotte Helmer

Journalistieke redactie
Linus Hesselink, Hedy Jak,
Mark Maathuis, Trudeke
Sillevis Smitt

Bijdragen aan de Actualiteiten:
Vera Spaans en
Patrick van IJzendoorn

Vormgeving
Dimdim, Den Haag

Illustratie
Floris Tilanus

Correctie
Sandra Braakmann
Carlijn Urlings

Druk
Senefelder Misset,
Doetinchem

Digitaal archief
Advocatenblad sinds 1996

www.advocatenorde.nl,
voor houders van het
(gratis) Balienetcertificaat

Advertenties
www.bereikdejurist.nl
Veerle Sanderink,
accountmanager
v.sanderink@sdu.nl,
Tel. 070-378 03 50 of
06-229 480 84
Inzendtermijn:
afl. 17: 10 december 2010
afl. 1: 31 december 2011

Abonnementen
Adreswijzigingen van
advocaten:
adres@advocatenorde.nl

Niet-leden betalen
€ 222,60 per jaarabonnement (incl. btw en verzendkosten) en voor de jaarband (€ 40). Studenten 50% korting, losse nummers: € 31,80 (incl. btw). Adreswijzigingen: Sdu Uitgevers klantenservice, telefoon 070-378 98 80, Postbus 20014, 2500 EA

Den Haag, www.sdu.nl/
service.

ISSN 0165-1331

HOI
PRINT

Nederlandse
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

Niet-advocaten mogen in bestuur

Met het aannemen van de Wijziging Verordening op de praktijkrechtspersoon maakte het College van Afgevaardigden tijdens de vergadering op 1 december jl. de weg vrij voor niet-

advocaten in het bestuur van advocatenkantoren. Voorwaarden zijn dat deze persoon niet als voorzitter optreedt en dat de niet-advocaten geen meerderheid binnen het bestuur

vormen. In 2005 was de Orde nog tegen niet-advocaten in het bestuur, maar de oude praktijk zou nu niet meer voldoen. Bij veel middelgrote en grote kantoren bestaat met name op het

gebied van financiën, marketing en HR behoefte aan expertise 'op het hoogste niveau'. Achter in dit nummer de tekst van de gewijzigde verordening en een toelichting erop.

Landsadvocaat mag schrijven over aansprakelijkheid door klimaatverandering

Heeft landsadvocaat Pels Rijcken 'de mensheid onnodig angst aangejaagd' door te stellen dat de Nederlandse overheid onvoldoende is voorbereid op mogelijke aansprakelijkheidsrisico's als gevolg van klimaatveranderingen? Staatssecretaris Joop Atsma van Infrastructuur en Milieu vindt van niet, in antwoord op Kamervragen van PVV-Kamerlid De Mos. De Mos stelde zijn vragen naar aanleiding van de bundel *Klimaat en recht. Is het recht klaar voor klimaatverandering?* die het kantoor onlangs uitgaf. Het boek bevat bespiegelingen over de mate waarin het Nederlands recht is voorbereid op klimaatveranderingen. Zo is het denkbaar dat wateroverlast door onvoldoende opgehoogde dijken leidt tot verwijtbaarheid en

dus aansprakelijkheid van de staat, die immers maatregelen had kunnen nemen om de overlast te voorkomen. De Mos wil graag ook van de staatsse-

cretaris weten of aan de bundel belastinggeld is besteed. Dat is, schrijft Atsma, niet het geval. Afstand nemen van de conclusies van het boek kan ook al

niet – die komen nu eenmaal voor rekening van het advocatenkantoor, ook al is dat in dit geval de landsadvocaat. En die mag schrijven wat hij wil.

Hoofdelijke omslag omhoog

De hoofdelijke omslag die advocaten aan de landelijke Orde betalen, stijgt volgend jaar gemiddeld met 13 procent. Dat vloeit voort uit het conceptjaarplan en de begroting 2011 die het College van Afgevaardigden op 1 december jl. goedkeurde. Categorie 1 (advocaten met een inkomen van € 65.000 of meer) dragen volgend jaar € 765 bij (was € 675); categorie 2 (advocaten met een inkomen tussen de € 38.000 en € 65.000) gaan € 560 betalen (was € 495) en categorie 3 (advocaten met een inkomen van minder dan € 38.000, of ouder dan 70 met

meer dan 20 jaren op het tableau of advocaten met minder dan drie jaar op het tableau) betalen in 2011 € 195 (was € 175).

Voor het totaal aantal advocaten is in de periode 2011-2013 uitgegaan van een stijging van 1,8 procent. Eind 2013 zou Nederland daarmee 17.040 advocaten tellen, ongeveer 1000 meer dan nu. Onder andere de uitwerking van de adviezen over de organisatie van de Orde (commissie-Huydecoper), de opleiding (commissie-Kortmann) en het toezicht (Docters van Leeuwen) zijn debet aan de verhoging.

Overheden letten op deskundigheid, niet op tarieven kantoren

Ambtenaren die juridische adviseurs inschakelen, letten vooral op hun deskundigheden. De tarieven die advocatenkantoren in rekening brengen speelt dan een kleine rol, zo blijkt uit een onderzoek van Sdu Uitgevers, dat rijks-, provinciale en gemeentebtenaren hierover ondervroeg. Opmerkelijk genoeg zijn overheden achteraf, als de factuur eenmaal op de mat is gevallen, juist ontevreden over de hoge kosten. Daar staat weer tegenover dat ambtenaren

vinden dat de kantoren hoog scoren op competentie. Vooral Trip Advocaten & Notarissen doet het goed. Ambtenaren plaatsen dit kantoor in Noord-Nederland op één, op de voet gevolgd door AKD en Pels Rijcken. Trip excelleert in integriteit, AKD en Pels Rijcken worden vooral gevraagd vanwege hun reputatie. Alle drie behalen ze de laagste score op tarieven. Duur staat kennelijk gelijk aan 'goed'.

Van de deken

Jan Loorbach

Sjoemelen met de rechtsstaat

Ons' ministerie heet niet langer ministerie van Justitie, maar ministerie van Veiligheid en Justitie. Dit illustreert een accentverschuiving van individuele rechtsbescherming naar collectieve veiligheid. De bevordering daarvan is zo belangrijk geworden dat die goede oude individuele rechtsbescherming daar maar onder moet lijden. Zo staat het kernprincipe van de traditionele rechtsstaat ter discussie: ontwikkelingen als terrorismedreiging en de verharding van de georganiseerde misdaad maken burgerbescherming meer ondergeschikt aan overheidsmacht dan voorheen, vindt de overheid. Discussie hierover is wellicht nodig maar tegelijkertijd voor de essentie van onze rechtsstaat ook riskant. Over de rechtsstatelijke risico's van terreurbestrijding in de democratie schreef Herman van Gunsteren in 2004 *Gevaarlijk veilig*. Het 'veilig' in de titel is de veiligheid die de overheid voor de burger moet borgen. Met 'gevaarlijk' doelt hij op de soms twijfelachtige democratische legitimatie van de overheid voor het geven van wettelijke maar matig gecontroleerde bevoegdheden, en voor het beknotten van burgerbescherming tegen die uitdijende overheidsmacht. De Engelsen hebben wat deze democratische kernwaarden betreft een oeroude en levende traditie die teruggaat tot de Magna Charta. Een aanrader is het boek van Tom Bingham, *The Rule of Law* (de beste vertaling lijkt me: *De wet regeert*). Bingham vermeldt dat Aristoteles al heeft gezegd: 'Het is beter dat de wet regeert dan een burger; zelfs zij die de wetten bewaken, dienen eraan te gehoorzamen.'

Het moderne denken over The Rule of Law is ingeleid door A.V. Dicey, *An introduction to the Study of the Law of the Constitution* (1885). Dicey onderscheidt drie functies van deze 'Rule of Law', met als eerste het nulla poena-beginsel. De tweede is dat geen enkele burger boven de wet is gesteld: 'Be you never so high, the Law is above you (...). So, if you maltreat a penguin in the London Zoo, you do not escape prosecution because you are Archbishop of Canterbury.' (Ook toen al werd de geestelijkheid dus niet boven de wet geplaatst.) Het derde principe is dat constitutionele kernwaarden (general principles of the Constitution), zoals het recht op persoonlijke vrijheid, van vereniging en vergadering, gevestigde waarden zijn. In Engeland zijn die waarden gevestigd geraakt door een rijke traditie van case law. Zoals Tennyson zegt: 'A land of settled government, a land of just and old renown, their/ Freedom slowly broadens down from precedent to precedent.'

Wij moeten het in Nederland niet hebben van precedenten maar van onze wetgever. Als wij, zoals Engeland, een 'land of settled government, of just and old renown' willen blijven, dan moeten we buitengewoon waakzaam blijven als de overheid de individuele vrijheden wil inperken ter wille van onze collectieve veiligheid. Sjoemelen met de rechtsstaat om die te redden, dat gaat niet werken. Een van de bedreigde burgerlijke vrijheden waar de advocatuur zich vooral sterk voor moet maken, is natuurlijk de vrijheid om vertrouwelijk met je advocaat te verkeren. En dit verschoningsrecht vraagt de komende tijd ongetwijfeld veel aandacht.

Kantoorlucht aan de Zuidas

Hedy Jak
redacteur

De Amsterdamse Zuidas is het podium van grote kantoren en dito deals – maar wat gebeurt er daar achter die deuren met de mensen? Eén ding staat vast: zodra je er als advocaat begint, is er geen ruimte voor wie je eigenlijk bent en wordt er constant een spel gespeeld. Dat schrijven drie anonieme vrouwen uit de advocatuur en het bankwezen, in *Zo Zuidas – overwerk & achterklap in de Amsterdamse kantoorjungle*. Vorige maand vond de lancering van dit boek plaats, in afwezigheid van de auteurs. De reden voor deze geheimzinnigheid? ‘Zodra ze bekendmaken wie ze zijn, drogen hun bronnen op’, aldus Eric Razenberg, algemeen directeur van Pearson Uitgeverij tijdens de introductie. Nu kunnen de Zoza’s, zoals ze zichzelf noemen, nog zonder schroom *inside stories* voor het voetlicht brengen, en toekomstige Zuidassers adviseren. Dan doen ze in het boek, en sinds een paar jaar al op de website www.zozuidas.blogspot.com.

Emotioneel onderontwikkeld

De Zoza’s kennen de ‘*towers of power* van binnenuit’ en daarmee ook de partners. ‘Op het cv van iedere baas staat wel een persoonlijke afwijking vermomd als competentie. “Gedreven” als eufemisme voor tiran, “perfectionistisch” voor de inflexibele neuroot. Bij partners van een advoca-

tenkantoor is vaak geen sprake meer van een afwijking, maar heb je te maken met een complete persoonlijkheidsstoornis’, schrijven ze.

De managing partners onderscheiden de Zoza’s in zes types, waaronder de gemene en onredelijke Ludo: ‘Deze baas is emotioneel onderontwikkeld vanwege gebrek aan interactie met echte mensen buiten kantoor (...)’. De ‘als je hier binnenkomt krijg je een dreun’-partner is een diva met een burn-out: ‘Hij is het type partner wiens werkkamer je binnentreedt met samengeknepen billen en een bonzend hart. (...) Dit is het type kort lontje. Hij neemt geen tijd om tegenslagen te verwerken, die dus lekker onderhuids liggen te gisten.’ De junior partner wordt gekenmerkt als de ‘ik vertrouw niets wat je doet’-partner en controleert je dwangmatig. ‘Hij is van het soort dat met de Ctrl-F-toets dubbele spaties uit jouw memo vist om je vervolgens *très sérieux* te vragen eens diep na te denken over jouw competenties als jurist.’ Niet alleen ‘de onmetelijke sterallures van de corporate spelers’ zijn voer voor nadere beschouwing, ook het werk maakt de verwachtingen niet waar. Voor wie een carrière aan de Zuidas overweegt, krijgt het advies vooral niet in de HR-leugens als ‘werken aan uitdagende zaken in een internationale omgeving’ te tuinen. Het werk op de Zuidas omschrijven de Zoza’s als saai, eentonig en weinig creatief. Het is lopendebandwerk waarbij iedereen een ander schroefje aandraait. Als je dat

Zoza’s, *Zo Zuidas*. Overwerk & achterklap in de Amsterdamse kantoorjungle. Uitgeverij Pearson, 237 p., € 19,95.

combineert met een goede beheersing van Word en Excel dan kom je volgens de Zoza’s een heel eind. Werken is vooral ook strategisch uitstippelen hoe werk te delegeren, te ontduiken en wat *me-time* (surfen op Facebook, YouTube: ‘de belangrijke dingen des levens’) in te bouwen.

Hielenlikken

De boekpresentatie bestond voor het grootste gedeelte uit een quiz die Jort Kelder presenteerde. De ongeveer honderd aanwezige Zuidassers (60 procent vrouw, tussen de 20 en 30 jaar) kregen een stemkastje en gaven hun mening op stellingen als ‘promotie wordt toegedekend op basis van een cursus hielenlikken’. Een vrouw uit het publiek: ‘Carrière wordt bij het koffieapparaat gemaakt. Dat geldt vooral voor mannen.’ Het publiek meende ook dat loyaliteit wordt geveinsd door te doen alsof, en dat kinderen het einde van Zuidas-carrière inluiden. Over het statistisch niet-valide testje onder leiding van Kelder wist de uitgeverij de volgende dag niettemin te melden: ‘Opmerkelijke uitkomsten opinieonderzoek werkomstandigheden Zuidas’.

Intussen op het Binnenhof...

Kostendekkende griffierechten en meer

Den Haag heeft meer in petto voor de advocatuur dan de wijziging van de Advocatenwet (Kamerstukken 32 382, 'Van Wijmen'), waarover wij in het vorige nummer van dit blad berichtten. Een 'eindejaars-overzicht' van de andere grote advocatuurlijke onderwerpen die spelen.

Wat betreft het toezicht op de advocatuur gaat het gerucht dat het kabinet allang voor het BFT heeft gekozen. De regering zelf echter kondigt aan pas begin 2011, na de Orde, met een standpunt te komen. Dan nemen ze meteen de geheimhoudings- en verschoningsplicht mee. Ook over de organisatiestructuur van de advocatuur en over de toekomst van de advocaat in dienstbetrekking zal het kabinet pas haar standpunt bepalen in of na overleg met de Orde.

Concreter zijn de plannen voor een landelijke cassatiebalie. Het wetsvoorstel Versterking

cassatierechtspraak wordt dezer dagen ingediend bij de Tweede Kamer.

Akelig concreet zijn de bezuinigingsplannen van het vorige kabinet op de toevoegingen. Wat is er na de acties van de balie van over gebleven? Dat staat in een concept-besluit dat op 18 november jl. is gepubliceerd in de *Staatscourant*. De bezuinigingen uit het nieuwe Regeerakkoord komen daar straks nog bij.

Het Regeerakkoord vermeldt ook dat de griffierechten in civiele en bestuursrechtelijke zaken kostendekkend moeten worden – nadat het griffierechtstelsel per 1 november jl. al ingrijpend is gewijzigd. Wat 'kostendekkend' precies betekent zal blijken uit het voorontwerp dat voor 1 mei 2011 zal worden gepubliceerd.

Marian Verburgh, Stafjurist Raad van discipline Amsterdam, schrijft op persoonlijke titel.

Belgische Raad: advocaat tijdens verhoor

De Hoge Raad voor de Justitie – de Belgische Raad voor de rechtspraak – is voorstander van advocatenbijstand tijdens het politieverhoor. Volgens de Belgische krant *Le Soir* gaat de Orde van Franstalige en Duitstalige balies (OBFG) Stefaan De

Clerck, de Belgische minister van Justitie, dagvaarden omdat hij het Salduz-arrest niet uitvoert. De minister blijft vooral achter met het verhogen van het budget voor rechtsbijstand dat nodig is voor tijdige raadpleging van een advocaat.

Column

Harry Veenendaal

Pardoes laten vallen

Bram Moszkowicz liet recent weten dat hij de verdediging van Sander V. heeft neergelegd. Daarmee schendt hij verschillende gedragsregels. Wat zijn gedragsregels überhaupt waard wanneer een prominent strafpleiter, een persoon die voor velen symbool staat voor de beroepsgroep, zonder enige Orderlijke bolwassing zo lichtvaardig de gedragsregels negeert?

Moszkowicz verklaarde begin december nog publiekelijk dat hij de verdediging van Sander V. in hoger beroep zou overnemen van Willem Anker. Hij zou proberen 'die tbs er vanaf te krijgen'. Maar binnen twee weken besloot hij de zaak neer te leggen. Gevolg: onder andere *De Telegraaf* kopt 'Moszkowicz "dumpte" Sander V.'

Formeel schaadt Moszkowicz allereerst het vertrouwen in de advocatuur. Kennelijk loop je als kwetsbare cliënt, wiens enige vertrouwenspersoon zijn advocaat is, het risico dat deze de zaak pardoes neerlegt en daar weinig soigneus publiekelijk melding van maakt (regel 1). Het getuigt niet van grote zorgvuldigheid jegens de cliënt (regel 3). Het expliciteren van inhoudelijke informatie – 'ik heb mij nader in de zaak verdiept' – is mijns inziens in strijd met de zwijgplicht (regel 6 lid 1). De zwijgplicht duurt voort nadat de relatie is beëindigd (regel 6 lid 4). Niet valt in te zien op welke wijze hiermee het belang van Sander V. is gediend (regel 5). Dit gedrag is niet in overeenstemming met een goede beroepsuitoefening (regel 6 lid 2). En bij het neerleggen van de zaak is dan ook onvoldoende zorgvuldigheid in acht genomen met het oog op Sander V. zo min mogelijk nadeel te laten ondervinden (regel 9 lid 3).

Voor Moszkowicz pleit dat het zonder twijfel een uitzonderlijke situatie betreft. Een advocaat kan nu eenmaal moeilijk tekst en uitleg geven en alles wat hij zegt is gevaarlijk. Juist daarom mag hij een zaak niet lichtvaardig neerleggen. Zeker niet als het een dossier betreft dat publiekelijk breeduit wordt besproken. Moszkowicz had er beter aan gedaan om het volgende te verklaren: 'ik leg de verdediging van Sander V. neer en verder geef ik geen commentaar'. Of, als hij een reden had willen geven, dan met de uitdrukkelijke mededeling dat hij de uitspraak doet met instemming van Sander V. die hem ontheft van zijn zwijgplicht. Bijvoorbeeld doordat er tussen hen verschil van inzicht bestaat over de wijze waarop de zaak in hoger beroep moet worden behandeld. Moszkowicz geniet publiekelijk zo'n enorme bekendheid, dat iedere uitspraak van hem uitermate serieus wordt genomen. De vraag is dus welk belang hier is gediend. In ieder geval niet dat van Sander V.

Stimuleringsbijdrage mediation stopt 'Onverstandige bezuiniging'

Vanaf 1 januari krijgen partijen die door de rechter naar mediation worden verwezen de hele rekening gepresenteerd. Niemand is er blij mee.

.....
Trudeke Sillevius Smitt
redacteur
.....

Het zat eraan te komen, de stopzetting van de stimuleringsbijdrage voor mediation per 1 januari a.s. Op basis van deze regeling kregen partijen die door de rechter naar een mediator werden verwezen de eerste 2½ uur mediation gratis. De mediator mocht daarvoor bij de Raad voor rechtsbijstand maximaal € 200 exclusief btw in rekening brengen. De regeling werd al in 2005 als tijdelijke maatregel ingevoerd om mediation te bevorderen – en wordt na een verlenging in 2010 nu toch echt beëindigd. Dat scheelt de overheid op papier zes ton per jaar. Advocaat en mediator Frans Baars vindt het

‘een heel onverstandige bezuiniging. Het gaat om een klein bedrag, en je merkt dat er een stimulerende werking vanuit gaat. Mensen zeggen: “niet geschoten altijd mis.”’ Caroline Emmen, mediator en beleidsmedewerker bij het Nederlands Mediation Instituut, vreest dat minder geschillen met mediation zullen worden opgelost: ‘Niet alleen particulieren, maar ook instanties als gemeenten, het UWV en de Belastingdienst maakten veelvuldig van de regeling gebruik. Uit ervaring weet ik dat veel bestuursrechtzaken zich er uitstekend voor lenen om binnen 2½ uur te worden opgelost. Het is de vraag of mensen nog aan mediation meedoen als ze daar de volledige rekening van krijgen gepresenteerd.’ Ook Nicolien Verkleij, voorzitter van de expertgroep maatwerk conflictoplossing binnen de rechtspraak, ziet dat gevaar. ‘Het is erg jammer; er is onderzoek waaruit blijkt dat de stimuleringsregeling budgetneutraal is, omdat minder zaken worden uitgeprocedeerd. Maar het ministerie blijft vinden dat de verwijzingsvoorziening nu op eigen benen moet staan.’

Nog wel vergoed

De stimuleringsbijdrage blijft van toepassing op mediationzaken die voor 1 januari 2011 door de rechtbank zijn verwezen, mits het verzoek om subsidie wordt ingediend binnen vier maanden nadat de mediation is geëindigd. Daarnaast blijft de mediation-toevoeging gewoon bestaan.

Nog maar 1 procent doorverwezen

Om het voor procespartijen toch financieel aantrekkelijk te houden voor mediation te kiezen, gaat de Raad voor rechtsbijstand in samenwerking met de rechtspraak de bij de Raad ingeschreven mediators vragen of zij bereid zijn doorverwezen partijen een instaptarief van € 75 exclusief btw per partij voor de eerste twee uur te berekenen. Hiervan wordt dan aantekening gemaakt in Mediatorsearch, waar de geaccrediteerde mediators te vinden zijn. Verkleij: ‘We hopen dat zo snel mogelijk na 1 januari rond te hebben. Daarnaast vragen we doorverwijzende rechters om *repeat players* als de Belastingdienst en het UWV de vraag

voor te leggen of zij bereid zijn ook de mediationkosten van de wederpartij te dragen. We overleggen ook met die instanties om te kijken of zij er in algemene zin over willen nadenken die kosten in voorkomende gevallen voor hun rekening te nemen.’

De kans dat die plannen gaan lukken lijkt niet groot, althans als alle instanties er zo over denken als Peter Catoen, hoofd centraal mediation bureau UWV: ‘Wij gaan niet a priori de bijdrage van de cliënt betalen. Ik zou dat ook raar vinden: de overheid zet een subsidie stop, dan moeten wij als uitvoeringsorganisatie die kosten niet gaan overnemen.’ Maar als cliënten dan niet meer meewerken aan mediation, is goedkoop dan geen duurkoop? ‘We moeten eerst maar eens afwachten hoe particulieren reageren. En we blijven meedenken met het NMI en de rechtspraak, want we willen mediation zeker blijven stimuleren.’

Daar is men het dan in ieder geval over eens. Volgens Verkleij is het maximaal haalbare wat

Vervolg op pagina 670

Alternatieve geschillenoplossing in insolventiezaken

Intussen blijft de rechtspraak naarstig zoeken naar uitbreiding van alternatieve geschillenbeslechting. Zo onderzocht men onlangs of ook insolventiezaken zich lenen voor mediation. Het resultaat was beperkt, maar betrokkene

Jenne van der Vinne, rechter-commissaris insolventies in Assen benadrukt dat er veel meer mogelijk is. ‘De pilot heeft geleid tot drie geslaagde mediations bij de Rechtbank Amsterdam. In twee gevallen trok de crediteur als resultaat van de mediation de faillissementsaanvraag in. In een derde geval werd een langlopend conflict

tussen de curator en de erfgenamen van de directeur van de failliete bv opgelost. Maar je kunt mediation ook inzetten in andere situaties, bijvoorbeeld ter voorkoming van een renvooiprocedure bij betwiste vorderingen, bij incassoprocedures en bij bestuurdersaansprakelijkheid. Je kunt ook denken aan het verzamelen

van voldoende voorstemmers bij een akkoord.’ Van der Vinne ziet ook een tendens naar andere minnelijke oplossingen in de insolventiepraktijk: ‘Amsterdamse rechters-commissarissen arrangeren steeds vaker een bespreking op hun kamer in een poging problemen tussen curator en schuldeiser of bestuurder on-

derling op te lossen. En bij de Middelburgse rechtbank is het Ondernemersklankbord tijdens de faillissementszitting stand-by.’ In het Ondernemersklankbord zitten gepensioneerde zakenmensen, accountants, bankiers en dergelijke die hun kennis en ervaring gratis ter beschikking stellen aan ondernemers die in problemen zijn.

Congres over leiderschap voor juristen

'De leider laat het groepsbelang prevaleren'

'Leiderschap voor juristen: apenrots of bijenkorf?'
Daarover ging het op 26 november jl. in Burgers' Zoo in Arnhem, op een klein congres van organisatie-ontwikkelingsbureau Dialogue. 'Waarom wil ik leider zijn? Waarom zouden mensen mij volgen?'

.....
Jolanda aan de Stegge
journalist

Leiders moeten ergens een léúk bedrijf van maken. Niet parmantig met stukken onder de arm de baas spelen. Belangrijk zijn de mensen die voor je werken.' Leen Zevenbergen, oprichter van vijftien bedrijven, ondernemer, investeerder en sinds een jaar CEO bij Qurius, slingert pakkende feiten en onderzoeksgegevens

de zaal in. 'Zeventig procent van de mensen in Nederland vindt zijn werk niet leuk. Dat zlé je en dat vóél je. En als zeventig procent van de mensen in jouw bedrijf het niet naar zijn zin heeft, draait je bedrijf niet goed. 24 procent van de mensen wordt zelfs ziek van het werk.'

Creatief ondernemen en sprankelend inspireren, dat is wat een leider volgens hem moet doen. 'Leiders moeten weten wat hun werknemers inspireert, wat hun dromen

zijn. Want wie aandacht aan zijn werknemers besteedt, wie weet wat hen drijft en daar ruimte voor schept, creëert de voorwaarden voor een sprankelend bedrijf.' Hij ging in de VS op bezoek bij Google. De energie spat er vanaf. 'Pursue your dreams' is de slogan van Google, en de werknemers mogen twintig procent van hun tijd besteden aan datgene wat zij interessant vinden. De energie die dan vrijkomt heeft volgens Zevenbergen 'Google al forse winst opgeleverd, want in een bedrijf met zo'n cultuur gaat de billability omhoog.'

Vijand

Aan zijn gehoor stelt hij vervolgens de vraag: kan een jurist wel ondernemer zijn? Juristen zien immers vooral

Leen Zevenbergen

Foto: Dialogue

valkuilen en drempels. 'Naast mij zit een CFO die bij alles wat ik roep vraagt: zal dat wel goed gaan? Als ik te veel naar hem luister, verandert er nooit iets. 'De grootste vijand van jouw dromen ben je zelf. Je bent zelf degene die veranderingen tegenhoudt.'

Veel advocatenkantoren hebben een apenrotsstructuur en zijn dus zeer hiërarchisch. In ons metier wordt degene met de hoogste omzet vaak de leider, maar dat betekent nog niet dat je de leider bent, zegt een van de sprekers. 'Daarom moet je jezelf vragen stellen als: waarom wil ik leider zijn? Waarom zouden mensen mij volgen? Hoeveel tijd heb ik voor mijn leiderschap?'

Op een apenrots zitten te weinig verschillende types. Daardoor zijn hiërarchische organisaties in een snel veranderende wereld niet flexibel en creatief genoeg om op veranderingen in te springen. Christ'l Dullaert, directeur van Le Tableau: 'Als je allemaal één kant uitkijkt, zie je niet dat je van achteren wordt aangereden.' Natuurlijk vereist een homogene cultuur weinig uitleg, je begrijpt elkaar snel en dat is fijn. Maar de huidige

ontwikkelingen gaan zo snel dat veel kantoren die nauwelijks kunnen bijbenen.

Dullaert wijst erop dat stagiaires kantoren binnenkomen met een goed ontwikkeld rechterbrein, de *soft skills*, maar zodra ze aan het werk zijn alleen nog maar worden gewaardeerd op hun linkerbrein, hun ratio. De tijden zijn veranderd,

zegt Dullaert. 'Klanten stellen andere eisen dan vroeger. Ze vertrouwen erop dat jij jouw vak beheerst, nu willen ze ook nog door jou worden gehoord en gezien.' Ook de juristen zelf hebben andere wensen dan dertig jaar geleden, toen je bij een kantoor bleef vanwege het vooruitzicht na twintig jaar partner te worden. Tegen-

woordig vertrekken *high potentials* vanwege een achterhaald HR-beleid.

Aan het eind van de dag ondersteunt emeritus hoogleraar ethologie en socio-ecologie Jan van Hooff, kleinzoon van de oprichter van Burgers' Zoo, de ervaringen van alle sprekers. In de apenwereld prevaleert

immers het groepsbelang. 'De leider die alleen aan zichzelf denkt, legt het loodje. Je wordt een alfamannetje dankzij coalities. De succesvolle, de machtige, weet wat zijn groepsgenoten behoeven en speelt daarop in. Het gaat om leiders die het belang van de groep dienen.'

Modernisering in Frankrijk

De advocatenakte

Frankrijk wil de juridische beroepen moderniseren. Een wetsvoorstel maakt het voor advocaten gemakkelijker om samen te werken met bijvoorbeeld accountants. En de handtekening van een advocaat onder een akte kan de bewijskracht ervan versterken.

Lex van Almelo
journalist

Nog altijd is ruim één op de drie advocaten in Frankrijk eenpitter. Om de grote buitenlandse kantoren te kunnen bijbenen, moet de Franse advocatuur worden gemoderniseerd. Begin vorig jaar kwam de commissie-Darrois met 22 aanbevelingen. Eén daarvan luidde: fuseer de juridische beroepen. De weerstand hiertegen bleek te groot en in het wetsvoorstel dat er nu ligt, is hier niets meer over te vinden. Ook de Franse balie, Conseil National des Barreaux (CNB), heeft zich onlangs uitgesproken tegen een fusie van de gereguleerde advocatuur en het ongereguleerde beroep van bedrijfsjuristen.

Het wetsvoorstel gaat onder meer over de invoering van een rechtspersoon die het samenwerken met andere beroepsgroepen gemakkelijker maakt.

Niet alleen met andere *professions de droit*, maar ook met met beoefenaars van de *professions de chiffres*, zoals accountants. Op die manier kan de moderne advocaat tegemoetkomen aan de behoeften van het bedrijfsleven, is de gedachte.

Eens

De publieke beroepsorganisaties van advocaten en accountants moeten de exacte voorwaarden voor de samenwerking nog invullen. Maar over de principes zijn zij het eens: wanneer de verschillende beroepsgroepen samen een kantoor beginnen, mag de een de ander niet domineren en moeten de kernwaarden van het beroep gewaarborgd zijn. Verder is het verboden om kapitaal van buiten aan te trekken.

Beide beroepsgroepen zijn het er ook over eens dat de accountant bijkomend juridisch advies moet kunnen geven aan zijn bestaande cliënten. Maar hij mag niet apart klanten

gaan werven voor juridisch advies. Op hun beurt accepteren de accountants dat advocaten onderhandse akten kunnen opwaarderen door deze mede te ondertekenen en te registreren. Met deze zogenoemde *acte d'avocat* krijgen bijvoorbeeld huur- en borgstellingscontracten een grotere bewijswaarde, hetgeen onnodig procederen voorkomt.

Niet blij

Het notariaat is er niet blij mee, maar krijgt als wisselgeld dat samenwonende partners een *verbondenheidsakte* bij een notaris kunnen laten opstellen. Bovendien behouden de notarissen het monopolie bij vastgoed en familierechtelijke akten. Een notariële scheiding komt er niet. Wel wordt de echtscheidingsprocedure minder formeel en wordt meer aangestuurd op mediation. Het wetsvoorstel wordt vermoedelijk eind 2010 aangenomen.

Rechter schuift op richting officier

Bij geweld tegen hulpverleners en politie volgt de rechter in de meeste gevallen de strafeis van de officier van justitie. Volgens de richtlijnen van het OM moet de officier bij die slachtoffers een hogere straf eisen dan in gewone geweldszaken. Uit recent onderzoek van de Universiteit van Tilburg blijkt dat rechters bij geweld tegen functionarissen met een publieke taak in 2010 gemiddeld maar 7% lager straffen dan geëist. In 2008 was dat nog 24%.

Vervolg van pagina 668

betreft mediation nog lang niet bereikt. 'Hoewel het aantal verwijzingen gestaag blijft groeien, is in 2009 maar 1% van de zaken die voor mediation in aanmerking zouden kunnen komen uiteindelijk doorverwezen. Het blijft dus belangrijk mediation bij de rechtspraak in de aandacht te houden. Het zou ook helpen als advocaten zich meer bewust zijn wat mediation voor het belang van hun cliënt kan betekenen. Dat vergt het stellen van open, nieuwsgierige vragen. De "rechtzoekende" zoekt vaak niet zozeer recht als wel erkenning.'

'Voorspel de toekomst door haar te máken'

Begin december keken advocaten en trendwatchers vooruit naar de advocatuur in 2020. Richard Susskind zag taakverdeling en outsourcing, Jan Loorbach politieke spanningsvelden.

.....
Hedy Jak
redacteur

‘H

Foto: Raymond Soler

terop te stellen. Er is een druk op individuele vrijheden en het beroepsgeheim.’ Ook bezuinigingen op rechtsbijstand en beslissingen van staatssecretaris Fred Teeven ‘kunnen ervoor zorgen dat mensen zich voor bepaalde rechtshulp zullen moeten verzekeren’.

Naar India

Met enige vertraging was hij dan toch aangekomen uit de UK, spreker Richard Susskind, juridisch trendwatcher, adviseur en auteur van het boek *The end of lawyers?* (2008). Zijn denkbeelden, in eerdere boeken over de toekomstige advocatuur op kritiek, stuitten op kritiek – hij zou te provocerend en niet realistisch zijn – maar zijn visie wordt tegenwoordig nogal eens onderschreven. Susskind denkt dat de advocatuur efficiënter kan werken door juridisch werk op te delen. Dan hoeven advocaten zich minder bezig te houden met ‘projectmanagement’ en kunnen zij zich volledig richten op inhoudelijk complex juridisch werk. Susskind vertelt dat andere sectoren dat ook doen

en hij pleit voor *outsourcing*: minder zwaar juridisch werk en routinematige werkzaamheden moeten worden uitbesteed. Als voorbeeld neemt hij het internationale mijnbedrijf Rio Tinto, dat zijn juridische werk onderbrengt bij beginnende advocaten in India. Deze uitbesteding zou volgens Susskind miljoenen voor het bedrijf hebben opgebracht. Ook meent de trendwatcher dat de advocatuur meer moet doen aan online mediation en online onderhandelen. Hij verwacht dat virtuele bijeenkomsten een opmars zullen maken en voorspelt ook dat advocaten over een aantal jaar social media gaan gebruiken, zoals Twitter en Facebook. Zijn advies voor advocaten? Stel je op als leider en niet als volger. ‘Followers will be outbidded by competition. The best way to predict the future is to invent it.’

Openhartig antwoord

Spreker Rob van Otterlo, hoogleraar Organisatie juridische dienstverlening aan de Universiteit van Amsterdam, verwacht dat de prijs een grotere rol zal

spelen. ‘Klanten worden meer kostenbewust en de prijs blijft het belangrijkste wapen in de concurrentiestrijd.’ Toch waarschuwt Van Otterlo voor een aantal valkuilen. ‘Stel: onder druk verlaag je de tarieven met tien procent, omdat je de klant niet wilt verliezen. Het is niet realistisch om te denken dat de klant over twee jaar andere tarieven zal accepteren.’ Van Otterlo gaf nog enkele andere tips: ‘Grote kantoren zullen tijdelijk de *midmarket* betreden, maar ik raad ze af toe te geven aan deze reflex. Neem genoegen met minder groei in plaats van op onbekende markten te gaan zitten.’ Kantoren moeten meer aandacht besteden aan hun imago en aan hun klanten. ‘Reputatie is ontzettend belangrijk, dus investeer in relatiemanagement. Ga eens langs bij klanten, zonder zaken te hoeven doen en vraag wat ze willen. Ik kan bijna garanderen dat u een openhartig antwoord terugkrijgt.’

• Een interview met juridisch trendwatcher Richard Susskind zal in de loop van januari 2011 worden gepubliceerd op www.advocatenblad.nl.

Berichten van de Orde

Harmonisatie beleid beëdiging na schrapping

Bij de inwerkingtreding van de Stageverordening 2005 per 1 januari 2007 zijn de examenkansen voor de Beroepsopleiding per onderdeel beperkt tot drie. Dit betekent dat wanneer een stagiaire de examens van één of meer onderdelen van de Beroepsopleiding niet haalt, hij na drie jaar wordt geschrapt

ingevolge art. 8 lid 3 van de Advocatenwet.

De Raden van Toezicht zijn tot een gezamenlijk beleid gekomen over hoe te handelen in de situatie dat een stagiaire een verzoek tot hernieuwde beëdiging indient na schrapping ex art. 8 lid 3 Advocatenwet. De Raden van Toezicht hebben besloten in beginsel verzet aan te tekenen tegen een verzoek tot beëdiging indien dit verzoek ingediend wordt *binnen drie jaar na de schrapping*.

De Raad van Toezicht Utrecht heeft besloten deze termijn op vijf jaar te stellen.

Data waarop de Raden van Toezicht hebben besloten tot harmonisatie

Alkmaar:	15 maart 2010	's-Hertogenbosch:	9 juli 2010
Almelo:	27 mei 2010	Leeuwarden:	12 maart 2010
Amsterdam:	12 maart 2010	Maastricht:	12 maart 2010
Arnhem:	20 april 2010	Middelburg:	16 april 2010
Assen:	12 maart 2010	Roermond:	11 mei 2010
Breda:	8 maart 2010	Rotterdam:	23 april 2010
Den Haag:	22 juli 2010	Utrecht:	6 mei 2010
Dordrecht:	9 maart 2010	Zutphen:	22 april 2010
Groningen:	12 maart 2010	Zwolle-Lelystad:	19 april 2010
Haarlem:	11 maart 2010		

Stagiaire- salarissen per 1 januari 2011

Conform de bepaling van de Modelrichtlijn Arbeidsvoorwaarden Stagiaires en de daarbij behorende modelarbeidsovereenkomst worden de salarissen van de stagiaires jaarlijks geïndexeerd. Voor de bepaling van het te hanteren percentage wordt uitgegaan

van de consumentenprijsindex alle huishoudens met peildatum oktober. Vergelijking van de cijfers van oktober 2009 en 2010 geeft een stijging te zien van 1,6%.

Op basis van deze stijging bedragen de in de modelrichtlijn opgenomen stagiaire-salarissen per 1 januari 2011: voor een eerstejaars: € 2.091; voor een tweedejaars: € 2.383; voor een derdejaars: € 2.647.

(De Algemene Raad)

Contact met het bureau van de orde

Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Neuhuyskade 94, Den Haag

Algemene informatie	070-335 35 35	info@advocatenorde.nl
N.a.w.-gegevens advocatuur	070-335 35 29	info@barbeheer.nl
Centrale Controle Verordeningen	070-335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070-335 35 23/21	finorg@advocatenorde.nl
Communicatie (o.a. brochures)	070-335 35 52	pr@advocatenorde.nl
Kwaliteitszorg	070-335 35 71/78	
Fax algemeen	070-335 35 31	
Helpdesk		
BalieNet-certificaten	070-335 35 86	certificaat@advocatenorde.nl
Overige vragen van advocaten	070-335 35 54	helpdesk@advocatenorde.nl
Opleiding		
Beroepsopleiding (09.00-12.00 u)	070-335 35 55	opl@advocatenorde.nl
Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO)	070-335 35 58	vso-po@advocatenorde.nl
Onderhoud vakbekwaamheid (PO)	070-335 35 58	vso-po@advocatenorde.nl
Vrijstellingen BO en VSO	070-335 35 41	pb@advocatenorde.nl

Praktijkcahiers Strafrecht

De boekenreeks biedt de jurist die werkzaam is op het terrein van het nationale en internationale strafrecht snel een ingang voor, en antwoorden op praktische vragen. In de cahiers staan tips, oplossingen en raadgevingen m.b.t. onderwerpen, vraagstukken en omstandigheden die zich in de dagelijkse praktijk van een strafrechtjurist voordoen. Elk cahier wordt geactualiseerd zodra de ontwikkelingen rond het thema dit noodzakelijk maken.

De NVSA

De redactie wordt gevormd door de Nederlandse Vereniging van Strafrecht Advocaten (NVSA). De NVSA staat voor een deskundige uitoefening van de strafrechtpleging en voorziet de strafrechtpraktijk van relevante informatie.

Delen uit de reeks:

- De praktijk van het voorarrest
- De Overleveringswet
- Analyse, strategie en getuigenverhoor
- Gratie
- Opsporing in vogelvlucht
- Schadevergoeding voor gewezen verdachten
- Verdediging in culturele strafzaken
- Cassatietechniek

Een abonnement biedt voordelen

U ontvangt automatisch alle delen met een korting van ca. 15% op de geldende verkoopprijs.

Bestel nu via www.scherpinstrafrecht.nl
of bel (070) 378 98 80

Sdu UITGEVERS

'U kunt ons nu niet in de steek laten'

Op 10 december, de Internationale Dag van de Mensenrechten, riepen internationale mensenrechtenverdedigers de Nederlandse regering op om van Den Haag een Shelter City te maken.

Tatiana Scheltema en
Adrie van de Streek

Het Shelter City Initiative is een initiatief van het Europese Parlement, waarbij internationale mensenrechtenverdedigers door een noodvisum op adem kunnen komen in een ander land en een veilige terugkeer kunnen organiseren. Behalve het noodvisum bestaat de opvang uit het bieden van een veilige leef- en werkomgeving. Het Europees Parlement nam op 17 juni een motie aan waarin de

Samuel Kofi Woods

lidstaten worden opgeroepen deel te nemen aan dit initiatief. Spanje en Ierland kennen al procedures voor het verlenen van noodvisa. Tijdens een seminar van de katholieke mensenrechtenorganisatie Justitia et Pax op 10 december in Den Haag deed Samuel Kofi Woods, mensenrechtenadvocaat en tegenwoordig minister van Publieke Werken van Liberia, een dringende oproep

aan de Nederlandse regering om Den Haag als een van de eerste steden wereldwijd uit te roepen tot Shelter City. Woods refereerde daarbij aan de status van de Hofstad als 'International Legal Capital of the World,' maar wees ook op toenemende tendensen van xenofobie, rechts extremisme, neoconservatisme en een hang naar materialisme en individualisme. 'U kunt ons nu niet in de steek laten,' zei hij. Woods memoreerde ook hoe hij van december 1998 tot december 2000 als vluchteling in Nederland woonde en studeerde. Jarenlang was hij de horzel in de pels van dictator Charles Taylor en daagde diens bewind voortdurend uit. Hij moest meerdere malen zijn land ontvluchten. In Nederland zette hij zijn mensenrechtenwerk voor de Foundation of International Dignity (FIND) voort. Het bracht hem destijds in contact met L4L-oprichter Willem van Manen. L4L heeft

Woods in die periode financieel ondersteund. Die steun was een 'keerpunt in mijn leven', zegt Woods. 'Ik kon een computer en een printer kopen en in mijn levensonderhoud voorzien. Maar vooral de morele steun die ik toen kreeg gaf me de kracht om door te gaan met mijn werk.' Of Woods' oproep op korte termijn gehoor vindt is de vraag. Zowel de Haagse als de parlementaire fractie van D66 maanden de gemeente, respectievelijk de minister herhaaldelijk tot actie – tot nog toe zonder resultaat.

www.advocatenvooradvocaten.nl

Nieuw adres Raad van discipline Arnhem

Het postbusadres is veranderd in: Postbus 30214, 6803 AE Arnhem. En het nieuwe telefoonnummer is 026-359 36 00, het nieuwe faxnummer: 026-359 36 01.

Salaris curatoren en bewindvoerders

Het uurtarief curatoren en bewindvoerders is per 1 januari 2011 vastgesteld op € 198. De salarisbepaling vindt plaats overeenkomstig

de Richtlijnen in faillissementen en surseances van betaling, opgesteld door het landelijk overleg van rechters-commissarissen insolventies (Recofa), na overleg met de Orde en de Vereniging Insolventierecht Advocaten (Insolad).

Het uurtarief wordt jaarlijks per 1 januari (voor het eerst per 1 januari 1997) aan-

gepast met een percentage dat overeenkomt met het procentuele verschil tussen het indexcijfer cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen, reeks voor de Overheid (juli-publicatie) van enig jaar en het overeenkomstige indexcijfer in het voorgaande jaar. De volledige Richtlijnen vindt u op www.rechtspraak.nl en op www.advocatenorde.nl

EEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEE EEEEEEEEEEEEUUUUUUUUUUUUUUUUUU UUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUU UUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUU

Twijfel kostte u
al 10.000 euro
...

Zonde om aan M te twijfelen

Als u al drie jaar twijfelt om over te stappen naar een M Arbeidsongeschiktheidsverzekering dan heeft dat u al veel geld gekost! Afhankelijk van wat u verzekerd heeft, kan dat makkelijk meer dan 10.000 euro zijn. En wist u ook dat we speciaal voor advocaten en notarissen een overlijdensrisicoverzekering, een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en een hypotheek hebben ontwikkeld. Allen met de insteek van M: betrouwbaar, uitgebreide dekking, transparant en een scherpe prijs.

KENMERKEN M-ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERING

- beroepsarbeidsongeschiktheid gedurende de hele looptijd
- gerenommeerde verzekeraar
- zowel individueel mogelijk als op collectieve basis voor de hele maatschap
- hoge verzekerde bedragen mogelijk (maximaal 350.000 euro op jaarbasis)

KENMERKEN M-OVERLIJDENSRISICOVERZEKERING (OOK VOOR ADVOCATMEDEWERKERS)

- leeftijdsafhankelijke premie
- rokers/niet rokers
- zowel individueel mogelijk als collectief
- eenvoudig jaarlijks aan te passen

KENMERKEN M-BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

- volledige inloopdekking beroepsfouten voor ingangsdatum verzekering
- gerenommeerde verzekeraar
- nieuwe toetredende partners automatisch meeverzekerd zonder aanmelding
- uittredende partners en werknemers verzekerd voor meldingen die nog binnenkomen

KENMERKEN M-HYPOTHEEK

- gerenommeerde bank/pensioenfonds
- voor hypotheekbedragen van € 500.000 tot € 6.000.000
- transparante kostenstructuur
- scherpe rente

“M is drie jaar ontstaan omdat er behoefte is aan adviseurs die de doelgroep kennen en weten in welke situatie bepaalde risico's afgedekt dienen te worden. M ontwikkelt en verzorgt voor u verzekeringen die u bij een andere verzekeraar niet kunt krijgen en u substantiële voordelen kunnen bieden. Wij realiseren deze voordelen doordat wij weten wat in uw branche leeft en geen genoegen nemen met standaardoplossingen die verzekeraars en geldverstrekkers u voorschotelen.”

Mr. Viktor Kühne

M-VERZEKERINGEN

PRODUKTEN VAN MUTSAERTS • SINDS 1926

M is een produkt van Mutsaerts BV
Ringbaan West 240 • Tilburg
Postbus 9102 • 5000 HC Tilburg
T 013 594 28 28
www.m-verzekeringen.nl

De redactie behoudt zich het recht voor reacties en brieven in te korten.

Agenda

ORLOGSRAPPORTAGES EN BESCHERMING JOURNALISTEN

Het Asser Instituut organiseert **21 januari** de conferentie 'On the Front-Line of Accountability – War Reporting and Related Contemporary Issues in International Humanitarian and Criminal Law.' Aan de orde komen onder andere het veranderende gezicht van oorlogsrapportages en de bescherming voor journalisten onder het internationaal humanitair recht. Doelgroep van de conferentie zijn journalisten en advocaten, actief op de gebieden internationaal strafrecht en humanitair recht.

- De conferentie, op het Asser Instituut in Den Haag, kost € 199. Aanmelden kan via www.asser.nl of via mailadres.conferencemanager@asser.nl.

PRIJS PUBLICATIE GEZONDHEIDSRECHT

Elke twee jaar reikt de Vereniging voor Gezondheidsrecht de mr. C.J. Goudsmitprijs uit. Deze aanmoedigingsprijs is bedoeld de kwaliteit en de kwantiteit van publicaties over het gezondheidsrecht te stimuleren. Het bestuur nodigt auteurs van artikelen, boeken of andere publicaties op het gebied van het gezondheidsrecht uit mee te dingen naar de prijs door uiterlijk 31 december één of meer publicaties te zenden aan:

- Nysingh advocaten – notarissen, t.a.v. prof. mr. J.H. Hubben, Postbus 9220, 6800 KA Arnhem. Meer informatie staat op www.vereniginggezondheidsrecht.nl.

MATERIEEL STRAFRECHT EU

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft de EU nieuwe bevoegdheden op strafrechtelijk terrein gekregen. Lag de nadruk op samenwerking in strafzaken, nu zijn ook de harmonisatie van nationaal strafrecht en de oprichting van een Europees OM mogelijk. Dit roept de vraag op hoe het materiële strafrecht zich moet ontwikkelen. Die en andere vragen behandelen sprekers van de Commissie, de Raad en het Hof van Justitie op 20 en 21 januari.

- Locatie: faculteit der Rechtsgeleerdheid, Maastricht Universiteit. Inlichtingen en aanmeldingen via www.law.unimaas.nl/conferences/substantivecriminallaw.

MINDERHEDEN IN NEDERLANDSE RECHTSORDE

Op **21 januari** houdt de Vereniging voor Wijsbegeerte haar Wintervergadering in de faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam. Zes presentaties – van onder andere Olaf Kwast (Rijksuniversiteit Groningen) en Hadassa Noorda (UvA) – worden gevolgd door een debat over 'Minderheden in de Nederlandse rechtsorde: beschermd of bedreigd?' Discussianten zijn prof. dr. M. Fennema, prof. mr. T. Prakken, prof. dr. B. Oomen en prof. mr. dr E. Bauw.

- De vergadering begint om 12.45 uur. Aanmelden kan via mailadres.g.drosterij@uvt.nl.

VEILIGHEID EN POPULISME

In een land dat objectief gemeten steeds veiliger wordt, groeit het gevoel van onveiligheid. Ook hebben veel burgers het idee dat de overheid veraf staat terwijl diezelfde overheid juist dichter naar de burger toe is gekropen. Deze combinatie heeft het populisme in Europa in korte tijd tot nieuwe hoogten gebracht. Op 18 januari gaat onder andere terrorisme-expert Beatrice de Graaf op zoek naar het hoe en waarom van deze ontwikkeling.

- Locatie: Felix Meritis, Keizersgracht 324, Amsterdam. Het gratis evenement begint om 20.00 uur.

AUTONOMIE EN ÉÉN EUROPEES PRIVAATRECHT

De jaarlijkse Meijerslezing, een initiatief van de Leidse rechtenfaculteit, wordt dit jaar verzorgd door prof. mr. Alex Geert Castermans; en wel op maandag 10 januari 2011. De titel van zijn betoog is 'De autonomie als bezorger van één Europees privaatrecht'. Castermans is hoogleraar Burgerlijk recht aan de Universiteit Leiden en daarvoor onder andere advocaat bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn en voorzitter van de Commissie Gelijke Behandeling.

- De lezing begint om 14.30 uur in het Kamerlingh Onnes Gebouw, Steenschuur 25 te Leiden. Aansluitend vindt de nieuwjaarsborrel plaats.

Crime fighter dreigt met hogere eis

Bij het aardige artikel van Tjalling van der Goot over de Wet OM-afdoening ('Crime fighter kan geen magistraat zijn', *Advocatenblad* 2010-15, 12 november jl.) vul ik vanuit Utrecht aan dat in de brief van het Openbaar Ministerie aan cliënten wordt bedreigd dat bij niet-verschijnen de zaak bij de rechter komt en dat de officier van justitie dan weleens met een hogere eis kan komen...

(Erik Olof, advocaat te Zeist)

Balie dient hbo-juristen niet op te nemen

Ernst van Win en Roland Mans pleiten in het vorige nummer van het *Advocatenblad* voor opname van hbo-juristen in de orde ('Balie dient hbo-juristen op te nemen', *Advocatenblad* 2010-16, p. 644-645). Ze vergeten daarbij dat wat zij stellen ook opgaat voor de wo-juristen die niet aan de regels van de Orde voldoen. En ze gaan voorbij aan de functie van de Orde.

Van Win en Mans schrijven niet over de al veel langer bestaande wo-juristen, waarvan de meesten ook geen onderdeel uitmaken van de balie: notarissen, bedrijfsjuristen, deurwaarders en zelfstandige juridische hulpverleners met een juridische graad. Hun argumenten zijn gebaseerd op een 'gedrags- en tuchtrechtelijk vacuüm' waarin hbo-rechtshulpverleners zich zouden bevinden. Ook alle wo-juristen die er voor kiezen – geen studie met civiel effect of niet willen onderwerpen aan de vereisten voor de advocatuur – bevinden zich in dat vacuüm (overigens deels gevuld door regels voor notarissen, deurwaarders en rechtsbijstandsverzekeraars). Onze regels en toezicht *hoeven* niet te gelden voor allen. Ze zijn deel van het kwaliteitsmerk dat de advocatuur biedt ten opzichte van de ongereguleerde juridische bijstand. Het verwateren van dat kwaliteitsmerk om het te kunnen toepassen op iedereen, maakt het niet aantrekkelijker.

Laat de concurrentie zijn werk doen. Als de markt werkelijk behoefte heeft aan onze normen voor iedereen, dan zullen de hbo-juristen de door hen voorgenomen vervolgingopleidingen daadwerkelijk gaan doen. Dan kunnen ze zonder verwatering toetreden tot de balie. In het andere geval moet de behoefte zoals nu worden vervuld, door wo-juristen die geen advocaat zijn. En als de ongereguleerde markt aantrekkelijker wordt dan de advocatuur, kunnen advocaten zich uitschrijven en voegen bij de 'ongereguleerden'.

De Orde is er niet om alle juristen in te sluiten, maar functioneert het best als kwaliteitsmerk voor degenen die aan haar normen voldoen.

(Bart van Reeken, advocaat te Amsterdam)

Nu 2011 staat te beginnen – nieuwe ronde, nieuwe kansen – vroegen we ex-advocaten die iets geheel anders gingen doen, naar hun carrièremove. Ter vermaak van gelukkige advocaten – en ter inspiratie van de wanhopigen.

Ongebruikelijke carrièremoves

Is er leven na de

.....
Trudeke Silleviss Smitt
redacteur
.....

Als je midden in de advocatuur zit, lijkt de stap om iets anders te gaan doen vaak enorm. Je hebt een mooi vak, verdient meestal aardig en op feestjes doet de advocatuur het ook goed. Maar maakt het je gelukkig? En wat zou je anders moeten? Rechter worden ligt voor de hand, of bedrijfsjurist. Maar sommigen kiezen rigoureuus voor een ander leven.

Zoals **Ivan O'Mahoney**, kind van een Nederlandse moeder en een Ierse vader. Hij begon in 1995 een juridische loopbaan bij het toenmalige Loeff Claeys Verbeke in Rotterdam. Nu is hij internationaal documentairemaker en woont

hij met zijn gezin in Sydney. Hij is bezig met een driedelige serie over bootvluchtelingen die Australië willen bereiken en geeft les aan de filmacademie in Sydney. O'Mahoney heeft een indrukwekkende lijst documentaires op zijn naam staan, voor onder andere CNN en de BBC.

'Ik vond de advocatuur waanzinnig leuk,' vertelt O'Mahoney. 'Vooral het zee-recht en de internationale handelszaken. Veel kortlopende projecten: beslag leggen, kort gedingen, dus snel resultaat. Maar ook juridisch bere-interessant, met al die verschillende rechtsstelsels en veel internationaal privaatrecht.' Toch wilde hij na vier jaar iets anders. 'Ik had op een gegeven moment het gevoel dat ik mijn talenten aan de verkeerde kant inzette. Je trad altijd op voor de sterkere partij, die zich een gespecialiseerde advocaat kon veroorloven. We wonnen omdat we beter waren in het

spel, niet altijd omdat we gelijk hadden. Op een gegeven moment moest ik optreden tegen Greenpeace, omdat ze een beetje verf op een schip hadden gesmeerd. Toen dacht ik: moet ik daar nou beslag voor gaan leggen?'

O'Mahoney maakte een optelsom. 'Tijdens mijn studie heb ik internationaal recht gedaan, daarna heb ik bij de militaire politie van de VN gediend in Bosnië. Wat vond ik nou leuk aan al die dingen? Dat was het speuren en graven. Ik dacht: als ik dat speurwerk kan presenteren op een manier die mij een goed gevoel geeft... Ik kies liever geen partij, vertel liever het verhaal zoals het zich bij me aandient en dat kun je doen in de journalistiek.'

Als rechter kun je dat ook – lag die keuze niet meer voor de hand? 'Klopt, maar daar had ik niet genoeg zitvlees voor in die jaren. Ik wilde reizen, had te veel avontu-

Ivan O'Mahoney – documentairemaker

advocatuur?

rendrang. Ik wilde alles zien en doen, dat was het aantrekkelijke van de internationale journalistiek.'

Maar hoe kom je als Rotterdamse advocaat binnen in de internationale documentairewereld? 'Ik praatte met vrienden in de journalistiek, ze zeiden: "Je bent een slimme vent, maar daar kun je de grachten mee dempen." Ik moest op de een of andere manier zorgen dat ik eruit zou springen. Mijn toenmalige vriendin kwam uit Amerika terug met een folder van de Columbia Graduate School of Journalism in New York. Toen dacht ik: dat is de juiste transitie.'

Het werd een succesverhaal. Samen met vriend Thomas Loudon werd O'Mahoney aangenomen voor de eenjarige journalistieke opleiding. Daarna ging Loudon werken voor de NOS in het Midden-Oosten. O'Mahoney kwam bij CNN in Atlanta terecht, en later bij de BBC in Londen. Tien

jaar heeft hij nu over de wereld gereisd voor documentaires over de meest uiteenlopende maatschappelijke onderwerpen: hoe groeien jongens op in Bagdad ('The Boys from Baghdad High', 2007), hoe leeft een Ethiopische met de honger, hoe konden Australische rugbysterren zich jarenlang seksueel misdragen?

Zijn advocatuurlijke achtergrond komt hem bijna elke dag van pas. 'Bijna elk verhaal heeft juridische aspecten. Het is een voordeel als je die aspecten begrijpt, en mensen nemen je dan ook serieuzer. Er zit ook een zekere mystiek bij die het eigenlijk niet verdient: veel mensen denken dat je een equivalent van Harvard hebt gedaan, ze weten niet dat het in Nederland veel makkelijker is om rechten te gaan studeren.'

Helemaal uit zijn gedachten is de advocatuur dan ook niet geraakt, en na tien

.....
**We wonnen omdat we
beter waren in het spel,
niet altijd omdat we
gelijk hadden**
.....

jaar reizen denkt hij zelfs weleens aan terugkeer. 'Ik heb nooit spijt gehad van mijn keuze, maar er zijn tegenwoordig wel meer momenten dat ik denk: het zou toch mooi zijn om weer zoiets te gaan doen. Misschien als speurneus voor de verdediging bij een van de internationale tribunalen in Den Haag.'

Machteld de Goederen – huismoeder en vrijwilliger

.....
**Bij fulltime werkende
 ouders dreigt het
 gezinsleven één logistiek
 verhaal te worden**

Machteld de Goederen

is huismoeder voor haar drie kinderen. Daarnaast doet ze vrijwilligerswerk: op school, als trainster op het hockeyveld en als buurtmediator. Terwijl ze als tienjarig meisje al droomde van een carrière in de advocatuur. Die droom leek uit te komen in 1989, toen ze werd aangenomen als stagiaire bij Nauta van Haersolte in Amsterdam. De vreugde was van korte duur. ‘Mijn eerste patroon was voor cliënten een enorme *pleaser*. Hij sloeg ze bij binnenkomst al op de schouder en zei: “U hebt een gewonnen zaak, mijn stagiaire zal het verder regelen, veel succes ermee.” Als je dat niet kon waarmaken, had je afgedaan. Waarschijnlijk was ik er niet creatief

genoeg voor, ik voldeed totaal niet aan de verwachtingen.’

Het zelfvertrouwen van De Goederen kreeg een enorme deuk. En al ging de tweede helft van de stage wel goed, het was evident dat ze niet kon blijven. ‘Ik wilde zo snel mogelijk weg. Maar er moest wel brood op de plank komen, en ik was toch jurist. Toen ben ik naar Hoogovens gegaan als arbeidsjurist. Daar heb ik zeven jaar met veel plezier gewerkt.’ Toen ze kinderen kreeg werd het lastiger. ‘Ik vond het erg moeilijk combineren, ik ben niet iemand van snel-snel. Toen we in 1999 voor het werk van mijn man naar Singapore gingen zag ik het niet zitten het gezin te combineren met een nieuwe baan.’

Inmiddels woont het gezin in Bussum en zijn de kinderen 14, 12 en 10 jaar oud, maar haar werk als jurist heeft De Goederen niet meer opgevat. Wel is ze als vrijwilliger een soort ‘rijdende mediator’, die burengeschillen oplost. ‘Je gaat naar de klagers toe, hoort hun verhaal en dan is het de kunst is om bij de burenen binnen te komen. Als je de twee kanten hebt gehoord dient de oplossing zich voor redelijk denkende mensen vaak op een presenteerblaadje aan, maar als mensen eenmaal gestopt zijn met elkaar te praten is het hek van de dam. Je nodigt ze dan uit in het buurthuis, en stelt ze vragen waarmee ze zelf tot conclusies komen. Het is ontzettend leuk werk, waarbij de sleutel is dat mensen zelf tot

oplossingen komen. Als ik die voor ze denk, werkt het veel minder goed.’

Een hoogopgeleide vrouw die niet werkt. Wat vindt De Goederen ervan dat ze daarmee valt in de categorie ‘verwende prinsesjes’ van de journaliste Elma Drayer, die onlangs een boek onder die titel uitbracht? ‘De Nederlandse maatschappij, de scholen, sportclubs: veel drijft op mensen die vrijwilligerswerk doen. Ouders die fulltime werken hebben daar vaak geen tijd voor. Bij gezinnen met fulltime werkende ouders bestaat het gevaar dat het gezinsleven één groot logistiek verhaal wordt, waarbij ouders nauwelijks meer tijd kunnen nemen om te zien hoe het met hun kinderen gaat. Als die tijd ontbreekt, wordt het wat mij betreft een erg gevoelsarm verhaal. Als het de taak van de verwende prinsesjes is om de samenleving gevoel bij te brengen, dan vind ik het een eervolle taak.’

Liesbeth Kooij hield het een stuk langer uit in de commerciële advocatuur. Ze begon in 1977, ook bij Loeff, en werd in 1984 de eerste vrouwelijke compagnon uit eigen gelederen, met als specialisatie ondernemingsrecht. In 2000, bij de splitsing van het kantoor, sloot Kooij die toen bij bankrecht zat zich aan bij Allen & Overly. Ze stapte eruit toen ze 57 jaar was. Nu is ze alweer vijf jaar vrijwilliger bij Vluchtelingenwerk. Daarnaast zit ze in

Foto: Jonneke Vos

Liesbeth Kooij – vrijwilliger Vluchtelingenwerk

het bestuur van één van de Amsterdamse Soroptimistenclubs (een soort Rotaryclub voor vrouwen) en heeft ze zangles.

‘Ik heb een fantastische tijd gehad in de advocatuur. Een advocatenkantoor is net een piratenschip, er is altijd wat aan de knikker, je vaart mee en het is spannend, je hele sociale leven speelt zich er ook af,’ vertelt Kooij. Maar ze moest ook op haar tenen lopen. ‘Toen ik recht op het volle winstaandeel had opgebouwd, heb ik gevraagd dat recht op een lager niveau te bevroeren. Nu zeggen jonge mensen wel vaker: “Ik wil meer balans, ik hoef al dat geld niet,” maar toen was het heel moeilijk om dat in de compagnonsvergadering te zeggen. Mensen vonden het merkwaardig, ik voelde me uit de pas lopen, maar het is wel mijn redding geweest. Daardoor heb ik nog jaren met plezier kunnen werken.’

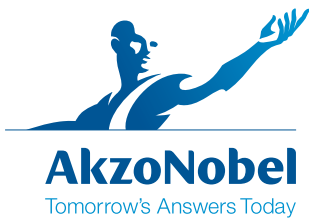
Bij Allen & Overly is Kooij local partner geworden; later is ze vier dagen gaan werken. Maar toch. ‘Mijn wederhelft, die zeven jaar jonger is, zei: “Ik zie jou slijten in dit vak. Is het niet mooi geweest?” Toen dacht ik: laat ik stoppen nu het allemaal nog goed is.’

.....
**‘Mijn wederhelft zei:
 ik zie jou slijten in dit
 vak. Is het niet mooi
 geweest?’**

Een heerlijk vrij leven lag voor haar, maar al snel ging er iets knagen. ‘Het is toch niet goed als er geen structuur is in je leven. Elke dag vakantie, weggaan wanneer je wilt, daar word je niet gelukkig van.’ Ze koos voor Vluchtelingenwerk. ‘Niet zozeer omdat het helemaal aan de andere kant zit dan de commerciële advocatuur, meer uit nieuwsgierigheid. Mijn moeder zei altijd dat het asielbeleid schandalig was, ik wilde weten of dat waar was. En ik moet zeggen: het valt niet mee, het Nederlandse asielbeleid is hardvochtig. Mensen komen uit

heel moeilijke omstandigheden en treffen hier dan een negatieve en bureaucratische sfeer. Ze worden gezien als profiteurs en gelukzoekers, en moeten zien te bewijzen dat ze gevaar liepen, haast een duivelse bewijslast. En dan de duur van de procedure, mensen worden ziek van de angst en onzekerheid. Natuurlijk zitten er ook mensen tussen met een zwak verhaal, maar elke fout die je ten nadele van een echte vluchteling maakt weegt zwaarder.’

Kooij is heel blij dat ze de stap gezet heeft de advocatuur eerder te verlaten. ‘Je kijkt weer op een andere manier naar de wereld, je bent niet meer geobsedeerd door het werk. Ik ben me nu meer bewust van een heleboel dingen, sta meer open voor mensen. Ik heb bij Vluchtelingenwerk veel aan mijn advocatuurlijke ervaring: het inlezen, het analyseren en oplossen van problemen. En ik spreek totaal andere mensen, over religie, politiek, over de relatie man/vrouw. Ik heb ontzettend veel geleerd over verblijfsrecht, maar ook op het gebied van sociale vaardigheden. De Duitse historicus Philipp Blom zegt: “Doe wat nuttig is en geniet.” Dat is op mij van toepassing.’

AkzoNobel N.V. is 's werelds grootste producent van verf en coatings en een belangrijke producent van specialty chemicals. Zij maakt innovatieve producten voor industrieën en consumenten in de hele wereld en werkt met passie aan de ontwikkeling van duurzame antwoorden voor haar klanten. AkzoNobel, met hoofdkantoor in Amsterdam, is een Global Fortune 500 company die zich steeds bovenaan de Dow Jones Sustainability Indexes bevindt. AkzoNobel heeft activiteiten in meer dan 80 landen en 55.000 werknemers wereldwijd, die zich inzetten om een uitstekende prestatie te leveren en vandaag antwoord te geven op de vragen van morgen.

Vanwege de uitbreiding van de werkzaamheden van de afdeling Legal bij AkzoNobel in Sassenheim zijn wij op zoek naar een:

Legal Counsel

AkzoNobel is internationaal toonaangevend op het gebied van performance coatings. In de loop der jaren heeft AkzoNobel op basis van innovatieve technologieën, eersteklas service en flexibele distributie een ijzersterke reputatie opgebouwd. Tot haar merken behoren beroemde namen als International®, Sikkens® en Interpon®.

Performance coatings hebben honderden toepassingsmogelijkheden: van de bouwindustrie en consumentenelektronica tot scheepvaart, auto's en vliegtuigen. De Business Area Performance Coatings is verdeeld in vijf onderdelen: Industrial Coatings, Powder Coatings, Automotive & Aerospace Coatings, Marine & Protective Coatings en Wood Finishes & Adhesives.

De locatie Sassenheim is het kloppende hart van AkzoNobel Performance Coatings In Nederland. Op deze locatie werken ruim 1.000 werknemers. Vanuit Sassenheim worden ook activiteiten van AkzoNobel Decorative Paints ondersteund. De afdeling Legal bestaat uit 8 werknemers en is onderdeel van de wereldwijde functie AkzoNobel Legal, IP & Compliance. Vanwege de uitbreiding van de werkzaamheden is NIG Ondernemingsrecht voor de afdeling Legal in Sassenheim op zoek naar een Legal Counsel.

Functie omschrijving

Als Legal Counsel werk je in teamverband en verricht je zelfstandig werkzaamheden voor AkzoNobel Coatings. Je rapporteert aan de Director Legal Powder Coatings, Automotive & Aerospace en adviseert op breed juridisch gebied de verschillende afdelingen binnen AkzoNobel Coatings. Daarbij heb je onder andere intensief contact met de afdelingen Marketing, Sales en Product Development. Het onderhandelen, adviseren en opstellen van commerciële verkoop-, distributie- en agentuurovereenkomsten zijn onderdeel van je primaire taken pakket. Het begeleiden van overnames, herstructureringen en reorganisaties kan tevens tot jouw werkzaamheden gaan behoren. Daarnaast begeleid je juridische procedures en ingeschakelde externe advocaten.

Profiel

- Een afgeronde opleiding Nederlands Recht
- Bewezen relevante werkervaring binnen de advocatuur en/of het bedrijfsleven (3 tot 7 jaar)
- Gedegen kennis van het internationale contractenrecht
- Kennis van het mededingingsrecht
- Enige ervaring met overnames is een pré
- Goede kennis van de Nederlandse en Engelse taal in woord en geschrift
- Belangrijke eigenschappen op het persoonlijke vlak zijn: het vermogen om effectief samen te werken met collega's uit verschillende disciplines, een praktische en doortastende instelling, overtuigingskracht, een sterke persoonlijkheid en een proactieve houding gekoppeld aan een goed analytisch inzicht

Aanbod

Als Legal Counsel bij AkzoNobel werk je in een hecht team en in een dynamische internationale werkomgeving. AkzoNobel heeft zeer goede arbeidsvoorwaarden en biedt ruime mogelijkheden voor opleiding en ontwikkeling die passen bij een bedrijf als AkzoNobel.

Contact

Ben je geïnteresseerd in bovenstaande functie schrijf je dan in op onze website www.nigondernemingsrecht.nl. Via onze website ontvangen wij graag je CV en motivatie in het Engels. Voor meer informatie over deze vacature is **mr. Diederik Gelauff bereikbaar op 035-6250505 of via dgelauff@nig.nl**. Vertrouwelijke behandeling is vanzelfsprekend gegarandeerd.

Marc Oortman – priester

.....
 'Het maakt mij
 nu niet meer uit
 wat de mensen
 ervan vinden'

Marc Oortman verruilde zijn advocatentoga voor een kazuifel. In plaats van familie- en strafrechtcliënten heeft hij nu als pastor vier parochies bij Arnhem onder zijn hoede. En de eigen woning in Haaksbergen werd een dorpspastorie in Groessen. Wat bezielde deze partner van kantoor Blankestijn en Oortman in het Overijsselse Hengelo toen hij zijn compagnon in 2003 vertelde dat hij priester wilde worden?

'Diep van binnen heb ik altijd gevoeld dat ik voor een ander leven was bestemd,' vertelt Oortman. 'Maar ik groeide als katholiek jongetje op in een tijd waarin mensen ook binnen de kerk zeiden: "Priester worden? Ben je soms gek geworden?" Als jongere ben je daar gevoelig voor, je wilt geaccepteerd worden.' Dus koos Oortman voor rechten, en vervolgens voor de advocatuur. 'Ik vind de advocatuur nog steeds een fantastisch vak, het ene moment heb je een zakelijke bespreking met de directeur van een bedrijf en het andere moment zit je in een cel bij iemand die god weet wat heeft gedaan. De wens mensen te helpen zat er ook als advocaat bij mij in, maar je moest daarin je professionele grenzen stellen. Ik trad bijvoorbeeld op voor een man

die alleen zo'n gevangenisoverall had, met slippers. Ik vond dat ik die man geen kleren kon geven, dan krijg je te veel emotionele betrokkenheid. Ik heb een bevriende priester gebeld; die heeft voor fatsoenlijke kleding gezorgd.'

Het besef dat hij niet advocaat maar priester wilde zijn, kwam in alle hevigheid boven na de vuurwerkcramp in Enschede. 'Zo'n ramp zet alles op zijn kop, je beseft dat het leven een geschenk is, jij moet ervan maken wat je ervan wilt maken. Maar net in die tijd kwam mijn latere compagnon met de vraag of we samen een kantoor zouden beginnen – en toen stopte ik alles weer in het onderste laatje. Jaren later, toen het kantoor goed liep, was de uitdaging weg, en kwam de wens mijn leven aan Christus te wijden weer met een noodgang naar boven.'

Waarom kon Oortman toen de keuze voor het priesterschap wel maken? 'Als je ouder wordt, word je onafhankelijker, ben je meer in staat je eigen weg te kiezen. Het maakt mij nu niet meer uit wat de mensen ervan vinden. Wat ik voel, is belangrijk. Mijn compagnon was trouwens niet eens verbaasd.'

Zijn advocatenervaring komt nog wel van pas: 'Je hebt goed rondgekeken in de wereld, en je hebt leren luisteren. Alleen moet ik nu meer luisteren naar wat er achter de woorden schuilgaat. Van een priester verwachten mensen geen oplossingen, ze verwachten dat je met ze meegaat. Je representeert iets waar ze behoefte aan hebben.'

Althans, voor zover de mensen nog vertrouwen hebben in de Katholieke Kerk. Toen Oortman de overstap maakte, speelde het misbruikschandaal in Nederland nog niet zo. Maar nu heeft hij er wel eens slapeloze nachten van. 'Het doet veel pijn dat kinderen zo zijn beschadigd, en daarmee ook de kerk. Ik ben er groot voorstander van dat alles in de openbaarheid komt, dat mensen erkend worden. Maar als jurist verbaast het me wel dat er zo gemakkelijk over opschuiving van de verjaringstermijn wordt gesproken. Dat heeft niets meer met rechtszekerheid te maken.' Er klinkt advocatuurlijke felheid door in de woorden van Oortman – maar als priester moet hij die intomen. 'Als de stoom uit mijn oren komt tel ik soms wel tot duizend en zeg ik' – hij kijkt naar boven – 'geef me geduld'.

L4L bedankt alle Nederlandse advocaten en kantoren die ons het afgelopen jaar gesteund hebben. Dankzij u konden wij opkomen voor talloze confrères en collega's in het buitenland die onder vuur liggen vanwege hun beroepsuitoefening.

LAWYERS FOR LAWYERS

Steun Advocaten voor Advocaten

Word donateur: ABN AMRO: 489 938 655; ING: 4338327,
t.n.v Stichting Advocaten voor Advocaten, Amsterdam

WWW.LAWYERSFORLAWYERS.NL

Froukje Resius dacht ook dat ze afscheid had genomen. Ze werd in 1990 advocaat, stapte eruit om een reisbureau te beginnen – en ging na omzwervingen weer terug de advocatuur in. ‘Na vijf jaar NautaDutilh kwam de vraag op: wil ik me binden, ga ik proberen in de maatschap te komen? Ik had wel een zekere ambitie, maar ik zag ook mensen die voor de maatschap gingen en die toch niet gelukkig waren. Toen mijn achternichte vertelde dat ze iemand zocht om samen een reisbureau te beginnen was dat een toevalstreffer. Ik had een enorme passie voor reizen en het idee alleen al gaf me een enorm gevoel van vrijheid.’

Ze startte samen met haar nicht een reisbureau in het chique Amsterdam-Zuid. ‘Financieel was het een enorme stap. Ik ging er meer dan de helft op achteruit. Maar ik heb ontzettend veel gezien, en ik heb geleerd dat je je leven een eigen wending kunt geven. Je hoeft niet in het stramien te blijven.’ Toch was na vijf jaar de lol er wel een beetje af. ‘We zaten in de bovenkant van de markt, het publiek was heel verwend. Vaste klanten wilden alles geregeld hebben, van dag tot dag. Dat snapte ik helemaal niet. Ik zou zelf veel liever op de bonnefooi naar India gaan en dan voor vijf euro ergens slapen, in plaats van in het Taj Mahal.’

Resius gooide het roer weer drastisch om. Ze werd directeur van de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Waterland in Purmerend. ‘Het was de eerste agrarische natuurvereniging in Nederland. Men wilde verder gaan professionaliseren, en ik had net meegemaakt hoe dat ging in een kleine organisatie. De organisatie groeide in de zeven jaar dat ik er werkte en het plan ontstond te gaan fuseren. Aan de ene kant dacht ik: dat lijkt me interessant om mee te maken. En aan de andere kant merkte ik: ik wil het kunstje niet nog een keer doen, ik heb er niet zo’n zin meer in.’

Wat ontbrak er dan aan haar geluk? ‘Als

Froukje Resius – na een reisbureau en een natuurvereniging nu weer in de advocatuur

.....
**‘Ik wil eigenlijk
 liever de specialist
 zijn, en ik wilde weer
 die intellectuele
 uitdaging’**

directeur ben je heel generalistisch bezig. Ik zat aan tafel met specialisten, biologen of milieudeskundigen, die ergens heel veel van wisten. En dan uiteindelijk keek iedereen naar mij om de beslissing te nemen. Ik had daar geen slapeloze nachten van, maar

ik merkte: ik wil eigenlijk liever de specialist zijn, een eigen vak hebben. En ik wilde weer die intellectuele uitdaging.’

Dus werd ze in 2007 weer arbeidsrechtadvocaat. Niet meer bij zo’n groot kantoor, maar bij Abma Schreurs in Purmerend. Ze woont in de Beemster, dus ze kan op de fiets naar haar werk. Volgend jaar wordt ze partner. ‘De maat van dit kantoor past mij beter. Ik vind het ook prettig dat de tarieven aantrekkelijker zijn. Er was wel ontzettend veel veranderd in die twaalf jaar, ik heb keihard moeten studeren om weer meteen volwaardig te kunnen functioneren. Maar ik heb wel heel veel andere nuttige dingen geleerd. Ik ga nu praktischer en realistischer met cliënten om. Ik had die andere ervaringen voor geen goud willen missen.’

Oproerkraaiers en verraders, dat waren advocaten in de ogen van Napoleon. Maar hij legde exact tweehonderd jaar geleden wel de basis waarop de organisatie van de Nederlandse advocatuur nog altijd rust.

Op Franse leest geschoeid

Over de Franse oorsprong van de Nederlandse advocatuur

.....
Floris A.W. Bannier

bijzonder hoogleraar Advocatuur aan de UvA

en Robert Sanders

senior beleidsadviseur Orde en

buitenpromovendus aan de UvA
.....

.....
**Voor onafhankelijk-
heid schept het
decreet geen ruimte**
.....

Parijs, 14 december 1810. Napoleon tekent in het *Palais des Tuileries* een keizerlijk decreet *contenant règlement sur l'exercice de la profession d'avocat et la discipline du barreau*. Met deze handtekening legt de Franse keizer het fundament voor de ordening en reglementering van de Nederlandse advocatuur, die in hoofdlijnen nog altijd herkenbaar is.

Voor de Franse advocaten betekende het decreet (gedeeltelijk) een herstel van de oorspronkelijke autonomie van de balie; in 1790 had het revolutionaire bewind niet alleen de balie, maar ook de advocatuur als professie afgeschaft. De wantoestanden die daarvan het gevolg waren, leidden ertoe dat in 1804 de titel en functie van ad-

vocaat bij wet weer werden erkend¹ en de advocatenordes bij het decreet van 1810 in ere werden hersteld.

Hoewel ons land al in de loop van 1810 was ingelijfd bij het Franse keizerrijk kreeg het decreet hier pas rechtstreekse werking op 1 juli 1811.² De advocaten in onze gewesten maakten daarmee voor het eerst kennis met een begin van een georganiseerde balie en met een zekere vorm van 'eigen' disciplinair toezicht. Reglementen ten aanzien van de beroepsuitoefening

hadden ten tijde van de Republiek wel bestaan, maar waren even divers en gefragmenteerd als de gewestelijke en stedelijke rechtscolleges, waarbij de advocaten op individuele basis waren toegelaten. Bovendien stonden de advocaten van het *ancien régime* onder direct toezicht van deze rechterlijke colleges.

Het decreet introduceerde hier nieuwe instellingen die ons nu nog steeds vertrouwd zijn. Aan de basis stond de verplichting voor alle advocaten om zich bij het keizerlijk gerechtshof of de rechtbanken van eerste aanleg op het tableau te laten stellen, waarmee de eerste vorm van plaatselijke ordes een feit werd. In alle steden waar meer dan twintig advocaten waren ingeschreven, diende een raad van discipline te worden gevormd.

Het decreet bracht tevens een zeer bescheiden vorm van lokale democratie. De orde mocht een voordrachtslijst van nieuwe raadsleden samenstellen. Het was echter de procureur-generaal die uit het dubbel aantal kandidaten de leden en de voorzitter van de raad aanwees. De orde mocht bovendien alleen vergaderen om die lijst op te stellen, tenzij de procureur-generaal goedkeurde dat een ander onderwerp besproken werd.

.....
¹ Zie art. 29 van de *loi relative aux écoles de droit*, wet van 22 ventôse, jaar XII (13 maart 1804).

² Per deze datum werd het decreet executoir verklaard in de Hollandse departementen (keizerlijk decreet van 19 april 1811, *Bulletin de Lois* 364). Desondanks werden al in maart 1811, direct na de instelling van de gerechten naar Frans model, de eerste advocaten op grond van het decreet beëdigd.

Als men de considerans mag geloven, dichte Napoleon de advocatuur hoge kwaliteiten toe. Maar de waarheid was anders

Wij zien in de *conseil de discipline* de directe voorloper van de raad van toezicht en discipline. Die raad werd bij ons bij Reglement III in 1838 ingevoerd en fungeerde tot de wijziging van de Advocatenwet in 1986 als bestuurlijk college én tuchtrechter.

Tot de primaire taak van de raad behoorde het waken over de eer van de orde der advocaten, instandhouding van de beginselen van eerlijkheid en nauwgezetheid die de grond van het beroep uitmaken en het bestraffen van misslagen en inbreuken. Daartoe konden de raden de (ons vertrouwde) disciplinaire maatregelen opleggen van waarschuwing, berisping, schorsing van maximaal een jaar en schrapping van het tableau.³

Het decreet leidde echter niet tot gerechtelijke ontvoogding van de advocatuur. In arrondissementen waar geen raad van discipline was gevormd, oefende de rechtbank het disciplinair toezicht uit en in appèl oordeelde het keizerlijk gerechtshof over de opgelegde disciplinaire maatregelen.⁴ Aan die toezichthoudende rol van de rechterlijke macht kwam pas in 1952 met de instelling van het Hof van Discipline een einde.

3 Het decreet kende eveneens de mogelijkheid om advocaten te vermanen (zo luidt althans de uit 1811 stammende vertaling van 'censurer'). Wanneer voor de derde maal een schorsing door de raad was opgelegd, volgde van rechtswege schrapping van het tableau.
4 Schrappingen van het tableau moesten bovendien, wanneer de betrokken advocaat niet in hoger beroep ging, door de president van het hof en de procureur-generaal worden goedgekeurd.

Ook in bestuurlijk opzicht kreeg de conseil de discipline in het keizerlijk decreet weinig ruimte; het in 1838 ingevoerde Reglement III schiep maar in zeer beperkte mate meer bevoegdheden.^{5,6}

Advocatenzoon

Wat valt er te zeggen van de beweegredenen van de Franse keizer om de advocatuur zo aan banden te leggen? Bij onze zoektocht naar historische documenten deden we in de Koninklijke Bibliotheek een verrassende vondst: in de *Courier van Amsterdam* stond op 24 december 1810 de – voor zover bekend enige – contemporaine Nederlandse vertaling van het decreet. Die publicatie is dus als dit artikel verschijnt op de dag af tweehonderd jaar oud! Laten we in de Nederlandse tekst kijken hoe Napoleon in zijn considerans zijn besluit motiveert:

‘[...] Wij hebben bij de wet van 29 ventôse, 12de jaar⁷, het herstel van het tableau der advocaten bevolen, als een der geschiktste middelen om de eerlijkheid, de kiesheid, de belangeloosheid, de geest

van bevrediging, de liefde tot waarheid en regt, een verlichte ijver voor de zwakken en onderdrukten, de wezenlijke grondzulen van dit beroep, te handhaven.’

Als men de considerans mag geloven, dichte Napoleon de advocatuur hoge kwaliteiten toe. Maar de waarheid was anders. Voor de keizer, overigens zelf advocatenzoon, vormde de stand van de advocaten een politieke bedreiging.⁸ Hij zou pas akkoord gaan met het decreet na afkeuring van een aantal voorgelegde ontwerpen. Zo zou hij in reactie op een eerder ontwerp van het decreet over de advocatuur gezegd hebben:

‘Le décret est absurde; il ne laisse aucune action contre eux. Ce sont des factieux, des artisans de crimes et de trahisons; [...] je veux qu’on puisse couper la langue à un avocat qui s’en sert contre le gouvernement.’⁹

5 Er werd op het Reglement dan ook stevige kritiek geuit door A. de Pinto (overigens zonder zijn naam bij het artikel bekend te maken) in *Weekblad voor het regt*, 1842, pp. 316-320.
6 Toen was in Frankrijk al een aantal beperkingen opgeheven, zie G.R. Rutgers, ‘Reglement III’, in *Advocatenblad* 1977, pp. 171-188. Het keizerlijk decreet werd in Frankrijk op 20 november 1822 door een koninklijke *ordonnance* vervangen.
7 Dit is een kennelijke verschrijving; bedoeld wordt art. 29 van de wet van 22 ventôse jaar XII.

8 Zie hierover onder meer E.W.A. Henssen, *Twee eeuwen advocatuur in Nederland*, Deventer 1998, pp. 13-14. Hoe als gevolg hiervan de invloed van de overheid op de advocatuur werd versterkt, beschrijft Hervé Leuwers op pp. 271 e.v. van *L’invention du barreau Français*, Parijs, Edition de l’École des hautes études en sciences sociales, 2006.
9 Aldus een door Dupin aîné geciteerde brief aan kanselier De Cambacérès, in: A.G. Camus en Dupin aîné, *Lettres sur la Profession d’Avocat*, Brussel 1833, p. 68. Vrij vertaald: ‘Het decreet is absurd; het maakt geen enkele actie tegen hen mogelijk. Het zijn oproerkraaiers, meesters van misdaad en verraad; [...] ik wil een advocaat de tong kunnen afsnijden als hij die tegen de regering gebruikt.’

Om die reden neemt men vervolgens in de considerans het voornemen op de beroepsuitoefening te laten bewaken door de rechterlijke macht aan wie dit toezicht ‘natuurlijk’ (d.i. van nature) toekomt. Dan volgt de hiervoor beschreven regeling die de advocatuur stevig aan banden legt.

Kernwaarden

Terug naar de considerans. Hoe verhouden de daarin genoemde ‘wezenlijke grondzuilen’ van het beroep zich tot onze huidige kernwaarden: onafhankelijkheid, partijdigheid, deskundigheid, vertrouwelijkheid en integriteit?¹⁰

De eerste napoleontische waarde is ‘eerlijkheid’. Daarin lezen wij een verband met onze ‘integriteit’. Integriteit moet voor de advocatuur vanzelfsprekend zijn en het bevat ons bepaald dat Napoleon zijn opsomming ermee begint.

Dan volgt ‘kieschheid’, voor ons als waarde niet erg herkenbaar. Van advocaten wordt vandaag wel een zekere mate van zorgvuldigheid in woordkeuze verwacht, maar daarbij heeft hij volgens talloze tuchtrechterlijke uitspraken een grote marge. Een advocaat die weinig fijngevoelig optreedt, overschrijdt daarmee nog niet de norm van handelen zoals een behoorlijk advocaat betaamt.¹¹ Deze waarde is een nu wat curieus, historisch feit.

De volgende is ‘belangeloosheid’. Daarmee knoopt Napoleon aan bij een begrip dat in de advocatuur in Frankrijk al voor de Franse revolutie gangbaar was. Hervé Leuwers schrijft dat deze ‘désintéressement’ ziet op het door de advocaat afzien van een hoge beloning.¹² Hij beschrijft hoe in de zeventiende en achttiende eeuw vanuit de advocatuur zelf gehamerd werd op

het belang van ‘honor’ als beloning en niet ‘fortune.’ Leuwers gaat trouwens vele eeuwen terug om aan te tonen dat deze ‘désintéressement’ altijd al door de advocatuur beleeden werd.¹³

Dan ‘de geest der bevrediging’. Ook hier is niet direct een kernwaarde aan te wijzen. Wel Gedragsregel 3: ‘De advocaat dient zich voor ogen te houden dat een regeling in der minne vaak de voorkeur verdient boven een proces.’ Dit gaat minder ver dan de waarde uit het décret (een Gedragsregel heeft minder bindende kracht dan een keizerlijk decreet), maar het vereist toch in elk geval een oog voor schikkingsmogelijkheden.

.....

Het keizerlijk gerechtshof oordeelde in appèl over de opgelegde disciplinaire maatregelen

.....

Vervolgens: ‘liefde tot waarheid en regt’. ‘Bij ‘liefde tot waarheid’ lijkt integriteit weer de meest in aanmerking komende kernwaarde. Misschien zit in ‘regt’ de huidige ‘deskundigheid’ verscholen. In Nederland was dat al sinds eeuwen een eis die aan de advocaat gesteld werd, evenals in

Frankrijk. Dan hebben we een beetje kernwaarde te pakken.

En ten slotte: ‘een verlichte ijver voor armen en onderdrukten’. Hier komt de plicht van het *nobile officium* in zicht: sta bij wie het niet kan betalen. Er is geen vergelijkbare kernwaarde. Het is ook niet meer een opdracht die iedere individuele advocaat zich moet aantrekken, maar het is wel degelijk een opdracht aan de advocatuur als beroepsgroep. Daarmee onderscheidt het zich van de kernwaarden: die richten zich tot de beroepsgroep als geheel én tot de individuele advocaat.

De conclusie uit deze korte vergelijking is dat in het decreet weinig van onze huidige kernwaarden terug te vinden is. Grootste afwezige in de napoleontische kernwaarden is de heden ten dage zo gekoesterde ‘onafhankelijkheid’. Het decreet scheidt daarvoor geen ruimte. Hier lopen onze kernwaarden en het decreet opvallend uit elkaar.

Kern

Samenvattend is het de verdienste van Napoleon geweest om de advocatuur door middel van algemeen – want landelijk – geldende voorschriften als *beroepsgroep* te reguleren en institutioneel te grondvesten. Opvallend is wel dat de Franse institutionele creaties die waren bedoeld ter controle van de balie, tegenwoordig gelden als garantie voor zelfregulering en zelfbestuur. De motieven van de keizer stoken weliswaar niet meer met onze huidige opvattingen over Staatstoezicht op de advocatuur, maar de kern van de huidige instituties, het toezicht en het tuchtrecht zijn nog immer terug te voeren op het keizerlijk decreet. Zowel het ingetrokken Reglement III als de Advocatenwet wortelt in de Franse regels. En ook de adviezen van Docters van Leeuwen en Huydecoper tornen niet wezenlijk aan die erfenis. Hoewel... Het advies van Huydecoper beoogt een einde te maken aan de plaatselijke autonomie: *Sa Majesté aurait été contente*.

10 Vergelijk het bij de Tweede Kamer in behandeling zijnde ontwerp voor een aantal wijzigingen in de Advocatenwet (in het bijzonder het nieuwe art. 10a), TK 2009-2010, 32 382, nr. 2.

11 Deze norm is natuurlijk ontleend aan art. 46 Advocatenwet.

12 Leuwers, a.w., zie bijvoorbeeld pp. 190 e.v.

13 Hij lijkt ook indirect te verwijzen naar de *Lex Cincia de donis et muneribus*, die in het oude Rome aan de toenmaals op advocaten gelijkende personen verbood voor hun juridische diensten een beloning te vragen. Zie ook L.J. de Haan, ‘Advocatuur in het oude Rome’, in: *Advocatenblad* 1961, pp. 184 e.v.

Kroniek Familie- recht

kroniek
2009-2010

.....
Inhoudsopgave

Wet- en regelgeving
Afstamming
BOPZ
Gezag
Huwelijksvermogensrecht
Kinderalimentatie
Kinderbescherming
Kinderontvoering
Mediation
Omgang en de verdeling van
zorgtaken
- Het ontzeggen van het recht op
contact met een kind
- Een gelijke verdeling van
zorgtaken
- Verhuizing
Ouderschapsplan
Partneralimentatie
- Behoefte
- Limitering
- Het terug- of nabetalen van
alimentatie
- Wijziging
- Alimentatie en EVRM
Procesrecht

Deze kroniek bevat een overzicht van de ontwikkelingen op het terrein van het personen- en familierecht tussen 1 januari 2009 en 30 september 2010. Met een opmerkelijke uitspraak van het EHRM die voor kinderontvoerders gunstig uitpakt. Jurisprudentie van de Hoge Raad laat zien dat vermogen bij de vaststelling van alimentatie een steeds belangrijker rol speelt.

misschien moesten je one-night-stands
ook op straffe van nietigheid een
ouderschapsplan bevatten...

.....
Koert Boshouwers en Tanya Kreeftenberg
beiden advocaat en vFAS scheidingsmediator
.....

Wet- en regelgeving

Op 1 maart 2009 is de Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding in werking getreden. Een verzoekschrift tot echtscheiding in een situ-

.....
1 Koert Boshouwers bij AKD in Eindhoven; Tanya Kreeftenberg bij Grosfeld-Kreeftenberg Familierechtadvocaten en Scheidingsmediators in Son en Breugel.

atie waarbij minderjarige kinderen zijn betrokken, dient sindsdien – op straffe van nietigheid – een ouderschapsplan te bevatten. Art. 815 lid 3 Rv bevat de eisen aan welke het ouderschapsplan moet voldoen.

Art. 1:400 lid 1 BW is per 1 maart 2009 aangescherpt. Het artikel legt een voorrang-regeling vast van de onderhoudsplichtige ouder ten opzichte van (stief)kinderen tot 21 jaar boven alle andere onderhoudsgerechtigden. De werkgroep Alimentatienormen heeft de Tremarichtlijnen op grond van deze aanscherping aangepast. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat de alimentatieplichtige ouder voor het vaststellen van kinderalimentatie altijd als alleenstaande wordt aangemerkt. De lasten die in aanmerking worden genomen

bij het vaststellen van diens draagkracht zijn in aantal beperkt. De beschikbare draagkrachtruimte voor het voldoen van kinderalimentatie is vergroot tot 70%.

Op 1 juli 2010 zijn de Tremarichtlijnen aangepast voor de alimentatieplichtige ouder die is toegelaten tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). De werkgroep Alimentatienormen beveelt aan dat in dat geval een verzoek tot nihilstelling van de partneralimentatie kan worden toegewezen. Ten aanzien van de kinderalimentatie is aanbevolen dat het vrij te laten inkomen van de alimentatieplichtige ouder wordt verhoogd met de verschuldigde kinderalimentatie tot een maximum dat recht geeft op de persoonsgebonden aftrek voor het voldoen hiervan. De aanbeveling geldt niet indien de alimentatieplichtige

of -gerechtigde ouder een Wvb-uitkering heeft.

Per 1 januari 2011 treedt nieuwe fiscale regelgeving op het gebied van het partnerbegrip in werking. Tot het indienen van een verzoekschrift tot echtscheiding zijn echtgenoten elkaars fiscale partner, of zij nu op hetzelfde adres wonen of niet. Dit heeft onder meer gevolgen voor de aftrekbaarheid van de betaalde en ontvangen partneralimentatie in de periode tot het indienen van een verzoek tot echtscheiding. Voor de tweejaarstermijn voor de aftrekbaarheid van de hypotheekrente voor de echtelijke woning geldt deze bepaling niet.

Afstamming

Anders dan de verwekker, is de spermadonor niet onderhoudsplichtig ten opzichte van een kind. In Hoge Raad 26 juni 2009 (LJN: BH2650) sprak de moeder de man aan tot het voldoen van kinderalimentatie. De man stelde dat hij slechts donor was en bracht hiertoe een kopie van een donorovereenkomst in het geding. De moeder betwistte de juistheid van de overeenkomst. DNA-onderzoek bevestigde dat de man 'met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' de biologische vader was. De Hoge Raad overwoog dat de moeder dient te bewijzen dat een man de biolo-

gische vader is. Indien zij hierin slaagt – bijvoorbeeld door DNA-onderzoek – dan wordt hij vermoed de verwekker te zijn. De man dient in dat geval te bewijzen dat hij slechts donor is.

BOPZ

Bij een verzoek tot (voortzetting van een) gedwongen opname in de zin van de BOPZ dient op grond van art. 5 van die wet een geneeskundige verklaring van een – onafhankelijke, niet bij de behandeling betrokken – psychiater te worden gevoegd. De vraag wie al dan niet bevoegd is om een dergelijke verklaring af te leggen, heeft al tot de nodige rechtspraak geleid. In de beschikking van de Hoge Raad van 16 oktober 2009 (LJN: BKO342) kwam de vraag aan de orde of een psychiater die in het verleden bij de behandeling betrokken was, een verklaring kan afgeven. De Hoge Raad overwoog dat voor het antwoord op die vraag zowel het tijdsverloop sinds het beëindigen van de behandeling als de duur en intensiteit ervan een rol speelt. Indien er nog geen jaar is verlopen sinds het eindigen van de behandeling, kan de psychiater niet gelden als 'niet bij de behandeling betrokken' en dus geen rechtsgeldige verklaring afleggen.

Gezag

Er zijn ouders die, ondanks veroordelende vonnissen en dwangsommen, stelselmatig weigeren om mee te werken aan het contact tussen een kind en de andere (niet-verzorgende) ouder. De rechter kan dan besluiten dat er een gezagwijziging plaatsvindt. De Hoge Raad overwoog op 9 juli 2010 (LJN: BM4301) dat hiervoor in twee situaties plaats is. Enerzijds is dit het geval als het onaanvaardbare risico bestaat dat een kind als gevolg van de niet-nakoming klem of verloren raakt tussen de ouders. In dat geval moet niet te verwachten zijn dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering komt. Anderzijds is hiervan sprake als de gezagwijziging anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is. De beslissing tot wijziging van het ouderlijk gezag is ingrijpend en dient dan ook aan hoge motiveringseisen te voldoen.

Huwelijksvermogensrecht

De casus van HR 10 juli 2009 (LJN: BI4387) komt in de praktijk regelmatig voor. Partijen trouwen op huwelijkse voorwaarden met een periodiek verrekenbeding. Een van hen brengt bij het sluiten van het huwelijk een op zijn naam gestelde woning aan. De woning is gefinancierd met een aflossingsvrije, hypothecaire geldlening. Tijdens het huwelijk wordt de hypotheek verhoogd, bijvoorbeeld voor een verbouwing. Aan deze laatste geldlening is een overeenkomst van kapitaalverzekering gekoppeld. Wanneer het huwelijk door echtscheiding eindigt, rijst de vraag of en hoe de waardevermeerdering van de woning als gevolg van de verbouwing en/of de kapitaalverzekering dient te worden verrekend. De Hoge Raad heeft deze vragen beantwoord en gekozen voor de beleggingsleer. Als echtgenoten geen invulling geven aan de periodieke verrekenplicht en het te verrekenen inkomen wordt geïnvesteerd in vermogen dat op naam van één van hen is gesteld, wordt hiermee aan de andere echtgenoot de kans ontnomen om te verrekenen vermogen zelf te beleggen en een vermogensvermeerdering na te streven. De andere echtgenoot heeft dan recht op de helft van de waardevermeerdering die

tijdens het huwelijk bij het voorhuwelijkse vermogen is opgetreden, indien en voor zover tijdens het huwelijk te verrekenen inkomen is geïnvesteerd in dit voorhuwelijkse vermogen. Als er sprake is van een aflossingsvrije hypotheek met een spaarverzekering om de hypotheek te zijner tijd af te lossen, stelt de Hoge Raad het betalen van de verzekeringspremies uit te verrekenen inkomen gelijk aan het aflossen van de hypotheek.

Kinder- alimentatie

De man diende een verzoek tot nihilstelling van de door hem te betalen kinderalimentatie in. De rechtbank wees zijn verzoek toe, het hof stelde een (andere) bijdrage vast. Het overwoog dat diende te worden uitgegaan van een fictief inkomen van de man ter grootte van 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm. Hij had 10% van de voor hem geldende bijstandsnorm aan onderhoudsbijdragen voor de kinderen moeten besteden.

De Hoge Raad vernietigde de beschikking op 6 februari 2009 (LJN: BG6719). Hij overwoog dat als er sprake is van een door de onderhoudsplichtige zelf teweeggebrachte, niet voor herstel vatbare, inkomensvermindering, dit er niet toe mag leiden dat zijn inkomen zakt beneden het niveau van 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm. Dit impliceert dat als er wel sprake is van een voor herstel vatbare inkomensvermindering, de 90%-norm niet geldt.

Ook Hoge Raad 24 september 2010 (LJN: BM9607) had betrekking op de vraag of sprake was van voor herstel vatbaar inkomensverlies. Het hof had bij beschikking van 1 juli 2009 de verdien capaciteit van de man, die als postbode bij een werkweek van 15 uur per week circa € 16.000 bruto per jaar verdiende, met ingang van 1 januari 2008 vastgesteld op € 28.500 bruto. Het hof overwoog dat over de periode van 1 januari 2008 tot 1 juli 2009 geen sprake kon zijn van voor herstel vatbaar inkomensverlies, omdat inkomen niet meer met terugwerkende kracht op een hoger niveau kon worden gebracht. De Hoge Raad overwoog dat ook onbenut gebleven verdien capaciteit kan worden aangemerkt als een voor herstel vatbare inkomensvermindering,

zelfs al is de periode waarin het herstel had moeten plaatsvinden, verstreken. De 90%-regel is in dat geval niet van toepassing.

Bij het bepalen van de draagkracht van de alimentatiegerechtigde is volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad niet alleen zijn inkomen, maar ook zijn vermogen bepalend. In beginsel wordt rekening gehouden met de inkomsten uit vermogen; onder omstandigheden mag van een onderhoudsplichtige echter worden verwacht dat hij op zijn vermogen inteert. Wanneer dit het geval is, hangt af van de specifieke omstandigheden van het te beoordelen geval, aldus de A-G onder het arrest van de Hoge Raad van 23 april 2010 (LJN: BL8622). Gelet op de aanscherping van de Tremarichtlijnen ten aanzien van het vaststellen van kinderalimentatie in 2009 valt te verwachten dat het interen op het vermogen meer dan voorheen van de alimentatiegerechtigde zal worden gevegd.

Het hebben van vermogen speelde ook een rol in de zaak die leidde tot Hoge Raad 9 juli 2010 (LJN: BM5703). De man kocht een weiland van € 11.408 en een woning van € 385.000 die hij voor € 129.000 verbouwde. Hij financierde woning en weiland mede met een overbruggingshypotheek van € 215.000 op de voormalig echtelijke woning. Bij de verkoop van de echtelijke woning werd de overbruggingshypotheek afgelost. De man kon, naast de lasten van zijn nieuwe woning, aan zijn alimentatieverplichtingen voldoen. Toen hij echter werkloos werd, werd dat anders. Hij diende een verzoek tot nihilstelling van de kinderalimentatie in. De rechtbank stelde de kinderalimentatie vast en hield rekening met het rendement dat de man had kunnen genieten als hij de € 215.000 niet in zijn nieuwe woning had geïnvesteerd. Het hof vernietigde de beschikking en stelde de alimentatie op een lager bedrag vast. Het kortte wel de woonlast tot 33,3% van het netto besteedbaar inkomen. Het hield geen rekening met een fictief rendement over het bedrag van € 215.000, omdat dit niet langer liquide was. De Hoge Raad casseerde en overwoog daarbij dat bij de bepaling van de draagkracht van de alimentatieplichtige niet alleen de middelen waarover hij beschikt relevant zijn, maar ook die waarover hij redelijkerwijze had kunnen beschikken. Dat vermogen niet langer liquide is, vormt voor de Hoge Raad een onvoldoende weerlegging van de stel-

ling van de vrouw dat de man bij het kopen van een nieuwe – dure – woning rekening had moeten houden met zijn onderhoudsverplichting. De Hoge Raad achtte de conclusie van het hof dat de man, naast zijn te hoge hypothecaire lasten, een aanzienlijk vermogen in zijn woning mag investeren en daardoor volgens zijn stelling slechts in zeer beperkte mate aan zijn onderhoudsverplichting tegenover zijn kinderen kan voldoen, dan ook onbegrijpelijk. De A-G concludeerde overigens tot verwerping van het cassatieberoep. Aangezien ook al vóór de aankoop geen rendement op het vermogen werd behaald en de herinvestering in nieuwe woonruimte dus geen invloed heeft gehad op de alimentatiebetalingen van de man, had de man zich van de aankoop van de woning niet hoeven te weerhouden, aldus de A-G.

Kinder- bescherming

Op grond van art. 1:262 lid 3 BW is een door de kinderrechter gegevens machtiging tot het uit huis plaatsen van kinderen drie maanden geldig. Daarna vervalt deze van rechtswege. In de zaak die de Hoge Raad op 4 december 2009 (LJN: BK5269) beoordeelde, hadden de ouders stelselmatig geweigerd om gevolg te geven aan de verleende machtiging. De Hoge Raad overwoog dat met het binnen drie maanden uit huis plaatsen wordt bedoeld dat de uithuisplaatsing binnen die maanden een feit moet zijn. Wanneer dit niet het geval is, dan komt de machtiging te vervallen, ook al plegen de ouders obstructie. Men kan dan van voor af aan beginnen.

Kinderontvoering

Indien er sprake is van kinderonvoering, geldt bij wijze van hoofdregel dat het kind terug moet keren naar het land van zijn hoofdverblijf. Als de verzorgende ouder het kind heeft ontvoerd, kan dit tot grote problemen leiden als deze ouder niet terug kan keren. Er kan deze ouder bijvoorbeeld strafrechtelijke vervolging boven het hoofd hangen wegens kinderonvoering, of hij heeft geen verblijfstitel en kan niet gaan werken, terwijl ook geen aanspraak op alimentatie bestaat. Dergelijke om-

mijn kwaliteit is meer dan voldoende gewaarborgd – en voor het overige beroep ik mij op mijn verschoningsrecht.

standigheden spelen voor de toepassing van het Haags Kinderontvoeringsverdrag (HKOV) geen rol. Dat toepassing van het verdrag betekent dat het kind van zijn verzorgende ouder wordt gescheiden, is voor de – restrictieve – toepassing van art. 13 HKOV niet relevant. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens overwoog op 6 juli 2010 (zaaknr. 41615/07) dat ook bij kinderontvoering het belang van het kind op grond van art. 8 EVRM voorop dient te staan. Aan de hand van de specifieke omstandigheden zal de rechter moeten beoordelen of teruggeleiding van een kind in zijn belang is. Deze uitspraak kan dus belangrijke gevolgen voor de rechtspraak hebben.

Mediation

Kan een mediator zich op het verschoningsrecht beroepen? De Hoge Raad beantwoordde deze voor de praktijk wezenlijke vraag op 10 april 2009 (LJN: BG9470) ontkennend. Wanneer ook de mediator een beroep op het verschoningsrecht kan doen, wordt de kring van verschoningsgerechtigden uitgebreid. De Hoge Raad acht dit niet wenselijk, omdat voldoende waarborgen voor de kwaliteit van de mediator ontbreken.

De rechter kan op grond van art. 179 lid 2 Rv wel bepalen dat de mediator een hem tijdens het getuigenverhoor gestelde vraag niet hoeft te beantwoorden. Als de mediator met een beroep op zijn geheimhoudingsplicht een gestelde vraag onbeantwoord wil laten, zal de rechter zijn beslissing dienaangaande moeten baseren op de zwaarwegende maatschappelijke belangen van de waarheidsvinding in rechte en het belang van de geheimhoudingsplicht waarop de mediator zich beroept. Het niet kunnen doen van een beroep op het verschoningsrecht is overigens van korte duur. Op grond van Richtlijn 2008/52/EG van 21 mei 2008 dient voor 21 mei 2011 wetgeving te zijn geïmplementeerd die voorziet in het verschoningsrecht van de mediator.

In een echtscheidingsconvenant wordt

vaak een geschillenregeling opgenomen. Indien er in de toekomst onenigheid tussen partijen ontstaat, dienen zij zich eerst tot een mediator te richten. Als dit niet tot resultaat leidt, kunnen zij de zaak aan de rechter voorleggen. Het hof overwoog dat partijen de toegang tot de rechter behouden, ook als zij overeenkomen om eventuele toekomstige geschillen eerst via mediation te beslechten. De Hoge Raad overwoog op 8 mei 2009 (LJN: BH7132) dat het verzoek ex art. 81 RO niet tot cassatie kon leiden. De vrije toegang tot de rechter is regel, geschillenregeling of niet.

Omgang en de verdeling van zorgtaken

Het ontzeggen van het recht op contact met een kind

Het kan in strijd met de belangen van een kind zijn dat één van zijn ouders of beide contact met hem hebben. Art. 1:253a BW

bepaalt dat aan de niet met het gezag belaste ouder het recht op omgang kan worden ontzegd. De wet biedt echter geen grondslag om aan de met het ouderlijk gezag belaste ouder het recht van omgang met zijn kind te ontzeggen. Op 18 november 2005 (NJ 2005, 574) overwoog de Hoge Raad dat een tijdelijke schorsing van het recht op omgang of contact wel mogelijk is. Op 27 februari 2009 (LJN: BG5045) begrenste de Hoge Raad de duur van een schorsing. De betreffende ouder kan zich zowel bij een wijziging van omstandigheden als in elk geval na een jaar opnieuw tot de kinderrechtter wenden met een verzoek tot het verkrijgen van omgang.

Een gelijke verdeling van zorgtaken

De wetgever heeft in de Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding de gelijkwaardigheid tussen de beide ouders tot uitgangspunt genomen. Deze gelijkwaardigheid tussen de ouders betekent echter niet dat de rechter de zorgtaken voor een kind gelijkelijk moet verdelen tussen de beide ouders, zodat een kind de helft van de tijd bij ieder van zijn ouders doorbrengt, aldus de Hoge Raad op 21 mei 2010 (LJN: BL7407). Als de ouders hierover geen overeenstemming bereiken, zal de rechter de belangen van het kind voorop dienen te stellen en een beslissing moeten nemen.

Verhuizing

Een nieuwe liefde, een andere baan, terug naar de wortels of weg uit de oude omgeving. Er zijn veel redenen die leiden tot de wens van de verzorgende ouder om zich elders te vestigen. Een verhuizing kan grote gevolgen hebben voor het geven van invulling aan contact met de niet-verzorgende ouder. Op 18 juni 2010 (LJN: BM5815) oordeelde de Hoge Raad over de wens van de moeder om met de kinderen te verhuizen. De rechtbank overwoog dat de vrijheid van de moeder om te verhuizen, wordt beperkt, doordat zij het frequente contact tussen de kinderen en de vader in aanvaardbare mate in stand dient te houden. Een verhuizing waarbij de afstand te

groot wordt, zou dit contact bemoeilijken. Zowel de rechtbank als het hof achtte een verhuizing binnen een straal van vijftig kilometer van de oude woonplaats aanvaardbaar. De Hoge Raad bevestigde de uitspraak.

Ouderschapsplan

In de lagere rechtspraak is al de nodige jurisprudentie ontstaan over het ouderschapsplan. De Rechtbank Utrecht verklaarde de vrouw op 2 september 2009 (LJN: BJ6994) ontvankelijk in haar verzoek tot echtscheiding, ondanks het ontbreken van een ouderschapsplan. De vrouw had een plan ingediend waarmee de man het niet eens was. De rechter stelde ter zitting vast dat partijen dusdanig van mening verschilden dat niet van hen kon worden verwacht dat zij overeenstemming over het ouderschapsplan zouden bereiken.

Volgens wettelijke bepalingen dient uit het ouderschapsplan te blijken op welke wijze de minderjarigen bij de totstandkoming ervan zijn betrokken. De veel gebruikte tekst dat de kinderen 'op een leeftijdsadequate wijze bij de totstandkoming zijn betrokken' overtuigt niet elke rechtbank. Rechtbank Maastricht hield op 29 juli 2009 (LJN: BJ5265) het verzoek tot echtscheiding aan om de ouders in de gelegenheid te stellen aan te geven hoe hun kinderen bij de totstandkoming waren betrokken. Ook jonge kinderen – jonger dan twaalf jaar – dienen bij de totstandkoming van het plan te worden betrokken. Hoe de wetgever dit bij zeer jonge kinderen voor zich ziet, is niet duidelijk.

Partner- alimentatie

Behoefte

In de praktijk wordt de huwelijksgereleerde behoefte van de alimentatiegerechtigde echtgenoot vaak vastgesteld op 60% van het nettogezinsinkomen op het moment van het feitelijk uiteengaan. Hierop

wordt dan eerst het aandeel van de ouders in de kosten van hun kinderen in mindering gebracht. De Hoge Raad overwoog op 3 september 2010 (LJN: BM7050) dat deze methodiek blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting. Bij de bepaling van de behoefte dient rekening te worden gehouden met alle relevante omstandigheden, waaronder de hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven tijdens het huwelijk. Hierin kan een aanwijzing worden gevonden voor de mate van welstand waarin de partijen hebben geleefd. Ook dient rekening te worden gehouden met zo veel mogelijk concrete gegevens over de reële of met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde (Hoge Raad 19 december 2003, LJN: AM2379). Het hanteren van 60% van het vroegere nettogezinsinkomen als (enige) maatstaf is dus te kort door de bocht.

Bij het vaststellen van de huwelijksgereleerde behoefte kan ex art. 1:157 lid 2 BW een voorziening in aanmerking worden genomen voor het veiligstellen van inkomen bij overlijden van de alimentatieplichtige ex-partner. De Hoge Raad heeft de omvang van de te treffen voorziening op 20 maart 2009 (LJN: BG7995) nader gespecificeerd. De voorziening dient ter dekking van het verlies aan alimentatie door overlijden in de periode van de alimentatieplicht. Of en tot welke hoogte een voorziening nodig is, is afhankelijk van de omstandigheden. Van belang zijn de leeftijd van de onderhoudsplichtige, diens draagkracht, de mate waarin de onderhoudsgerechtigde op alimentatie is aangewezen, de al bestaande voorzieningen bij overlijden van de onderhoudsplichtige en de welstand tijdens het huwelijk. Het recht op nabestaandenpensioen is hiertoe niet voldoende. Een voorziening die het risico van overlijden van de onderhoudsplichtige dekt voor het volledige bedrag van de onderhoudsbijdrage en voor de gehele alimentatieduur zal alleen in zeer bijzondere omstandigheden redelijk zijn. Hoe moet de huwelijksgereleerde behoefte worden vastgesteld als echtgenoten al vier jaar gescheiden leven, voordat

Maar ik verschil ook onoverbrugbaar van mening over de alimentatie met dat scharrige paard – maar dat is dan weer géén reden om ervan af te zien!

het huwelijk door echtscheiding wordt ontbonden? De Hoge Raad beantwoordde deze vraag op 9 oktober 2009 (LJN: BI9288). Hij bevestigde de overwegingen van het hof, dat in dat geval de gezinsinkomen ten tijde van de daadwerkelijke huwelijkse samenleving tot uitgangspunt genomen dienen te worden. Inkomensstijgingen na het feitelijk uiteengaan blijven in dat geval buiten beschouwing.

De Hoge Raad beantwoordde op 23 april 2010 (LJN: BM7642) de vraag of niet-uitgekeerde winsten in een onderneming bij de behoefteberekening betrokken dienen te worden. De Hoge Raad overwoog dat de in een bedrijf opgepotte winsten niet steeds leiden tot vermogensvorming, zodat deze winsten niet zonder meer kunnen worden meegerekend bij de bepaling van de welstand waarin partijen hebben geleefd.

Limitering

Bij echtscheidingsconvenant waren echtgenoten in 1991 – dus vóór de invoering van de Wet limitering alimentatie (WLA) – ten aanzien van de partneralimentatie overeengekomen dat de alimentatie niet gelimiteerd zou worden in hoogte, noch in duur. Nadat de man vijftien jaar partneralimentatie had betaald, diende hij een verzoek tot limitering in. Op 27 maart 2009 (LJN: BH1986) overwoog de Hoge Raad

dat ook als een niet-limiteringsbeding is overeengekomen, de partneralimentatie in duur kan worden gelimiteerd, zelfs al dateert het echtscheidingsconvenant van voor de inwerkingtreding van de WLA. Op 16 maart 2007 (LJN: AZ7907) heeft de Hoge Raad al uitgemaakt dat de WLA ook door een niet-wijzigingsbeding niet opzij wordt gezet. Een dergelijk beding in de overeenkomst leidt mogelijk wel tot extra motiveringseisen.

Ten aanzien van de oude limiteringsgevallen – waarbij de alimentatie is toegekend vóór 1 juli 1994 – gelden zeer hoge motiveringseisen. Op 11 juni 2010 (LJN: BM0142) heeft de Hoge Raad nog eens op een rijtje gezet welke omstandigheden aan de orde dienen te worden gesteld om aan de hoge motiveringseisen voor een ingrijpende beëindiging van de alimentatie na vijftien jaar te voldoen. De (financiële) omstandigheden, zowel aan de zijde van de alimentatiegerechtigde als aan de zijde van de alimentatieplichtige, dienen in de motivering te worden betrokken.

Indien de alimentatie na 1 juli 1994 is toegekend, is sprake van nieuwe limiteringsgevallen. In dat geval eindigt de alimentatie van rechtswege na twaalf jaar in het geval uit het huwelijk kinderen zijn geboren, of in het geval het huwelijk langer dan vijf jaar heeft geduurd. Indien sprake is van een kinderloos huwelijk dat korter dan vijf jaar heeft geduurd, eindigt de alimentatietermijn van rechtswege na het verstrijken van een termijn gelijk aan de duur van het huwelijk.

Binnen drie maanden na het verstrijken van de wettelijke termijn kan de alimentatiegerechtigde om verlenging van de alimentatietermijn verzoeken. Op 23 mei 2010 (LJN: BL9543) heeft de Hoge Raad bevestigd dat de driemaandstermijn een vervaltermijn is. In deze zaak had de man na het verstrijken van de wettelijke termijn nog drie maanden alimentatie doorbetaald, om te voorkomen dat de vrouw verlenging zou vragen. Deze vlieger ging echter niet op. De Hoge Raad oordeelde dat de vervaltermijn pas gaat lopen op het moment dat de betaling feitelijk eindigt. Zolang de alimentatie na het verstrijken van de termijn wordt doorbetaald, is sprake van een stilzwijgende alimentatieovereenkomst op grond van art. 1:158 BW.

Voor de nieuwe limiteringsgevallen heeft de Hoge Raad op 19 december 2008 (LJN: BF3928) bepaald dat eerst de bijzondere

omstandigheden aan de zijde van de alimentatiegerechtigde beoordeeld dienen te worden. De alimentatiegerechtigde zal aannemelijk moeten maken dat de behoefte nog verband houdt met het huwelijk en hij alles heeft gedaan wat redelijkerwijze verwacht kan worden om financieel zelfstandig te raken. Pas als er sprake is van bijzondere omstandigheden aan de zijde van de gerechtigde die zwaarwegend genoeg zijn, dienen de omstandigheden aan de zijde van de alimentatieplichtige in de beoordeling te worden betrokken.

Op 6 november 2009 (LJN: BJ7004) overwoog de Hoge Raad dat een slechte gezondheidstoestand of arbeidsongeschiktheid die is ontstaan na het eindigen van het huwelijk kan leiden tot een verlenging van de onderhoudsplicht. Het enkele feit dat de arbeidsongeschiktheid na het huwelijk ontstaat, is daarom nog geen reden tot afwijzing van het verlengingsverzoek. Het zal van het geval afhangen in hoeverre dit een rol speelt. Van belang hierbij zijn de mogelijkheden die de alimentatiegerechtigde in de twaalf jaar durende alimentatieplicht heeft gehad om een eigen inkomen te verwerven, gelet op leeftijd, gezondheidstoestand, arbeidsverleden en achtergrond. Voor toewijzing en afwijzing van verlengingsverzoeken gelden gewone motiveringseisen.

Het terug- of nabetalen van alimentatie

De rechter heeft een grote mate van vrijheid bij het bepalen van de ingangsdatum van een gewijzigde onderhoudsbijdrage. Indien de wijziging op een moment in het verleden ingaat, kan dit leiden tot een (forse) terugbetalingsverplichting door de onderhoudsgerechtigde of een nabetaling door de alimentatieplichtige. Uit de rechtspraak blijkt (HR 25 januari 2008, LJN: BB9246) dat de rechter – ook in hoger beroep – behoedzaam dient te zijn bij het vaststellen van een terugbetalingsverplichting door de alimentatiegerechtigde, indien dit voor hem of haar ingrijpende gevolgen kan hebben. Daarbij zal de rechter, naar aanleiding van hetgeen partijen hebben aangevoerd, moeten beoordelen of, en in hoeverre, in redelijkheid van de alimentatiegerechtigde terugbetaling kan worden verlangd en, indien dit het geval is, zijn beoordeling hierover dienen te motiveren.

Ten aanzien van de alimentatieplichtige geldt de terughoudendheid van het ingaan van een andere alimentatiebijdrage op een datum in het verleden overigens niet, aldus de Hoge Raad op 22 december 2009 (LJN: BK16129). De alimentatiegerechtigde kan er vanaf de datum dat aanspraak op een hogere onderhoudsbijdrage wordt verzocht, bij het doen van uitgaven rekening mee houden dat zijn onderhoudsbijdrage wordt verhoogd.

Wijziging

Een door de rechter vastgestelde alimentatiebijdrage kan worden gewijzigd als er sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden die zich heeft voorgedaan nadat de onderhoudsbijdrage is vastgesteld. De bijdrage kan ook worden gewijzigd indien bij het vaststellen ervan is uitgegaan van onjuiste of onvolledige gegevens. De Hoge Raad heeft op 12 februari 2010 (LJN: BK5026) de reikwijdte van art. 1:401 lid 4 BW ruim opgevat. In deze zaak beschikte het hof over de inkomensgegevens over de jaren 2003, 2004 en 2005. In 2005 was het inkomen lager als gevolg van onbetaald verlof. Het hof had de draagkracht berekend op basis van de inkomensgegevens over 2005. Het hof beschikte derhalve wel over de juiste gegevens, maar had daarvan geen gebruikgemaakt. Tegen deze uitspraak was geen cassatie ingesteld, zodat de uitspraak in kracht van gewijsde was gegaan. Vervolgens vroeg de vrouw een wijziging op grond van het feit dat de beschikking van aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven voldeed, omdat was uitgegaan van onjuiste en onvolledige gegevens. De rechtbank en het hof hadden de vrouw niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek, omdat geen sprake was van onjuiste gegevens. De A-G concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep, maar de Hoge Raad casseerde. Onder ‘onjuiste en onvolledige gegevens’ valt ook een geval als het onderhavige waarin de rechter over de juiste gegevens beschikt, maar zijn beslissing zonder enige redengeving slechts op één van deze gegevens heeft gebaseerd. Indien het hof wel had gemotiveerd op welke gronden de draagkracht alleen op de gegevens over 2005 was gebaseerd, was sprake geweest van een overweging die in kracht van gewijsde was gegaan en waarvan geen wijziging meer verzocht had kunnen worden.

Alimentatie en EVRM

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft op 28 september 2010 in een zaak tegen het Verenigd Koninkrijk (zaaknr. 37060/06) geoordeeld dat bij de vaststelling van kinderalimentatie een lidstaat rekening mag houden met een nieuwe partnerrelatie van de alimentatieplichtige. De lidstaat mag echter bij een dergelijke regeling een relatie tussen partners van gelijk geslacht niet anders behandelen dan een heteroseksuele relatie. Het EHRM oordeelt unaniem dat de betaling van kinderalimentatie niet wezenlijk anders is dan 'bijdragen' zoals bijstand of belasting en daarom onder de werkingssfeer van art. 1 eerste protocol EVRM valt.

In Nederland heeft de Hoge Raad op 10 augustus 2001 (NJ 2002, 278) nog bepaald dat 'de man, die als levensgezel van de moeder ingestemd heeft met een daad die de verwekking van een kind tot gevolg heeft' als bedoeld in art. 1:394 BW (de onderhoudsplicht voor de verwekker c.q. de levensgezel van de moeder) niet geldt voor een vrouwelijke levensgezel van de moeder. Gelet op vorengenoemde uitspraak van het EHRM zal deze uitspraak geen stand meer houden. De Rechtbank Breda oordeelde op 19 november 2009 (LJN: BM7254) ook

al anders. De rechtbank overwoog dat het onderscheid tussen de vrouwelijke en de mannelijke levensgezel van de moeder – gelet op ontwikkelingen in samenleving en wetgeving – in strijd worden geacht met het bepaalde in art. 26 IVBPR. De rechtbank achtte de duomoeder onderhoudsplichtig.

Procesrecht

Kan een zelfstandig verzoek tot wijziging van kinderalimentatie voor het eerst worden gedaan in hoger beroep? In het geval dat op 12 maart 2009 (LJN: BLO009) ter beoordeling aan de Hoge Raad werd voorgelegd, was de man in eerste aanleg niet verschenen. De rechtbank had op verzoek van de vrouw de kinderalimentatie vastgesteld op een bepaald bedrag. De man stelde hoger beroep in en verzocht het hof zijn onderhoudsbijdrage op nihil te stellen. Het hof wees het verzoek van de man toe. Dit kon niet op genade van de Hoge Raad rekenen. Hij merkte het verzoek tot nihilstelling als een zelfstandig verzoek van de man aan. Omdat de man in eerste aanleg niet was verschenen, kon hij dit verzoek niet voor het eerst doen in hoger beroep. Tot welk moment kan een procespartij

in een alimentatiezaak incidenteel appèl instellen? De Hoge Raad overwoog op 20 maart 2009 (LJN: BG9917) dat de alimentatiegerechtigde vrouw na het nemen van een tussenbeschikking nog incidenteel beroep kon instellen. Er was in dat geval sprake van een rechterlijke uitspraak die was gebaseerd op een onjuist uitgangspunt en die op grond van art. 1:401 lid 4 BW kon worden gewijzigd of ingetrokken. De Hoge Raad oordeelde het om die reden in het belang van beide partijen was dat dit aspect van de zaak nog in de lopende zaak werd meegenomen.

Op grond van het bepaalde in art. 32 Rv dient de rechter op verzoek van een procespartij zijn uitspraak aan te vullen, indien hij heeft verzuimd om over een onderdeel van het verzochte of gevorderde te beslissen. Op 10 april 2009 (LJN: BH2465) diende de Hoge Raad te oordelen over de vraag of deze aanvulling mogelijk is, wanneer in het dictum van de beslissing het 'meer of anders gevorderde of verzochte' is afgewezen. De Hoge Raad beantwoordde deze vraag bevestigend. De aanvulling kan ook plaatsvinden als de rechter tot de conclusie komt dat hij (een deel van) de vordering of het verzoek over het hoofd heeft gezien.

JURIDISCH PAO

Juridisch Post Academisch Onderwijs Universiteit Leiden
Permanente nascholing van professionals in het recht

NIEUW aankomend voorjaar

Het Nationaal Bewijs(recht)congres: "the state of the art"

Woensdag 23 maart 2011, 10.00 tot 17.00 uur, "Het Pesthuys" (het historische gedeelte van museum Naturalis) te Leiden
6 PO NOvA

Het bewijsrecht is in enkele decennia uitgegroeid van een tamelijk verwaarloosd onderwerp tot een van de belangrijkste thematische gebieden in de praktijk en de wetenschap over de gehele linie van het recht. Daar wordt op deze congresdag uitdrukkelijk bij stilgestaan. Tijdens het congres staan de ontwikkelingen van het laatste decennium centraal. Wat is er gebeurd in de periode 2000-2010? Wat hebben we ervan geleerd? En: Wat kunnen we er nog van leren? Tevens wordt de blik vooruit gericht: Wat kunnen we verwachten in de komende jaren.

Met: *Prof.dr. S. Haring, Prof.dr. J.F. (Hans) Nijboer, Prof.dr. Th. A. (Theo) de Roos, Prof.dr. G.J.J. (Geert-Jan) Knoops, Mw. dr. Y.E. (Ymre) Schuurmans, Prof.dr. W.D.H. (Daan) Asser, Prof.dr. A.P.A. (Ton) Broeders, Dr. A.F.M. (Alex) Brenninkmeijer, Dr. H. Gommer*

Istanbul - Verdiepingscursus Aansprakelijkheidsrecht

Dinsdag 19 april tot en met zondag 23 april 2011, te Istanbul Turkije
20 PO NOvA

Een unieke gelegenheid op een zeer bijzondere locatie uw specialistische kennis te doen toenemen in combinatie met een cultureel programma. In 2010 won Istanbul de titel van de ideale reisbestemming op de "World Travel Awards". Deze titel geldt als de Oscar voor het toerisme!

In samenwerking met Dogan & Öntas advocaten te Amsterdam organiseert het Leids Juridisch PAO in april 2011 de Verdiepingscursus Aansprakelijkheidsrecht te Istanbul. Behandeld worden actualiteiten letselschade, met speciale aandacht voor de deelgeschillen(procedure), aansprakelijkheid, causaal verband en whiplash-problematiek.

Docenten (onder voorbehoud): *Mr. Chris H. van Dijk, Mr. Arvin Kolder, Mw. mr. Geertruid M. van Wassenaer*

Voor meer informatie, inschrijvingen en een volledig overzicht:
www.paoleiden.nl

Opleidingen | Cursussen | Symposia | Incompany

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

Dit is de laatste aflevering van deze rubriek. In 2011 begonnen we met de spiegel ervan: 'Werken in het binnenland'.

Werken in...

China

'Het Chinese rechtssysteem is niet onafhankelijk, niet openbaar en niet transparant'

Aan procederen in China heeft nog nooit iemand plezier beleefd. 'Het is iedereen af te raden,' aldus Alexander de Nerée tot Babberich, advocaat in Hongkong. Maar dat blijkt geen belemmering om je er te vestigen.

.....
Anna Italianer
journalist
.....

Hij is er vroeg ingestapt, vindt hij zelf. Op dertigjarige leeftijd, net advocaat-medewerker geworden, opende De Nerée zijn eigen kantoor, De Nerée Advocates in Hongkong – het eerste, en vooralsnog het enige Nederlandse kantoor aldaar. Kort daarna volgde het kantoor in Amsterdam, De Nerée Tuinman & Van Woensel Advocaten. Inmiddels plukt hij de vruchten van bijna zes jaar ervaring in Azië. 'Medewerker worden is een *defining moment* in de carrière van een advocaat. Het zette mij in elk geval aan het denken. Ik hoorde de lokroep van het buitenland en van een eigen kantoor. Karine Oyens, met wie ik samen nu het kantoor in Hongkong bezet, wees indertijd op de mogelijkheden voor Nederlandse advocaten in Hongkong, ik kon een investering lospeuteren bij mijn vader en toen ben ik ook maar meteen vertrokken.' Al snel bood De Nerée in Hongkong naast advocatendiensten ook *corporate services* aan. Een goede manier om cliënten binnen te halen,' meent hij. 'Eerst een vennootschap

oprichten tegen een *fixed fee*, niet meteen de geldmeter laten lopen. Je zegt een paar slimme dingen, de cliënten leren je beter kennen en komen vervolgens met hun andere juridische vraagstukken ook jouw kant op. De basis van ons kantoor is juridisch: praktische zaken, zoals huisvesting, regelen wij niet. Hiermee onderscheid ik me gunstig van de talloze China adviseurs – een onbeschermd titel overigens – en krijg ik een betere kwaliteit cliënten. Mijn klantenkring bestaat hoofdzakelijk uit (Nederlandse) bedrijven die hun eerste schreden in Hongkong zetten en mensen die hier verblijven en in de problemen zijn gekomen. Maar ook advocaten uit Hongkong die vragen hebben over Nederlandse documenten bellen mij.’

Rechter of dorpsoudste?

De Nerée is geen man van rampverhalen – maar over de gang naar de rechter in China kan hij weinig goeds vertellen. Het systeem is niet onafhankelijk, niet openbaar en al helemaal niet transparant. Pas in 2007, in de aanloop naar de komst van de Olympische Spelen in Beijing, werd een verplichte toetsing door de *Supreme Court* ingevoerd voor zaken waarin de doodstraf is opgelegd. Vóór die tijd kon een lokale rechtbank zonder meer de doodstraf opleggen en was het aan de veroordeelde om in hoger beroep te gaan. Het beroep van rechter is in China slechts een stap op de ladder van de ambtelijke carrière; een juridische achtergrond is hierbij lang niet altijd noodzakelijk.

Ooit werden geschillen in China aan de dorpsoudste voorgelegd en volgens De Nerée was China in bepaalde opzichten toen beter af dan tegenwoordig. ‘Zittingen zonder wederpartij, niet nageleefde bewijsregels en de rechter blijft maar om documenten vragen die er niet zijn: heel frustrerend – en dan heb ik het niet over de

Chinese binnenlanden, maar over procederen in Sjanghai. Het verbetert overigens wel iets. De Amerikaanse lobby voor verbetering van het IE-recht is sterk, wat uiteraard ook in hun eigen belang is omdat hier zo veel plagiaat is. Onlangs kwam ik zowaar een redelijk doortimmerde uitspraak tegen van een Chinese rechter, gebaseerd op het Amerikaanse recht. Hoogst waarschijnlijk het enige recht dat de rechter kende. Aan het Chinese recht heb je overigens niet veel. Het is een uitgangspunt, maar welke wet vervolgens prevaleert en hoe de procedure verder gaat, is vaak ongewis. Het recht geeft hier een schijnzekerheid: er is een wet maar die wordt vervolgens niet of verkeerd toegepast. Verder is het heel erg moeilijk een normaal antwoord van een Chinese advocaat te krijgen. Nederlandse cliënten zijn gewend om van hun advocaat verschillende opties te vernemen en vervolgens een duidelijk advies te krijgen. Hier gaat dat heel anders: je krijgt een ellenlang verhaal waarin alle denkbare scenario’s worden geschetst, een college geschiedenis over het recht in de Volksrepubliek China en de kwestie waar het om gaat komt niet of pas heel laat aan de orde. Een telefoongesprek met een Chinese collega kost dus ongelooflijk veel tijd en geduld. Op de goede Chinese advocaten ben ik zuinig, die koester ik in mijn kaartenbak.’

Nederlanders van Azië

Hongkong is de springplank naar Azië, vertelt De Nerée. ‘Je struikelt hier over de pioniers die een eigen bedrijf willen beginnen. Het is ook vrij eenvoudig om in Hongkong iets op te zetten. Ik zeg altijd: met een creditcard en een beetje geduld kom je hier een heel eind. Voordeel is ook dat de overheidsbemoediging minimaal is. btw bestaat niet: je betaalt één keer per jaar winstbelasting, dat is alles. Ook het verkrijgen van een

One country, two systems

Tot 1997 was Hongkong een Britse kroonkolonie onder direct bestuur van Engeland. Bij de grootse *hand-over* in 1997 werd Hongkong overgedragen aan China. Sindsdien wordt Hongkong bestuurd op basis van het *one country, two systems*-principe. De relatie tussen Hongkong en China wordt geregeld door een verdrag (*basic law*) dat tot 2047 geldt. Daarin wordt de mate van zelfbestuur geregeld, maar ook de waarborgen voor de vrijheid van meningsuiting, vrijheid van religie, drukpers en demonstratie. Onder het one country, two systems-regime is Hongkong in feite maar in beperkte mate onderdeel van China. Hongkong heeft een eigen rechtssysteem gebaseerd op *common law*, eigen belastingregels en een eigen beurs. Internationale betrekkingen en veiligheid (waaronder politie en douane) vallen onder de verantwoordelijkheid van China. Rechtbanken daarentegen spreken recht naar *common law* aangevuld met Hongkong *ordinances*. Hongkong wordt in China in juridische zin als buitenlands aangemerkt en in fiscale zin ook als *offshore*. In de praktijk is er nog veel discussie over de werking van *basic law*. Beijing probeert in Hongkong haar macht te vergroten en Hongkong probeert zich daartegen te verzetten. Het levert een ingewikkeld schaakspel op van belangen, macht en wederzijdse afhankelijkheid.

verblijfsvergunning is niet zo lastig. Het nadeel van die laagdrempeligheid is dat iedereen makkelijk kan toetreden. De concurrentie is dan ook heftig in Hongkong.’

De Nerée was snel gewend aan het leven in Hongkong: Hongkong is erg westers ingesteld. ‘Het lijkt mij eerlijk gezegd gemakkelijker om naar Hongkong te verhuizen dan naar Arnhem.’ In de omgang met de Chinezen van het vasteland vindt hij dat het meevalt met de cultuurverschillen. ‘Chinezen zijn de Nederlanders van Azië. Zij moeten vaak lachen om onze flauwe grappen en hoewel ze wel hiërarchisch zijn, zijn ze niet erg formeel ingesteld. Ik kan me inmiddels redelijk redden in het Mandarijn, dat helpt ook. De werkdruk in Hongkong ligt hoog. Tot 2005 was de zaterdag zelfs een officiële werkdag. Ik moet hard werken, maar daar was ik in Nederland bij Allen & Overy al aan gewend. Toen was ik vaak degene die al zijn privéafspraken moest afzeggen. Hier zit iedereen in dat ritme: als het niet anders kan, gaan we allemaal pas om halftien aan tafel.’

Insecticide voor het Haagse Rupsje Nooitgenoeg

Extern toezicht op de advocatuur is onmogelijk en absoluut onwenselijk.

.....
R.P. Kuijper

advocaat te Amsterdam

Dat Nederland op weg is een bananenrepubliek te worden, was allang duidelijk. De invoering van de preventieve fouillering, het wijkverbod, toenemend cameratoezicht, de langdurige weigering advocaten voor (en tijdens) eerste verhoren toe te laten, het af luisteren van vertrouwelijke gesprekken met de advocatuur en – voorlopig dieptepunt – het voorstel criminelen in de knie te schieten. Maar gek is de overheid kennelijk nog niet gek genoeg. Nu stelt men namelijk extern toezicht op de advocatuur voor.

Dat het huidige systeem reactief is betekent niet dat het systeem tekortschiet. Sterker nog, de overheid erkent dat het huidige systeem naar behoren functioneert. De achterliggende gedachte lijkt dan ook te zijn dat het keuren van het eigen vlees niet langer in de tijd past. Maar het toezicht van dekens en de raden van discipline is niet het keuren van het eigen vlees, het is het nauwgezet bestuderen van en adequaat reageren op (vermeende) beroepsfouten.

Dat een klacht is ingediend, betekent niet per definitie dat de advocaat fout zit. Dat een vermeende beroepsfout wordt beoordeeld door advocaten is logisch; het is een eerlijke en zorgvuldige toetsing door mensen met verstand

van zaken. En ook van de rechters in de Raden van het Hof van Discipline mag worden verwacht dat ze objectief oordelen.

De wijziging die de minister voorstelt is mogelijk noch wenselijk. Ten eerste is preventief toezicht nagenoeg onuitvoerbaar. De minister stelt een steekproefsgewijze aanpak voor, waarbij onmiddellijk de vraag rijst wat het referentiekader zal zijn. Volgens landelijk deken Jan Loorbach is onderscheid tussen advies- en beroepspraktijken uit den boze en ik geef hem hierin gelijk. Ook denk ik dat onderscheid naar het soort praktijk niet kan of mag worden gemaakt. Het ligt voor de hand dat de overheid vooral inzage wil in zaken waar ze zelf bij betrokken is of een belang bij heeft. Dat betreft vooral straf- en bestuurszaken, maar denk ook aan civiele zaken tegen de overheid. Juist dan is het cruciaal dat de overheid geen enkel inzicht krijgt in het werk van de advocaat, omdat dat noodlottig voor zijn zaak kan zijn. Gelet op de taak van de advocaat en diens geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht kan niet worden volgehouden dat hij gehouden is om deze informatie te delen. Integendeel. Toezichthouders gaan vaak over de schreef, ook nadat de rechter de grenzen heeft aangegeven. Keer op keer maakt de overheid duidelijk dat zij effectiviteit en efficiëntie van onderzoek belangrijker vindt dan behoorlijke bescherming fundamentele grond- en verdragsrechten van burgers. En nu lijken advocaten aan de beurt. Maar die zijn, tenminste voor wie De Nederlandsche Bank gelooft, toch niet te vertrouwen. En daarom wil de overheid hun rechten uithollen om zo advocaten

te kunnen dwingen inzage in hun dossiers te geven.

Een andere dreiging is dat wanneer een advocaat de overheid op zaaksniveau moet informeren, deze gegevens bij de tegenpartij terecht komen. Nu kan men beloven dat de toezichthouders ook een geheimhoudingsplicht krijgen of stellen dat de overheid rechtmatig werkt, maar dat is een gevaarlijk naïeve opstelling. De overheid bevestigt juist voortdurend dat zij níét kan worden vertrouwd. Sterker nog, aan het feit dat de overheid bijna dagelijks regels aan de laars lapt, danken vele advocaten hun praktijk.

Gelijk het bekende rupsje houdt de overheid geen maat en wil zij steeds meer. En dat is het makkelijkst door als overheid te zeggen dat advocaten de boel tillen of hun rechten misbruiken. Zoals DNB zonder bewijs roept dat advocaten als ‘vluchtheuvel worden gebruikt’ omdat ‘partijen met een verschoningsrecht wel eens worden ingezet om gevoelige informatie buiten bereik van de toezichthouder te houden’.

Men rechtvaardigt het ontbreken of het niet overleggen van bewijs voor deze ongefundeerde stellingen met een beroep op de eigen geheimhoudingsplicht. Oftewel de advocatuur moet haar geheimhoudingsplicht inleveren, terwijl die van de overheid heilig is. Dit onderstreept hoe waardevol de advocaat in de Nederlandse ‘rechtsstaat’ voor de politiek is – terwijl de geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht van de advocaat er niet voor hem zijn maar voor zijn cliënten en de samenleving. Hoog tijd voor een stevige insecticide voor het Haagse Rupsje Nooitgenoeg.

Razendsnel voor u uit de startblokken

Binnen de advocatuur is snelheid vaak geboden. Bij GGN, dé toonaangevende incasso- en gerechtsdeurwaardersorganisatie van Nederland, staan 140 gerechtsdeurwaarders klaar om razendsnel voor u in actie te komen. Met 28 kantoren, verspreid over heel Nederland, leiden de deskundigen van GGN al uw zaken binnen de kortste keren in de beste banen. Kijk op www.ggn.nl/advocatuur voor het dichtstbijzijnde kantoor.

GERECHTSDEURWAARDERS EN INCASSOSPECIALISTEN

Reken op meer rendement

Welke rechter is bevoegd bij internationale arbeidsovereenkomsten?

Hoofregel: een vordering moeten worden aangebracht in de EU-lidstaat waar de verweerder woont. Maar wat zijn de uitzonderingen? Een toelichting aan de hand van arbeidszaken.

.....
Edith Franssen

advocaat te Amsterdam'
.....

De EEX-Verordening geeft regels over de bevoegde rechter als beide partijen in een EU-lidstaat zijn gevestigd c.q. wonen.² De vordering tegen de verweerder moet worden aangebracht bij het gerecht van de lidstaat waar hij woonplaats heeft (art. 2 lid 1³). Dat is de hoofregel. Onder het begrip vordering valt zowel de dagvaarding als het verzoekschrift.⁴ Voor het begrip woonplaats wordt in art. 59 verwezen naar het interne recht van de lidstaten.⁵ Een woonplaatskeuze op grond van art. 1:15 BW is echter niet mogelijk omdat de EEX-Vo. slechts beoogt te verwijzen naar de art. 1:10 tot en met 1:14 BW.⁶

De eerste uitzondering is dat de werkgever ook voor de rechter van de lidstaat waar de werknemer gewoonlijk werkt of heeft gewerkt gedaagd worden (artt. 19 lid 2 sub a). Voor de vraag waar de werknemer

gewoonlijk werkt is het Rutten-Cross-arrest van belang.⁷ Als een werknemer niet gewoonlijk in een bepaalde lidstaat werkt, kan de werkgever ook worden opgeroepen voor het gerecht van de lidstaat waar zich de vestiging bevindt/bevond die de werknemer in dienst heeft genomen (art. 19 lid 2 sub b).

Een tweede uitzondering is het instellen van een tegenvordering. Die kan voor hetzelfde gerecht worden gebracht als het gerecht waarvoor de oorspronkelijke vordering is gebracht (art. 20 lid 2). Maar dan moet het wel gaan om een eis in reconventie. De werkgever kan dus niet naar aanleiding van een door de werknemer gestart kort geding een ontbindingsverzoek indienen. Dat zijn immers twee verschillende procedures terwijl een eis in reconventie wordt ingesteld in dezelfde procedure.⁸

De derde uitzondering is de forumkeuze.⁹ Maar dan moet die wel worden gedaan na het ontstaan van het geschil (art. 21 lid 1), tenzij de forumkeuze is gedaan o.g.v. art. 21 lid 2. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een in Frankrijk gevestigde werkgever die een arbeidsovereenkomst sluit met een Nederlandse werknemer, waarbij gewerkt wordt in België. De werknemer zou een vordering tegen de werkgever voor de Franse of de Belgische rechter moeten brengen. Maar als in de arbeidsovereenkomst is afgesproken dat de vordering van de werknemer ook voor de Nederlandse rechter gebracht kan worden, omdat de werknemer het nu eenmaal prettiger vindt om voor zijn 'eigen' rechter te procederen, dan is zo'n forumkeuze geldig. Art. 23 regelt ook de situatie dat er een forumkeuze is gemaakt vóór het

ontstaan van het geschil. Maar bij een arbeidsovereenkomst kunnen partijen zich daar niet op beroepen omdat lid 5 van art. 23 bepaalt dat een dergelijke forumkeuze niet strijdig mag zijn met art. 21.

De vijfde uitzondering is de litispendingie van art. 27. Voor litispendingie moeten de vorderingen hetzelfde onderwerp hebben en op dezelfde oorzaak berusten.¹⁰ Zo hoeven een kort geding en een daarop door de werkgever gestarte ontbindingsprocedure niet hetzelfde onderwerp te hebben. De werknemer kan een kort geding starten om een schorsing ongedaan te maken en de werkgever een ontbindingsprocedure met als enige doel een einde aan de arbeidsovereenkomst te maken.

De laatste uitzondering staat in art. 28. Als er sprake is van samenhangende vorderingen kan de rechter van de lidstaat waar de ene vordering is aangebracht, de zaak doorverwijzen naar de rechter waar de andere zaak is aangebracht (art. 28 lid 2). Het moet gaan om vorderingen tussen dezelfde partijen¹¹ waartussen een nauwe band bestaat, waardoor gelijktijdige berechting noodzakelijk is teneinde te vermijden dat bij afzonderlijke berechting onverenigbare beslissingen worden gegeven.¹² Bij een kort geding dat door de werknemer is aangespannen naar aanleiding van een ontslag op staande voet en een daarop door de werkgever ingediend ontbindingsverzoek, hoeft geen gevaar te bestaan voor tegenstrijdige uitspraken. De ontbindingsrechter kan bepalen dat een arbeidsovereenkomst op een bepaalde datum eindigt en de kortgeding-rechter kan bepalen dat de werknemer tot die datum in elk geval in dienst is gebleven omdat het ontslag op staande voet niet rechtsgeldig was.¹³

1 Advocaat bij Loyens & Loeff N.V.

2 Vo. 44/2001 van 22 december 2000 van de Raad betreffende rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Pb. EG 2001, L 12.

3 Artikelnummers verwijzen in deze tekst naar de EEX-Verordening, tenzij anders vermeld.

4 Gerechtshof Arnhem, 31 januari 2006, NIPR 2006, nr. 132. Zie ook Kantonrechter Den Bosch, 2 juni 2005, JAR 2005/161 en Kantonrechter Eindhoven, 12 november 2004, JAR 2005/38.

5 Zie ook Gerechtshof Amsterdam, 14 april 2005, JAR 2005/185 en Kantonrechter Amsterdam, 18 september 2009, LJN: BJ8560 en HvJ EG 22 november 1978, zaak 33/78, Jur. 1978, p. 2183, NJ 1979, 595.

6 Gerechtshof Amsterdam, 27 mei 2008, RAR 2008, 129.

7 HvJ EG 9 januari 1997, Zaak C-383/95, JAR 1997, 107. Zie ook Kantonrechter Rotterdam, 17 juli 2008, LJN: BE9237, HR 31 januari 2003, JAR 2003/71. Zie ook HvJ EG, 27 februari 2002, JAR 2002/208; Kantonrechter Den Haag, 30 juli 2009, JAR 2009/262 en Kantonrechter Amsterdam, 27 oktober 2005, JAR 2005/275.

8 Kantonrechter Enschede, 27 maart 2009, RAR 2009, 77.

9 Een extra uitzondering staat in art. 24: in feite een stilzwijgende forumkeuze.

10 HvJ 6 december 1994, Zaak C-406/92, Jur. 1994, p. I-05439.

11 Kantonrechter Utrecht, 7 augustus 2009, LJN: BJ4815.

12 Zie ook HvJ 6 december 1994, Zaak C-406/92, Jur. 1994, p. I-05439.

13 Anders: Kantonrechter Sittard-Geleen, 30 juli 2009, RAR 2009, 154.

Krijgt uw zaak wel alle zorg die nodig is?

Mogen we ons even aan u voorstellen? De naam is Swier cs. Aangenaam. We zijn een nieuw gerechtsdeurwaarders- en incassobureau, maar bepaald geen nieuwkomers in het vak. We draaien al even mee.

Die ruime expertise gaan we wel met een nieuw en fris elan inzetten. Dat is ook goed nieuws voor u. Want daarmee komt er een energieke en enthousiaste partij bij, die u met een gerust hart uw losse opdrachten, de ondersteuning bij executie, of het hele executietraject kunt toevertrouwen. Dat is weer een zorg minder. www.swiercs.nl

swier cs
gerechtsdeurwaarders

Ervaar de heldere visie van Swier cs

Online kantoorhandboek is een must!

- Nu 20% korting op prijs handboek en licentie
- Updates door een professionele redactie
- gratis helpdesk
- hulp bij implementatie en onderhoud
- Gebruikerstraining op 14 januari 2011 (ook geschikt voor gebruikers NovA handboek)

Voor meer informatie:
www.advocatenhandboek.nl

Bel voor een demo met 040-2393288

Scienta
Kantoorhandboek Viadictie

Het Viadictie kantoorhandboek is ontwikkeld voor middelgrote en grote advocatenkantoren die inzetten op kwaliteit en efficiency. Een uitgewerkte standaard waarmee u direct voldoet aan alle eisen op het gebied van kennisborging, integriteit en kantoorvoering. Stichting Viadictie is voor én door advocatenkantoren opgezet om de kwaliteit van hun dienstverlening te waarborgen en verbeteren. Viadictie ontwikkelde naast het handboek tal van andere kwaliteitproducten voor de advocatuur zoals een audit, Peer Review, intervisie, klanttevredenheidsonderzoeken en een financiële benchmark.

Verordening tot wijziging van de Verordening op de praktijkrechtspersoon

Het College van Afgevaardigden van de Nederlandse Orde van Advocaten,

Overwegende, dat het gewenst is de Verordening op de praktijkrechtspersoon aan te passen met betrekking tot de eisen voor benoembaarheid van bestuurders die geen advocaat zijn of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep,

Gezien het ontwerp van de Algemene Raad;

Gelet op artikel 28 van de Advocatenwet;

Stelt de volgende verordening vast:

ARTIKEL I

Artikel 1, onder h, komt te luiden:

h. Raad van Toezicht:

de Raad van Toezicht van het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt, dan wel, in het geval van bestuurdersbenoeming zoals bedoeld in artikel 10, de Raad van Toezicht van het arrondissement waar de praktijkrechtspersoon statutair gevestigd is. Indien de bestuurder, zoals bedoeld in het tweede lid van artikel 10, wordt benoemd in een praktijkvennootschap die statutair is gevestigd buiten Nederland, is de Raad van Toezicht in het arrondissement Amsterdam bij uitsluiting bevoegd.

ARTIKEL II

Artikel 3, eerste lid, onder d, komt te luiden:

De statuten van de praktijkvennootschap bepalen voorts dat alle aandeelhouders van de praktijkvennootschap, alsmede de meerderheid van de bestuurders van de praktijkvennootschap, waaronder de voorzitter van het bestuur, advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn die de praktijk daadwerkelijk binnen die praktijkvennootschap uitoefenen.

ARTIKEL III

Artikel 6, onder d, komt te luiden:

De statuten van de praktijkstichting bepalen dat de meerderheid van de bestuurders van die praktijkstichting, waaronder de voorzitter van het bestuur, advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep is die de praktijk daadwerkelijk binnen die praktijkstichting uitoefent.

ARTIKEL IV

Artikel 7, onder c, komt te luiden:

De statuten van de praktijkcoöperatie bepalen dat alle leden van de praktijkcoöperatie, alsmede de meerderheid van de bestuurders, waaronder de voorzitter van het bestuur, advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn die de praktijk daadwerkelijk binnen die praktijkcoöperatie uitoefenen.

ARTIKEL V

Na artikel 9 wordt, onder vernummering van de huidige artikelen 10 en 11, een nieuw artikel 10 ingevoegd, dat als volgt luidt:

Artikel 10

1. De uitoefening van de rechtspraktijk binnen de praktijkrechtspersoon dient zodanig te zijn ingericht, dat door toetreding van bestuurders die geen advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn, de onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid binnen de praktijkuitoefening niet in gevaar wordt of kan worden gebracht.
2. De bestuurder van de praktijkrechtspersoon, niet zijnde advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep, dient voorafgaand aan zijn benoeming aan de Raad van Toezicht over te leggen:
 - a. een verklaring omtrent het gedrag, afgegeven volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
 - b. de statuten van de praktijkrechtspersoon als ook een beknopte schriftelijke toelichting op de achtergrond van de te benoemen bestuurder en zijn beoogde rol binnen het bestuur;
 - c. een verklaring dat de te benoemen bestuurder niet in staat van faillissement heeft verkeerend en ten aanzien van hem de schuldsanering natuurlijke personen niet van toepassing is geweest. Deze verklaring dient, in het geval van een te benoemen

- bestuurder die eerder advocaat is geweest, te worden afgegeven door de raad van toezicht van het arrondissement waar hij het laatst kantoor heeft gehouden. In andere gevallen wordt de verklaring door de betrokkene zelf afgegeven.
3. Indien de in het vorige lid bedoelde te benoemen bestuurder eerder als advocaat ingeschreven is geweest dient tevens een document te worden overgelegd dat is afgegeven door de raad van toezicht van het arrondissement waarin hij het laatst kantoor heeft gehouden, waaruit blijkt of hij al dan niet tuchtrechtelijk is veroordeeld, en of hem daarbij een schorsing is opgelegd of een voorziening is getroffen wegens onbehoorlijke praktijkuitoefening als bedoeld in artikel 60b van de Advocatenwet.
 4. Benoeming van een bestuurder als bedoeld in het tweede en derde lid van dit artikel is niet toegestaan indien de te benoemen bestuurder de in dit artikel genoemde toepasselijke documenten niet over kan leggen.
 5. Benoeming is niet toegestaan van de bestuurder als bedoeld in het derde lid van dit artikel aan wie in het verleden de tuchtrechtelijke maatregel van een voorwaardelijke of onvoorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk of van schrapping van het tableau is opgelegd, dan wel wanneer hem een schorsing is opgelegd of een voorziening is getroffen wegens onbehoorlijke praktijkuitoefening als bedoeld in artikel 60b van de Advocatenwet.
 6. De Raad van Toezicht bedoeld in artikel 1, onder h, toetst of op grond van het in het derde lid van dit artikel genoemde document bezwaar bestaat tegen voorgenomen benoeming. Bestaat er uit hoofde van die toetsing bezwaar dan is benoeming niet toegestaan.
 7. Benoeming is voorts niet toegestaan steeds indien de Raad van Toezicht als bedoeld in artikel 1, onder h, daartegen bezwaar heeft op de voet van het eerste lid van dit artikel.

ARTIKEL VI

Binnen een termijn van vier jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening brengt de Algemene Raad aan het College van Afgevaardigden verslag uit over de doeltreffendheid en de effecten van deze wijzigingsverordening in de praktijk. De Algemene Raad rapporteert in elk geval over de mate waarin gebruik is gemaakt van de bij deze wijzigingsverordening geboden mogelijkheid om een bestuurder te benoemen die geen advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep is.

ARTIKEL VII

Deze verordening treedt in werking op een nader door de Algemene Raad te bepalen tijdstip.¹

Het College van Afgevaardigden van de Nederlandse Orde van Advocaten

.....
 1 De verordening treedt in werking op 1 januari 2011 (Besluit Algemene Raad van 6 december 2010).

Toelichting

De voorgestelde wijzigingen beogen te voldoen aan de sinds meer dan een decennium gegroeide behoefte bij vooral grote(re) kantoren om niet-advocaten in het bestuur van de praktijkrechtspersoon te kunnen benoemen. Te denken valt aan bestuursleden met bijzondere deskundigheid op het gebied van algemene ondernemerscompetenties, financiën, marketing of human resources management. De omvang en complexiteit van grote kantoren maken de benoeming in het bestuur van dergelijke deskundigen vaak wenselijk. Maar ook voor minder grote kantoren kan de bestuurskwaliteit en de doelmatigheid van het bestuur met zo'n externe bestuurder gediend zijn. De kwaliteit en efficiëntie van bestuurlijke besluitvorming kunnen worden bevorderd indien het bestuur beschikt over niet-advocatuurlijke expertise en dat is op zichzelf in het belang van de goede praktijkuitoefening.

De wijzigingen zijn in die zin beperkt dat de meerderheid van de bestuursleden steeds uit advocaten dan wel beoefenaren van een toegelaten vrij beroep dient te bestaan. Ook de voorzitter moet die hoedanigheid hebben. De voorwaarde dat de bestuurders van de praktijkrechtspersoon tevens werkzaam dienen te zijn in het verband van die praktijkrechtspersoon blijft daarbij gehandhaafd. Voor bestuurders die geen advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn, geldt wel dat zij binnen de praktijkrechtspersoon niet hun praktijk mogen uitoefenen. Zo is het niet de bedoeling dat een accountant die vanwege zijn financiële deskundigheid plaatsneemt in het bestuur van een advocatenkantoor, ook zijn praktijk in dat kantoor onderbrengt.

De voorgestelde wijzigingen beogen dus niet mogelijk te maken hetgeen door de Samenwerkingsverordening 1993 uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Aldus is de onafhankelijkheid van de in die praktijkrechtspersoon werkzame advocaten verzekerd. Kern van het beroep van advocaat en ook van de onderhavige verordening is immers dat de onafhankelijkheid van de advocaat steeds moet zijn gewaarborgd.

Nieuw is deze aan de moderne ontwikkelingen in de advocatuur aangepaste regelgeving niet. In Engeland en Wales kunnen op grond van de Legal Services Act 2007, die sinds 30 oktober 2007 van kracht is, niet-advocaten niet alleen bestuurder worden van een advocatenpraktijk, maar zelfs als aandeelhouder hierin (mede-) eigendom verwerven. De hierboven voorgestelde wijzigingen gaan met betrekking tot dat laatste zo ver evenwel niet. De toe te laten bestuurders krijgen (in minderheid) medezeggenschap over de bedrijfsvoering van de praktijkrechtspersoon, maar mogen er niet financieel in participeren.

In Nederland heeft in april 2006 de Commissie-Advocatuur (Commissie-Van Wijmen) in haar rapport reeds de mogelijkheid voorgesteld een minderheid van het bestuur van een advocatenpraktijk uit externe deskundigen te laten bestaan; inbreng van vreemd vermogen zou moeten worden vermeden (p. 43). Het kabinetsstandpunt van 13 oktober 2006 stelt in reactie op dit voorstel voorop dat de advocatenpraktijk moet worden uitgeoefend onder omstandigheden die als zodanig aan onafhankelijkheid en partijdige belangenbehartiging van de advocaat niet in de weg staan. De Algemene Raad is hiermee eens.

Vanuit deze gedachtegang wordt het nu, binnen zekere grenzen, mogelijk gemaakt om in praktijkvennootschappen, praktijkstichtingen en praktijkcoöperaties bestuurders te benoemen die geen advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep zijn. De wijziging daartoe van de artikelen 3, 6 en 7 spreekt tegen de achtergrond van het voorgaande voor zichzelf.

Ten aanzien van de vraag hoe de benoeming van een niet-advocaat in het bestuur van een praktijkrechtspersoon zich verhoudt tot de in acht te nemen vertrouwelijkheid, overweegt de Algemene Raad het volgende.

Allereerst kan geheimhouding door bestuurders die geen advocaat zijn, langs contractuele weg worden vastgelegd. Gedragsregel 6, derde lid, verplicht de advocaat uitdrukkelijk zijn medewerkers en personeel een gelijke geheimhouding op te leggen als die welke de advocaat zelf in acht dient te nemen. Het toepassen van deze contractuele verplichting tot geheimhouding ten aanzien van nieuwe bestuurders wordt door de Algemene Raad sterk aanbevolen.

Daarnaast is in beginsel op medewerkers en personeel van een advocatenkantoor een afgeleide geheimhoudingsplicht van toepassing. Dit is al jaren het geval voor secretariaal personeel en juridisch medewerkers, zoals door de Hoge Raad overwogen in zijn uitspraak van 29 maart 1994 (NJ 1994, 552): 'Algemeen wordt aanvaard dat de plicht tot geheimhouding van de advocaat niet alleen geldt voor hemzelf, doch ook voor het te zijnen kantore werkzame personeel en dat aan de desbetreffende personeelsleden op grond daarvan een afgeleid verschoningsrecht toekomt'. Deze uitbreiding is op praktische gronden geboden, omdat anders het recht en de plicht van de advocaat tot geheimhouding voor een belangrijk gedeelte illusoir zouden worden, gelet op de voor de advocaat bestaande noodzaak bedoelde personeelsleden bij zijn werkzaamheden te betrekken'. Met behulp van het afgeleid verschoningsrecht wordt voorkomen dat men via het oproepen als getuige van medewerkers en personeel van een advocaat, het verschoningsrecht van de advocaat zou kunnen omzeilen.

Nu de huidige Verordening op de praktijkrechtspersoon de benoeming van niet-advocaten tot bestuurder verbiedt, heeft de rechter zich over de reikwijdte van het verschoningsrecht ten aanzien van dergelijke bestuurders nog niet kunnen uitspreken. De Algemene Raad is, met verwijzing naar de in de jurisprudentie neergelegde betrekkingen noodzaak, van opvatting dat het (afgeleid) verschoningsrecht zich ook tot de onderhavige bestuurders zal uitstrekken. Het ontbreken van een hiërarchische verhouding is naar het oordeel van de Algemene Raad geen element waardoor dit bij een bestuurder anders zou moeten zijn.

Om de goede uitoefening van het beroep van advocaat te verzekeren en de integriteit van de bestuurders te borgen, acht de Algemene Raad het geboden om in het toe te voegen artikel 10 nadere eisen te stellen aan de benoeming van bestuurders die geen advocaat of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep (meer) zijn.

Op de eerste plaats stelt dit artikel eisen aan de wijze waarop de praktijkuitoefening binnen de praktijkrechtspersoon moet zijn ingericht. De adequate uitoefening van de rechtspraktijk en waarborging van de zelfstandigheid, onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid staan, ook na de onderhavige wijziging, voorop. Voorkomen moet worden dat bestuurders die geen advocaat zijn of beoefenaar van een toegelaten vrij beroep controle krijgen over de praktijkuitoefening. Vermeden moet worden dat door toetreding van deze bestuurders de onafhankelijkheid in de praktijkuitoefening in gevaar wordt of kan worden gebracht. Daarbij dient te worden uitgegaan van een strikte en consequente scheiding van de professionele praktijkuitoefening enerzijds en zeggenschap over de overkoepelende bedrijfsvoering anderzijds. Bestuurders die geen advocaat zijn houden zich daarbij uitsluitend bezig met activiteiten die betrekking hebben op het beheren en besturen van de praktijkrechtspersoon. Op die wijze wordt ook in de praktijk vermeden dat dergelijke bestuurders er in rechte op kunnen worden aangesproken mededelingen te doen over beroepsinhoudelijke zaken die bij een advocaat onder het verschoningsrecht zouden vallen.

Om inhoudelijke toetsing van de beoogde benoeming mogelijk te maken, dient aan de Raad van Toezicht, door middel van de statuten van de praktijkrechtspersoon en een schriftelijke toelichting op de achtergrond

van de te benoemen bestuurder, duidelijk te worden gemaakt wie de bestuurder is en wat zijn rol zal worden. Voordat tot benoeming kan worden overgegaan, dient de kandidaat-bestuurder bovendien een verklaring omtrent het gedrag aan de Raad van Toezicht over te leggen.

Voor aankomende bestuurders die eerder als advocaat ingeschreven zijn geweest geldt de aanvullende eis dat zij tevens een document moeten voorleggen aangaande hun (mogelijk) tuchtrechtelijk verleden. De onderhavige wijziging van de verordening is immers uitdrukkelijk bedoeld om toelating van bestuurders met bijzondere deskundigheid mogelijk te maken, niet om voormalige advocaten met een tuchtrechtelijk verleden in een andere hoedanigheid binnen een kantoor terug te laten keren. Om dat laatste te voorkomen is in het vijfde lid van artikel 10 een uitdrukkelijk verbod opgenomen om voormalige advocaten met een specifiek tuchtrechtelijk verleden tot bestuurder van een praktijkrechtspersoon te benoemen. De relevantie van dat tuchtrechtelijke verleden is overigens wel beperkt tot de zwaarste maatregelen die kunnen worden opgelegd, namelijk een (voorwaardelijke of onvoorwaardelijke) schorsing dan wel schrapping van het tableau. Hoewel het geen tuchtrechtelijke maatregel betreft zoals bedoeld in artikel 48, tweede lid van de Advocatenwet, dient – gelet op de doelstelling van dit verbod – onder 'schorsing' eveneens te worden verstaan de schorsing voor onbepaalde tijd wegens onbehoorlijke praktijkvoering zoals bedoeld in paragraaf 4a van de Advocatenwet. Hetzelfde geldt voor de voorzieningen die op de voet van artikel 60b van de Advocatenwet kunnen worden getroffen met betrekking tot de praktijkuitoefening van een advocaat.

Toelaatbaarheid van een benoeming, gebaseerd op het document omtrent zijn tuchtrechtelijk verleden, ligt ter toetsing voor aan de Raad van Toezicht. In tegenstelling tot de advocaat-bestuurders van de praktijkrechtspersoon, houdt de te benoemen bestuurder echter geen kantoor in de zin van de Advocatenwet. Om duidelijk te maken aan welke Raad van Toezicht deze toetsing is opgedragen, wordt de definitiebepaling van artikel 1, onder h, aangepast. De Raad van Toezicht van het arrondissement waar de rechtspersoon van de aankomend bestuurder statutair is gevestigd, is bevoegd de toelaatbaarheid van diens benoeming te beoordelen. Indien de bestuurder wordt benoemd in een praktijkvennootschap naar buitenlands recht, is uitsluitend de Raad van Toezicht in het arrondissement Amsterdam bevoegd. Deze uitzondering is noodzakelijk om te voorkomen dat in geval van een praktijkvennootschap die statutair in het buitenland is gevestigd, geen enkele Raad van Toezicht bevoegd zou zijn.

Deze wijzigingsverordening brengt een belangrijke wijziging met zich mee van de mate waarin niet-advocaten (en anderen dan beoefenaren van een toegelaten vrij beroep) tot sleutelposities van een praktijkrechtspersoon worden toegelaten. Binnen vier jaar na de inwerkingtreding van de wijzigingsverordening zal de Algemene Raad dan ook verslag doen aan het College van Afgevaardigden of en in hoeverre van de geboden mogelijkheid in de praktijk gebruik is gemaakt. In de evaluatie kan eveneens worden ingegaan op de vraag of toelating van de desbetreffende bestuurders aanleiding heeft gegeven tot knelpunten met betrekking tot de onafhankelijkheid van de praktijkuitoefening of het afgeleid verschoningsrecht.

(advertenties)

C · A · R · D · E · C

centraal register declaraties
incasso en aanverwante financiële diensten

Financiële zekerheid door registratie, toetsing, factoring en incasso van debiteuren en financiers van kredietaanvragen van uw cliënten via CARDEC

Meer info op www.cardec.nl

Procederen in Duitsland?

Duitse advocaten, vloeiend tweetalig,
gespecialiseerd in Nederlands-Duitse rechtszaken

Blankestijn & Oortman Advocaten en Rechtsanwältinnen L.L.P.
Postbus 619, 7550 AP HENGELO
Telefoon 074 - 259 38 67
Fax 074 - 259 38 68
www.blankestijnoortman.nl

Zie voor contactgegevens van de advocaten: www.alleadvocaten.nl.

Aken, mr. C. van: Flipse Izeboud Advocaten te Breda
Bedrosian, mr. T. der: Douffet Heuts Advocaten te Sittard
Beun, mw. mr. N.C.: JPR Advocaten te Enschede
Biesheuvel, mr. Q.J.S.: De Breij Evers Boon te Amsterdam
Birrou, mr. N.: Advocatenkantoor Birrou te Roermond
Blackstone LL.M., mw. mr. M.L.: Advocatenkantoor mr. M.L. Blackstone te Deventer
Boer, mw. mr. W.H.: Boer & Van Schoonhoven advocaten te Heerde
Booij, mw. mr. A.W.: Greenberg Traurig, LLP te Amsterdam
Boselle, mr. D.E.: Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP te Amsterdam
Bosman, mr. M.A.: BosmanSolstad Advocaten te Rotterdam
Bron, mw. mr. M.L.: Blokzijl Advocaten te Groningen
Brummelhuis, mw. mr. Y.G.C.: PlasBosinade Advocaten N.V. te Groningen
Buisman- de Jonge, mw. mr. C.M.: Sluyter Advocaten te Emmen
Bijlsma, mr. T.: Groenewegen Advocaten & Notarissen te Heerenveen
Cornelissen, mr. B.: Ariëns Schoonderbeek Damman advocaten te Amersfoort
Cornelissen, mr. N.G.: JPR Advocaten te Enschede
Cox, mw. mr. S.M.W.: Boskamp & Willems Advocaten te Eindhoven
Demirdag, mw. mr. T.: Blankestijn & Oortman Advocaten en Rechtsanwältte L.L.P. te Hengelo
Driest-Schellaars MRE, mw. mr. E.A.W.: Simmons & Simmons te Amsterdam
Duivesteijn, mr. drs. J.H.G.: Litjens & Wools Advocaten te Wijchen
Farber, mr. T.: Siekman & Stassen Advocaten en Belastingadviseurs te Hoofddorp

Freeke, mw. mr. C.R.H.: De Roos & Pen N.V. te Amsterdam
Gijrath, dr. mr. S.J.H.: Stibbe N.V. te Amsterdam
Heemskerk, mr. P.: NautaDutilh N.V. te Amsterdam
Hees, mr. R.B. van: Lemstra Van der Korst te Amsterdam
Heida, mr. H.S.: Akzo Nobel NV te Amsterdam
Hendriks, mr. P.R.: Palthe Oberman Advocaten te Amsterdam
Hendriksen, mr. S.V.: Kalkman & Dormeier te Leiden
Hindriks-Roose, mw. mr. S.: Bouwman Van Dommelen Advocaten te Veenendaal
Hoekman, mw. mr. I.M.J.: Holland van Gijzen Advocaten te Den Haag
Hoentjen, mr. J.W.: Poelman Advocaten te Amsterdam
Hofstee, mw. mr. L.I.: Boontje Advocaten te Amsterdam
Jansen, mr. drs. T.S.: Lexence N.V. te Amsterdam
Jong Schouwenburg, mw. mr. M.A. de: te Amsterdam
Kant, mr. D.P.: Daniëls Huisman N.V. te Almelo
Kloosterman, mw. mr. L.J.M.: NS Groep N.V. Corporate Legal te Utrecht
Knapen, mr. M.J.: Philips International B.V. te Amsterdam
Knot, mr. J.S.: Trip Advocaten & Notarissen te Groningen
Kolste, mr. N.: Norton Rose LLP te Amsterdam
Korst, dr. mr. P.J. van der: Lemstra Van der Korst N.V. te Amsterdam
Lemstra, mr. J.H.: Lemstra Van der Korst N.V. te Amsterdam
Leijdesdorff, mr. F.L.: Loyens & Loeff N.V. te Amsterdam
Markus, mr. J.V.: Fort Advocaten N.V. te Amsterdam
Mouthaan, mr. J.: WLP-Law te Amsterdam
Odijk, mw. mr. S.: SNS REAAL N.V. te Utrecht

Grens-overschrijdende zaken

Hoewel ze bij hetzelfde kantoor blijft, voelt **Nienke Beun**'s overstap van de Groenlose vestiging van JPR Advocaten naar die in Enschede toch als een transfer. 'Ik werk hier onder andere op de Duitsland Desk, waar we Duitse cliënten met problemen in Nederland bijstaan en Nederlandse cliënten met juridische geschillen in Duitsland doorverwijzen naar het Duitse advocatenkantoor waarmee wij samenwerken.' Dat doet niet alleen een beroep op haar kennis van de Duitse taal, 'maar ook op mijn idealisme. Het overbruggen van culturele, zakelijke en taalverschillen zie ik als een grote uitdaging.'

Onderdonck, mr. R.G.J.M.: Advocaten Onderdonck te Eindhoven
Orsouw, mr. B.W.P.M. van: Boskamp & Willems Advocaten te Eindhoven
Postma, mr. H.D.: Rechtshulp Noord Advocaten te Leeuwarden
Potharst, mw. mr. J.N.: Cox Ten Bruggencate Advocaten te Amsterdam
Pouls, mw. mr. E.M.G.: Van Boom Advocaten B.V. te Utrecht
Radder, mw. mr. D.: AKD te Brussel

Rens, mr. A.R.: De Loos & Schrijver Advocaten te Wassenaar
Rodrigues Pereira, mw. mr. E.K.E.: Rodrigues Pereira Advocaten te Amsterdam
Schennink, mr. A.: Lexence N.V. te Amsterdam
Schoonhoven, mw. mr. J.L. van: Boer & Van Schoonhoven advocaten te Heerde
Sellenraad, mr. S.J.: CMS Derks Star Busmann N.V. te Amsterdam
Severs, mw. mr. B.: Snijders Van den Boom Advocaten te Tilburg

Steeg, mr. R.W.K.: De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te New York
Sweebe, mr. E.E.V.: Stassen & Kemps Advocaten te Eindhoven
Tavasszy, mr. A.J.: Advocatenkantoor Tavasszy te Den Haag
Teuling, mr. H.P.D. den: Den Teuling Advocatuur te Amsterdam
Triest, mr. S. van: Van Benthem & Keulen N.V. te Utrecht
Tijms, mw. mr. Y.: NautaDutilh te New York

(advertenties)

kleermakerij sinds 1937

Bernard Poelman

o.a. leverancier van toga's aan het
Internationaal Gerechtshof der Verenigde Naties

Superieure toga's

- op uw maat gemaakt
- leverbaar in wol/terlenka (lichtgewicht)
- of in zuiver wol (ultra-lichtgewicht)
- voldoende beffen in voorraad
- eventueel levering binnen enkele dagen mogelijk

Lange Poten 19
2511 CM 's-Gravenhage
telefoon: (070) 346 17 42
fax: (070) 362 11 70
E-mail: info@bernard-poelman.nl
www.bernard-poelman.nl

Vader, mr. W.A.: Lexence N.V. te Amsterdam

Velde LL.M., mr. H.H.D. van: Gimbrère International Advocaten te Breda

Verbong, mw. mr. K.G.J.: Roeleven Advocaten te Hoensbroek

Verkaart, mr. K.R.: Drenth Advocaten te Breda

Vogel, mr. M.P.: Lieshout Westhout Arbeidsrechtadvocaten te Amsterdam

Voort, mr. J.J.F. van de: Advocatenkantoor mr. J.J.F. van de Voort te Utrecht

Vries, mr. M.H. de: Davids Advocaten te Amsterdam

Vries-Roetman, P. de: Elmers Advocaten BV te Vlaardingen

Vrijlandt, mr. V.R.: Vrijlandt Legal te Rotterdam

Walle, mw. mr. I.B.J. van der: Van Doorne N.V. te Amsterdam

Wassenaar, mr. I.: Lemstra Van der Korst N.V. te Amsterdam

Wordragen, mw. mr. J.J. van: Aantjes Advocaten te Den Haag

Wijers, mr. W.P.: Lemstra Van der Korst N.V. te Amsterdam

Zaalberg, mw. mr. A.E.V.: USG People The Netherlands B.V. te Almere

Nieuw kantoor/ associatie

Advocatenkantoor Birrou (mr. N. Birrou) te Roermond

Advocatenkantoor Onderdonck (mr. R.G.J.M. Onderdonck) te Eindhoven

Advocatenkantoor Tavasszy (mr. A.J. Tavasszy) te Den Haag

Advocatenkantoor mr. J.J.F. van de Voort (mr. J.J.F. van de Voort) te Utrecht

Boer & Van Schoonhoven advocaten (mw. mr. W.H. Boer en mw. mr. J.L. van Schoonhoven) te Heerde

Den Teuling Advocatuur (mr. H.P.D. den Teuling) te Amsterdam

Lemstra Van der Korst N.V. (mr. R.B. van Hees, mr. P.J. van der Korst, mr. J.H. Lemstra, mr. I. Wassenaar en mr. W.P. Wijers) te Amsterdam

Vrijlandt Legal (mr. V.R. Vrijlandt) te Rotterdam

Medevestiging

Sluyter Advocaten (mw. mr. C.M. Buisman – de Jonge) te Emmen

New Yorks sprookje

*Vijfentwintig jaar roepen dat je naar New York wilt en dan, samen met je verloofde die voor een ander advocatenkantoor werkt, naar de Big Apple worden uitgezonden. 'Als alles zo samen valt, dan voelt dat als een sprookje,' zegt **Robert Steeg**, advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek. Inhoudelijk is het werk weinig veranderd, aldus de finance en M&A specialist, 'in Amsterdam werkte ik ook al veel voor Amerikaanse cliënten. Maar omdat we hier in de zelfde tijdzone zitten, is het onderhouden van contacten een stuk eenvoudiger.'*

Uit de praktijk

Achterberg, mr. J.A. Amsterdam 30-11-2010

Bloemsaat, mr. B.C.M. Tilburg 01-12-2010

Boon, mr. H.R.P. Amsterdam 30-11-2010

Bos, mw. mr. H.R. Rotterdam 02-12-2010

Brekelmans, mr. F. Den Haag 23-11-2010

Bruin, mw. mr. B. Amsterdam 01-12-2010

Es, mr. J.J. van Amsterdam 30-11-2010

Goedhart, mw. mr. R. Naarden 30-11-2010

Gooijer, mw. mr. A.M. Amsterdam 23-09-2010

Gorter, mr. P. Enschede 01-12-2010

Groenewegen, mr. S.D. Utrecht 17-11-2010

Groningen-Goossen, mw. mr. R.B. van Utrecht 01-12-2010

Groot, mw. mr. M.W. de Amsterdam 02-12-2010

Guit, mr. F. Amsterdam 01-12-2010

Haan, mw. mr. J. den Amsterdam 01-12-2010

Haasnoot, mw. mr. M. Dordrecht 02-12-2010

Holleman, mw. mr. S.M. Amsterdam 30-11-2010

Jansen Schoonhoven, mr. J.Ch. Bussum 25-11-2010

Jong, mr. N.M. de Amsterdam 06-12-2010

Jonkers-Hebben, mw. mr. E.J.G. Venlo 01-12-2010

Kerckhoffs, mw. mr. H.M.G. Roermond 01-12-2010

Koelmans, mw. mr. E.B. Amsterdam 01-12-2010

Koning, mr. J.P. de Haarlem 06-12-2010

Leunissen, mr. L.B.J. Amsterdam 30-11-2010

Mensing van Charante, mw. mr. J.M. Rotterdam 01-12-2010

Niftrik, mr. H.M. van Amsterdam 30-11-2010

Peuter, mr. P.J.C. de Geertruidenberg 01-12-2010

Pistorius, mr. S. Rotterdam 29-11-2010

Plas-Slot, mw. mr. W.A. van der Druten 01-12-2010

Roos, prof. mr. Th.A. de Amsterdam 01-12-2010

Ruijter, mr. J.W. de Alblasterdam 26-11-2010

Scheurwater, mw. mr. drs. Y.E.H. Den Haag 02-12-2010

Sieswerda, mr. E. Amsterdam 01-12-2010

Visser LL.M., mw. dr. mr. E.W.I. Londen 29-11-2010

Vrieling, mr. R.M.V. Amsterdam 06-12-2010

Weijer, mw. mr. E. Deventer 17-11-2010

Willekens, mr. P.C.J. Helmond 22-11-2010

† **Koeleman**, mr. D. Maastricht 14-11-2010

Bruisende praktijk

*Voor **Bernard Cornelissen**, specialist in arbeidsrecht, is werken op kantoor méér dan samen gebruik maken van dezelfde faciliteiten. 'Ik moet ook het idee hebben dat het gezellig is.' Dat Ariëns Schoonderbeek Damman Advocaten in Amersfoort hem naast de sociale component ook een breder vakinhoudelijk perspectief bood, gaf de doorslag. 'Ik kwam van een klein kantoor met twee andere advocaten. Hier bestrijken we met 10 advocaten meer rechtsgebieden en dat zorgt voor een bruisende praktijk. En het prachtige pand, hartje centrum, is ook top.'*

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet.
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit P.J.M. Drion, H.J. de Groot, W.F. Hendriksen, H.J.A. Knijff, I.E.M. Sutorius en H. Uhlenbroek.

Schikken zonder overleg

Hof van Discipline 14 september 2009, LJN: YA0431
Raad van Discipline Den Haag 16 maart 2009

Een advocaat dient zichzelf te vergewissen van de instemming van zijn cliënt alvorens een voorstel van de wederpartij te accepteren.

- Art. 46 Advocatenwet (1.2 Vereiste communicatie met de cliënt)
- Gedragsregels 8 en 9

Feiten

Mr. X heeft de behandeling van een zaak van haar patroon overgenomen gedurende diens schorsing (zij had toen een waarnemend patroon). Mr. X heeft zonder vooroverleg met klager namens klager een schikkingsvoorstel geaccepteerd. Mr. X heeft niet zelf het dossier bestudeerd, maar vertrouwd op mededelingen ter zake van haar patroon en de door hem opgestelde brieven ondertekend. Vervolgens heeft de wederpartij van klager aan klager een vaststellingsovereenkomst toegestuurd. Klager heeft deze niet willen ondertekenen en heeft zich tot een nieuwe gemachtigde gewend. Klager vindt het schikkingsbedrag te laag, maar de wederpartij houdt klager aan de aanvaarding van het voorstel.

Klacht

Klager verwijt mr. X dat zij het aanbod van de wederpartij zonder overleg en zonder instemming van klager heeft geaccepteerd. Ten gevolge van deze acceptatie heeft klager aanzienlijke schade geleden.

Raad

De brieven van mr. X zijn op haar eigen naam uitgegaan met de mededeling dat zij als waarnemer van haar patroon optrad. In de brieven staat dat mr. X het dossier heeft bestudeerd terwijl dat niet zo is. Mr. X heeft bovendien niet geverifieerd of klager het schikkingsvoorstel accepteerde. Mr. X heeft een eigen verantwoordelijkheid als waarnemer. Zij had moeten verifiëren of klager instemde met acceptatie, of hij terzake deugdelijk was geadviseerd en of hij gewezen was op de risico's en mogelijkheden van acceptatie. Mede gelet op het feit dat mr. X ter zitting geen enkel inzicht of besef heeft getoond ter zake van de laakbaarheid van haar optreden – waardoor gevaar voor herhaling bestaat – verklaart de raad de klacht gegrond en legt zij een voorwaardelijke schorsing van twee weken op.

Hof

Het beroep richt zich uitsluitend tegen de maatregel. Mr. X heeft ter zitting meegedeeld dat zij achteraf gezien haar optreden betreurt en erkent dat zij ten onrechte op de mededelingen van haar patroon is afgegaan. Het hof toont begrip voor de moeilijke situatie die voor mr. X is ontstaan doordat zij als onervaren advocaat de praktijk van haar geschorste patroon moest waarnemen. Het hof vernietigt daarom de beslissing van de raad voor wat betreft de maatregel en legt mr. X de maatregel van berisping op.

Naam 'uitlenen'

Raad van Discipline Den Haag 21 september 2009

Advocaat mag zijn naam niet 'uitleenen' aan incassobureau zonder zelf toezicht te houden op de gang van zaken in de betreffende dossiers.

- Art. 46 Advocatenwet
- Gedragsregels 2 lid 1 en 9 (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt; 3.4 Jegens tegenpartij in acht te nemen zorg)

Feiten

Eerst heeft klager een aanmaning ontvangen van een incassobureau, vervolgens op briefpapier van mr. X. Mr. X heeft toestemming gegeven voor gebruik van dat briefpapier. Mr. X is niet op de hoogte van verzending of de inhoud van de namens hem verzonden brief en is niet in het bezit van het dossier. De op het briefpapier vermelde contactgegevens zijn die van het incassobureau, niet van mr. X. Mr. X ontvangt pas het betreffende dossier als een procedure gestart moet worden.

Klacht

Klager verwijt mr. X dat door het incassobureau toe te staan gebruik te maken van het briefpapier van zijn kantoor, ongeoorloofde druk wordt uitgeoefend om tot betaling over te gaan.

Raad

De raad oordeelt dat een advocaat zelf de belangen van zijn cliënt dient te behartigen en zelf verantwoordelijkheid draagt voor de zaak. De voor een goede beroepsuitoefening noodzakelijke onafhankelijkheid en vrijheid komen door de handelwijze van mr. X in het geding. De klacht wordt gegrond verklaard met oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Helpen vluchten voor tenuitvoerlegging

Hof van Discipline 11 januari 2010, LJN: YA 0253
Raad van Discipline Amsterdam 17 maart 2009

Advocaat is vriend behulpzaam bij het zich onttrekken aan de ten uitvoerlegging van een executoriaal vonnis door deurwaarder en politie.

- Art. 46 Advocatenwet (2 Wat een behoorlijk advocaat betaamt; 2.1 Wat in het algemeen niet betaamt; 2.2 Bezwaren van de deken)
- Gedragsregel 1

Feiten

In verband met de tenuitvoerlegging van executoriale titels, de mogelijkheid biedend tot lijfsdwang, met betrekking tot achterstallige alimentatie hebben klagers (politie en deurwaarder) zich vervoegd bij de (mogelijke) verblijfplaats van Y, een vriend van mr. X (voor wie hij op enig moment ook als advocaat had opgetreden). Mr. X, gealarmeerd door de vrouw van Y, ging poolshoogte nemen. Mr. X maakte zich aan politie en deurwaarder bekend als advocaat. De deurwaarder heeft mr. X gezegd dat op grond van art. 592 Rv zou worden overgegaan tot binnentreden, evenwel zonder te vermelden dat dat wetsartikel ziet op gijzeling. Mr. X heeft dat telefonisch aan Y gemeld en is vervolgens weggereden. Onderweg naar zijn kantoor werd mr. X door Y gebeld, die hem vroeg terug te komen. Teruggekomen hoorde mr. X dat klagers in afwachting waren van de komst van een slotenmaker. Na verder telefonisch overleg met Y heeft mr. X aangeboden de sleutels van de woning te gaan ophalen bij de vader van de cliënt. Daarop is mr. X naar zijn auto gelopen, die op het

terrein naast het perceel en niet op slot stond. Mr. X trof zijn cliënt op de achterbank aan, startte de auto en reed weg, waarna hij werd tegengehouden door de politie. Toen bleek dat de cliënt zich op de achterbank verstopt had.

Klacht en dekenbezwaar

Klacht: mr. X is zijn cliënt behulpzaam geweest bij het zich onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een executoriaal vonnis door deurwaarder en politie.

Dekenbezwaar: mr. X heeft zijn cliënt in de gelegenheid gesteld zich te onttrekken aan ambtshandelingen die door een gerechtsdeurwaarder en door politiefunctionarissen dienen te worden verricht, waardoor de gerechtsdeurwaarder en de politie belemmerd werden in de uitoefening van hun wettelijke functie.

Raad

Door zijn handelen heeft mr. X het vertrouwen in de beroepsuitoefening van de advocaat geschaad. Dat oordeel is gebaseerd op het feit dat mr. X Y in de gelegenheid heeft gesteld zich te onttrekken aan ambtshandelingen die door de deurwaarder en de politie dienden te worden verricht, zulks terwijl mr. X zich ervan bewust was wat het doel was van die ambtshandelingen en wat de wettelijke bevoegdheden van de functionarissen in kwestie waren. Met de deken is de raad van oordeel dat het hier om een ernstige aangelegenheid gaat waarbij het vertrouwen van derden, en in het bijzonder het vertrouwen dat politie en deurwaarder in de uitoefening van hun functie moeten kunnen stellen in een advocaat, is beschadigd. Mr. X heeft derhalve tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld. De klacht alsmede het dekenbezwaar zijn gegrond. Bij het vaststellen van de nader te noemen maatregel heeft de raad meegewogen dat mr. X geen blijk heeft gegeven de ernst van zijn handelen in te zien.

Beslissing raad

Legt aan verweerder de maatregel op van onvoorwaardelijke schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van vier maanden.

Hof

Het hof is overtuigd dat, anders dan mr. X stelt, in de tusschen hem en Y gevoerde telefoongesprekken is afgesproken dat mr. X zou trachten Y ongemerkt per auto af te voeren van de plaats waar de deurwaarder en de politie zich ophielden. Dat de vluchtpoging was beraamd, vindt steun in de feitelijke omstandigheden van het geval.

Daaruit volgt dat mr. X heeft getracht een persoonlijke ontmoeting tussen Y en de deurwaarder te verhinderen, terwijl mr. X zich ervan bewust was dat de deurwaarder een zodanige ontmoeting onontbeerlijk achtte voor de richtige uitvoering van de voorgenomen ambtshandelingen. Dat mr. X, naar hij stelt, niet tevens wist dat de deurwaarder een persoonlijke ontmoeting met de cliënt van mr. X onontbeerlijk achtte, omdat hij voornemens was die cliënt in gijzeling te nemen, doet daaraan niet af.

Er is sprake van opzet bij mr. X, gericht op het belemmeren van de uitvoering van ambtshandelingen. Daaraan voegt het hof toe dat het een elementair beginsel van de rechtsstaat is dat onherroepelijke rechtelijke uitspraken en de ten uitvoerlegging daarvan door eenieder worden gerespecteerd. Juist advocaten dienen de beginselen van de rechtsstaat hoog te houden. Door te trachten de tenuitvoerlegging van de onderhavige titels te frustreren op de wijze als mr. X heeft gedaan, heeft mr. X het vertrouwen in de advocatuur zeer ernstig geschaad.

Beslissing hof

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

Advokatenkollektief Rotterdam

HEB JE OOK EEN LINKSE HOBBY?

Al vijftiendertig jaar biedt ons kantoor goede en betaalbare juridische hulp aan mensen die dat het hardst nodig hebben. Met een kritische blik op recht en samenleving verlenen gespecialiseerde medewerkers rechtshulp aan onze doelgroep, zoals werknemers, huurders, uitkeringsgerechtigden, vreemdelingen en vluchtelingen. Onze betrokkenheid bij de organisatie en het werk is groot, daarom werken wij op een democratische manier samen. Het is, denken wij, meer dan gewoon 'een baan'.

Het Advokatenkollektief Rotterdam zoekt een advocaat voor de rechtsgebieden Civiele recht waaronder met name het Huurrecht.

Bij voorkeur heb je ervaring in de advocatuur. Je zult deskundig begeleid worden. Voor onze continuïteit en kwaliteit is het wel belangrijk dat je bereid bent je voor minimaal zes jaar te verbinden. We verwachten dat je in Rotterdam – de hipste en "onveiligste" stad van Nederland - woont of komt wonen. Informeel samenwerken gaat bij ons vanzelf.

Binnen het Advokatenkollektief werken wij in loondienst, waarbij het salaris nu ligt tussen de € 1.992,91 en € 4.611,24 bruto per maand.

Stuur je sollicitatiebrief of email met motivatie en CV vóór 14 januari 2011 naar,

Advokatenkollektief Rotterdam
Crooswijkse singel 34, 3034 CJ Rotterdam
t.a.v. Ton Rhijnsburger
Telefoon: 010-4650966
e-mail: info@advokatenkollektief.com
website: www.advokatenkollektief.com

BAKKER & KIEVITSBOSCH

— a d v o c a t e n —

Bakker & Kievitsbosch Advocaten is een modern en ambitieus advocatenkantoor in Groningen. Wij werken graag en veel in opdracht van ondernemers. Kwaliteit staat daarbij voor ons voorop.

Onze belangrijkste specialisaties liggen op het terrein van het arbeidsrecht, het ondernemingsrecht, het insolventierecht, het vastgoedrecht (o.a. huurrecht en bouwrecht) en het personen- en familierecht.

Voor de komende jaren verwachten wij een verdere groei van onze organisatie. Hierdoor ontstaan op korte termijn drie nieuwe functies.

- **Advocaat-medewerker**
insolventierecht/ondernemingsrecht
- **Advocaat-stagiaire** met ambitie binnen onze diverse rechtsgebieden
- **Bureaumanager** op MBO+/HBO-niveau

Een uitgebreide beschrijving van deze functies en alle relevante informatie vindt u op www.benkadvocaten.nl.

De sluitingsdatum voor inzending is 17 januari 2011.

GEZOCHT:

(gevorderd)

advocaat-stagiair

&

advocaat

op basis van

kostendeling

Heb jij de **ambitie** om als strafpleiter aan de slag te gaan, met als voornaamste doel ogenschijnlijk kansloze strafzaken alsnog ten voordele van de verdachte tot een goed einde te brengen? **Kun je het aan** om verdachten van ernstige strafbare feiten te verdedigen? **Ben je in staat** de rechter aan de hand van juridische en feitelijke argumenten te overtuigen? Ben je **niet bang** voor media-aandacht? Ben je **flexibel, doortastend, creatief**, en heb je plezier in het (straf)recht? Daarnaast beschik je bij voorkeur over relevante **strafrechtelijke ervaring**, bijvoorbeeld opgedaan in een functie bij de politie, universiteit, openbaar ministerie, rechtbank of Hof, en overweeg je de overstap te maken naar de strafadvocatuur? Dan kies je voor je toekomst en gaat je schriftelijke reactie, voorzien van c.v., binnen 3 weken naar Advocatenkantoor Van Stratum, t.a.v. mr. M. van Stratum, Raamweg 2, 2596 HL Den Haag. Telefoon 070-360 81 00.

Advocatenkantoor
Van Stratum

SPECIALIST IN STRAFZAKEN

'De ontwikkelingen in de advocatuur zijn uiteenlopend, talrijk en ingrijpend. Dat maakt het nadenken over de toekomst van de advocatuur gecompliceerd, tijdrovend maar vooral heel vitaal. Veel van dat denkwerk heeft Christ'l Dullaert nu gelukkig al voor de advocatuur gedaan!'

Jan Loorbach, Algemeen Deken NOVA

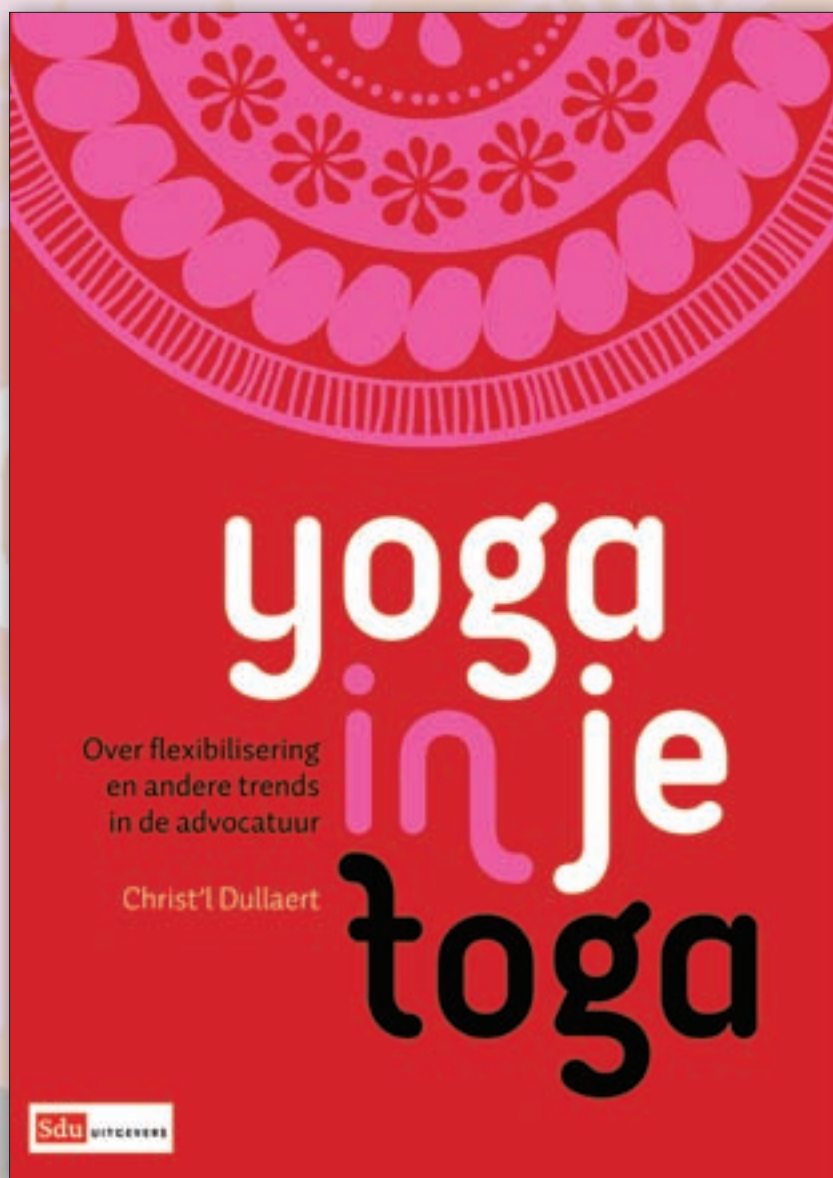
yoga in je toga

Over flexibilisering en andere trends in de advocatuur

Yoga in je toga geeft een innovatieve, originele en ongebruikelijke visie op de Nederlandse advocatuur. Het boek staat boordevol toekomstperspectieven, trends en tips. Advocaten moeten veel flexibeler worden in de organisatie van hun werk, de samenstelling van het kantoor en creatiever in het aanbieden van hun juridische diensten.

Christ'l Dullaert is directeur van Le Tableau BV, een bureau voor interim-advocaten en kandidaat-notarissen, trainingen en advies voor de juridische wereld. Zij studeerde rechten en filosofie, was advocaat en bedrijfsjurist, en woonde een aantal jaren in New York van waaruit ze actief samenwerkte met de Harvard Law School. Zij schrijft columns in *Advocatie* en *Novocatie*.

ISBN: 978 90 12 38448 3
Prijs: € 24,95 (incl. btw)

Bestel via www.sdu.nl of bel (070) 378 98 80.
Uiteraard ook verkrijgbaar als eBook.

Onze uitgaven zijn ook verkrijgbaar via de boekhandel

Cursusagenda Sdu Juridische Opleidingen

Datum	Cursus	Locatie	Punten	Kosten
18 januari	Maandspecial Uitspraken Arbeidsrecht**	Breukelen	2 PO	€ 295,-
21 januari	Voorlopige hechtenis**	Breukelen	6 PO	€ 695,-
28 januari	LSA Symposion*	Den Haag	4 PO	€ 475,-
31 januari	Afstammings-, adoptie-, gezags- en omgangsrecht**	Breukelen	4 PO	€ 545,-
8 februari	Geschillen rond de koop-/aannemingsovereenkomst*	Breukelen	5 PO	€ 645,-
10 februari	Aanbestedingsrecht*	Breukelen	6 PO	€ 695,-
10 februari	Wet cliëntenrechten zorg*	Den Haag	6 PO	€ 695,-
15 februari	Maandspecial Uitspraken Arbeidsrecht**	Breukelen	2 PO	€ 295,-
25 februari	Beter omgaan met de zieke werknemer**	Utrecht	6 PO	€ 695,-
9 maart	Verdeling, verrekening en afwikkeling van vermogens in het familierecht**	Breukelen	6 PO	€ 695,-
10 maart & 17 maart	Huurrecht*	Breukelen	10 VSO/ PO	€ 1190,-
14 maart & 21 maart	Basiscursus Personen- en familierecht inclusief Huwelijksvermogensrecht*	Breukelen	10 VSO/ PO	€ 1145,-
15 maart	Maandspecial Uitspraken Arbeidsrecht**	Breukelen	2 PO	€ 295,-
17 maart	Wabo*	Breukelen	5 PO	€ 645,-
17 maart & 24 maart	Ambtenarenrecht, van aanstelling tot ontslag*	Breukelen	10 VSO/ PO	€ 1145,-
23 maart	Fiscaal Ondernemingsrecht*	Breukelen	5 PO	€ 645,-
25 maart	Bouwcontract en UAV*	Houten	6 PO	€ 695,-

Meer informatie en inschrijven: www.sdu.nl/opleidingen

Sdu JURIDISCHE
OPLEIDINGEN

OpMaat_voor het Notariaat Uw digitale notariële basisbibliotheek

Bent u veel tijd kwijt met het lezen van vakliteratuur en het zoeken naar notariële vakinformatie in uw papieren tijdschriftarchieven? Met **OpMaat_voor het Notariaat** zoekt én vindt u eenvoudig en snel in de meest complete digitale bron van informatie voor het notariaat. Op elk gewenst moment en op elke locatie. Met de dagelijkse *Notamail/Notafax* en de wekelijkse *Notariële Documentatie* wordt u snel op de hoogte gebracht van alle actualiteiten. Kortom een zeer compleet systeem!

Neem nu vrijblijvend een **gratis proefabonnement** en ervaar 1 maand het gemak van **OpMaat_voor het Notariaat**. Kijk voor meer informatie op: www.sneltotdekern.nl

OpMaat
SNEL TOT DE KERN VAN DE ZAAK

Sdu UITGEVERS

HEKKELMAN & ADVOCATEN
& NOTARISSEN

ARNHEM ADVOGAAT
ZOEKT ARBEIDSRECHT

HOOFDSTUK
GRONDRECHTE
ARTIKEL 1 ALLE
DIE ZICH
N NL
AND
BEVIND
WORDEN
GELIJKE
LEN GELIJK BEHA
DISCRIMINATIE
GODSDIENST
NSOVERTI
POLITIE
SHEID, RAS
CHT OF OP WELKE
DAN OOK, 'S NIET

BEN JE GEÏNTERESSEERD
IN EEN NIEUWE UITDAGING?
KIJK DAN OP WWW.HEKKELMAN.NL

OF NEEM CONTACT OP MET
BARBARA ROOSENBOOM
T 026 - 377 72 16

Ligtelijn
ADVOCATUUR EN MEDIATION

Ligtelijn Advocatuur en Mediation

Zoekt ter versterking van het team een:
(gevorderde) advocaat-stagiaire

Brieven met CV kunt u richten aan mevr. drs. I. Ligtelijn-Huisman.
Postbus 313
6040 AH Roermond
www.ligtelijn-advocatuur.nl

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

OpMaat_Huurrecht

Raadpleeg de digitale bron van vakinformatie. Binnen 1 muisklik.

Steeds meer professionals binnen het huurrecht ontdekken de voordelen van **OpMaat_Huurrecht**. U zoekt en vindt eenvoudig én snel in de actuele database van juridische vakinformatie. Met **OpMaat_Huurrecht** blijft u op elk gewenst moment en op elke locatie op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het huurrecht. U zoekt in alle belangrijke juridische bronnen. Alle nieuws, wet- en regelgeving, Officiële Publicaties en jurisprudentie zijn onderling gekoppeld. Via een automatische e-mailattending wordt u dagelijks, drie keer per week of wekelijks op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen.

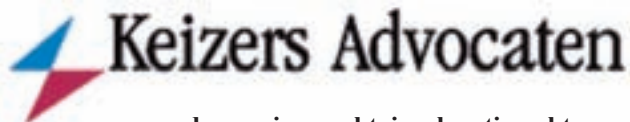
Neem nu vrijblijvend een proefabonnement en ervaar 1 maand gratis het gemak van OpMaat_Huurrecht. Kijk voor meer informatie op www.sneltotdekern.nl.

- Officiële Publicaties
- Wet- en regelgeving
- Jurisprudentie uit *Journal Huur & Verhuur*, *Huurrecht@ctueel* en *Rechtspraak.nl*
- Nieuwsberichten
- Tijdschriftartikelen uit *Journal Huur & Verhuur*
- Redactionele artikelen en modellen uit *Praktijkboek Huur & Verhuur*
- Vraag en Antwoord

OpMaat

SNEL TOT DE KERN VAN DE ZAAK

Sdu UITGEVERS

ondernemingsrecht, insolventierecht,
vastgoed- en overheidspraktijk

zoekt versterking voor:

1. **Ondernemingsrecht**
(met voorkeur voor het insolventierecht)
2. **Vastgoed- en overheidspraktijk**

Voor informatie kan contact worden opgenomen met de heer mr. G.P.M. Sanders.

Sollicitaties kunnen gericht worden aan:
Postbus 1040 te 5602 BA Eindhoven,
of per e-mail: ka@keizersadvocaten.nl.

Fellenoord 230
5611 ZC Eindhoven
tel. 040-2445600

mr. A.J. Keizers
mr. G.P.M. Sanders
mr. M.T.C.A. Smets

www.keizersadvocaten.nl / www.incassoadvocaten.com

Advocaat-stagiaire m/v

Ben je afgestudeerd en wil je graag de theorie in de praktijk brengen bij een succesvol advocatenkantoor? Wil jij jezelf verder ontwikkelen en specialiseren in letselschade?

Dan ben je bij SAP Letselschade Advocaten aan het juiste adres. Je kent ons kantoor wellicht van de vliegcrash met Turkish Airlines, het trapongeval in Utrecht, de Vuurwerk-ramp in Enschede, de tabakszaak, de procedure over de rookvrije werkplek etc. (zie ook: www.letselschadekrant.nl).

Voor meer informatie en de functie eisen kun je terecht op onze website www.sapadvocaten.nl

Spreekt onze vacature jou aan, dan ontvangen wij graag jouw sollicitatie met curriculum vitae en cijferlijst.

Je kunt je sollicitatie voor 8 januari 2011 mailen aan Zo'e Wit (officemanager): z.wit@sapadvocaten.nl

Wij zien ernaar uit je te ontmoeten!

Leef je in,
maar vooral
ook uit.

Bij NautaDutilh krijg je de ruimte om jezelf te zijn. We houden van gedrevenheid, hoe die ook geuit wordt. Wil jij aan de slag als **advocaat-stagiair(e), kandidaat-notaris, belastingadviseur** óf **zoek je een uitdagende studentstage?** Kijk dan snel op werkenbijnautadutilh.nl of stuur een mail naar recruitment@nautadutilh.nl.

● **NautaDutilh**

ADVOCATEN • NOTARISSEN • BELASTINGADVISEURS
Amsterdam Brussel Londen Luxemburg New York Rotterdam

| Room for you

Abma Schreurs Advocaten Notarissen

Abma Schreurs Advocaten Notarissen zoekt voor haar vestiging te Purmerend:

een ambitieuze **advocaat personen- en familierecht** (tussen de 3 en 6 jaar ervaring) die, samen met twee gespecialiseerde familierechtadvocaten, wil bijdragen aan het uitbouwen van een commerciële praktijk en die gedrevenheid, ondernemerszin en feeling voor het personen- en familierecht in zich verenigt.

Wij bieden een plezierige en inspirerende werkomgeving met een open en informele cultuur. Verder zijn er alle kansen op een voortvarende carrière met goede arbeidsvoorwaarden en dito opleidingsmogelijkheden.

Geïnteresseerden kunnen hun sollicitatie met c.v. sturen naar:

Abma Schreurs Advocaten Notarissen
T.a.v. Marije Dekker
Waterlandlaan 52
1441 MP Purmerend

e-mail: m.dekker@abmaschreurs.nl
tel.: 0299-433333 fax: 0299-479404

Wij vragen :

Een gedreven Advocaat Civiel Recht /affiniteit met Arbeidsrecht

Profiel :

- * passie voor het recht
- * hands on mentaliteit
- * doortastend met oog voor kwaliteit
- * praktijk- en cliëntgericht
- * harmonieus en positief ingesteld
- * communicatief en commercieel vaardig

Als jij je hierin herkent, zien wij jouw mail met CV graag tegemoet, met daarin ook jouw profiel met wensen- en kansenpakket.

Spronken & Co Advocaten ondernemingsrecht - vastgoed - huur- en horecarecht

Postbus 1761, 5200 BV 's-Hertogenbosch
St. Josephstraat 17, 5211 NH 's-Hertogenbosch
T: (073) 613 79 17
F: (073) 614 00 17

info@spronkenadvocaten.nl
www.spronkenadvocaten.nl

NIVEAU 3

Masterclass ArbeidsRecht in de sneeuw

WOENSDAG 16 MAART T/M ZONDAG 20 MAART 2011
WALDHOTEL NATIONAL TE AROSA, ZWITSERLAND

- Uw volledige PO verplichting voor 2011 in één keer geregeld!!
- Intensieve interactieve masterclass en sportieve ontspanning in de sneeuw
- Schrijf u in voor 15 januari en ontvang een korting van 5% op uw inschrijfgeld

 Kluwer
a Wolters Kluwer business

Meer informatie of inschrijven:
www.kluwer.nl/arosa2011

21 jaar later werd
Dolf Segaar Managing
Partner van CMS Derks
Star Busmann

...kun jij dat sneller?

dekortstewegnaardetop.nl

Ben jij een **High Potential** met ambitie?
Kies dan voor de **kortste weg naar de top!**

BestGraduates Law 2011 is een (recruitment-) game exclusief voor **afstuderende High Potentials** aan een Nederlandse universiteit. Ben jij een High Potential die in de periode januari 2011 tot april 2012 afstudeert en wil jij de BestGraduate Law 2011 worden?

Doe dan de BestGraduates-test en ontdek binnen 2 minuten of jij mee mag doen aan BestGraduates Law. Bovendien maak je kans op € 10.000,- en zeer **exclusieve prijzen** van de deelnemende topadvocatenkantoren! Kijk snel op dekortstewegnaardetop.nl!

BestGraduates Law 2011 wordt georganiseerd in samenwerking met onderstaande topadvocatenkantoren:

ALLEN & OVERY

BAKER & MCKENZIE

C/M/S/

Law. Tax

CLIFFORD
CHANCE

HOUTHOFF BURUMA

Linklaters

VanDoorne
Advocaten • Notarissen • Fiscalisten

BestGraduates Law 2011 wordt mede mogelijk gemaakt door:

DePers

intermediair

MatchQ | Human Capital Indicators

Juristopmaat

Jobnet
Matching YOUR Career

MEMORY MAGAZINE

College Contractenrecht

08.00 uur - 12.30 | hotel Wolvega

De Academie voor de Rechtspraak heeft in 2011 twee sport en recht evenementen op het programma staan. Het eerste sport en recht evenement betreft actualiteiten contractenrecht en schaatsen. Mr. L. Reurich zal met u de recente ontwikkelingen met u bespreken.

Spreker:

mr. L. Reurich, rechter rechtbank Haarlem

Onderwerpen:

- precontractuele fase
- uitleg overeenkomsten
- niet nakoming en ontbinding

Programma:

07.30 uur	ontbijt
08.00 uur	college
10.00 uur	pauze
10.15 uur	college
12.15 uur	lunch
13.30 uur	vervoer naar Thialf
14.00 uur	ontvangst VIP Lounge
15.00 uur	start wedstrijden
	500 meter dames
	500 meter heren
	3000 meter dames
	1500 meter heren
19.15 uur	einde wedstrijden
19.30 uur	vertrek naar hotel

Algemeen:

4 PE punten

Kosten:

Euro 650,- inclusief documentatiemateriaal

Zijn advocaten gevoelig voor argumenten?

Een overtuigend pleidooi vóór het outsourcen van uw IT

U bent gewend om uw automatisering intern te regelen. De door u aangeschafte software, uw digitale archief, de vertrouwelijke informatie van uw cliënten... het staat allemaal op een goed afgeschermd server op uw kantoor. Onder handbereik. Een veilig gevoel.

Maar... hoe veilig is het echt? Wat gebeurt er bij brand of een lekkage? Een crash van de server? Een computervirus, inbraak of digitaal vandalisme? Natuurlijk neemt u elke dag een actuele backup mee naar huis, maar toch. Welbeschouwd is een eigen server verreweg de minst veilige oplossing.

Uw systemen en bestanden staan stukken veiliger in de 'Private Cloud', op een hypermoderne server in een perfect beveiligde datacenter. Speciaal voor advocaten die nog sceptisch zijn over de voordelen en kosten van cloud computing hebben we een aantal ijzersterke argumenten vóór outsourcing van IT op een rijtje gezet. Een overtuigend pleidooi, dat u vindt op www.SSHNED.nl/pleidooi

SSHNED
Stille kracht in Secure Server Hosting

Houtse Pad 4, 4911 AS Den Hout
Telefoon 088 - 002 84 50

Kerstgroeten

Afgelopen jaar heeft Sdu Uitgevers het mediapakket van de Nederlandse Orde van Advocaten overgenomen én daarmee het *Advocatenblad* uitgegeven. Wat was het een mooi jaar om op terug te kijken.

Driewekelijks stond het blad vol met interviews met onder anderen Toon Huydecoper, Bas Kortmann en natuurlijk Jan Loorbach, die dit jaar zijn entree maakte als landelijk deken. En dan vanzelfsprekend de actualiteiten, analyses en opinies. Graag willen we de Orde, redactie, auteurs, adverteerders, vormgever, fotografen, zettters en drukker bedanken voor hun inzet en vertrouwen in ons.

Wij proosten alvast op een geslaagd jaar en kijken ernaar uit om volgend jaar – het gerestylede – *Advocatenblad* uit te geven.

Fijne feestdagen en de beste wensen voor het nieuwe jaar!

Sdu Uitgevers

Goede voornemens

Lieve Ina,
Wij zijn uit elkaar gegroeid,
we begrijpen elkaar niet
en je reageert altijd
zo traag en omslachtig.
Een korte ontmoeting met
Split en het was liefde
op het eerste gezicht.
Een scheiding tussen ons
is onafwendbaar. Ik heb
besloten: ik ga verder
met Split. Het eerste
alimentatierekenprogramma
dat echt fantastisch werkt!

SPLIT
SCHEIDINGSPLANNING
INFORMATIE TOOL

Voor meer informatie: www.split-online.nl. Bellen kan ook:
088 – 61 61 261 of stuur een e-mail naar: sales@split-online.nl.

*Je kop in de hoogte, je neus in de wind,
En lap aan je laars hoe een ander het vindt!
Hou een hart vol warmte en van liefde in je borst,
Maar wees op je vierkante meter een vorst!
Wat je zoekt kan geen ander je geven!
Mens, durf te leven!*

(Dirk Witte)

**Van Oosten advocaten wenst u fijne feestdagen
en een gelukkig 2011!**

Van Oosten
ADVOCATEN

Kleermakerij sinds 1937

Bernard Poelman

*Wij wensen alle advocaten,
rechters, officieren van
justitie, raadsheren, en
andere leden van de
rechtelijke macht
een fijne kerst en een
gezond en
voorspoedig 2011.*

www.bernard-poelman.nl

**Nederlandse Vereniging van
Jonge Strafrechtadvocaten**

WIJ WENSEN U EEN MOOI 2011!

Het bestuur van de NVJSA wenst u allen
fijne feestdagen en een voorspoedig 2011!

Leden van de NVJSA zijn van harte uitgenodigd voor de
Nieuwjaarsborrel op 13 januari 2011 vanaf 18.00 uur in Brasserie
Harkema (Nes 67) te Amsterdam

Namens de NVJSA
Robbert Jonk
Marije Jelles
Joost Denissen
Kamil Karakaya
Chrissy Stroobach
Petra Breukink

Weer een jaar te winnen!

Vanuit het sfeervolle
Maastricht wensen wij u
een stralend en succesvol
2011 toe

Kalsbeek Hoogveld Advocaten
Wilhelminasingel 99
6221 BH Maastricht
T: +31 (0)43 325 11 15
F: +31 (0)43 310 03 92
www.kalsbeekhoogveld.nl

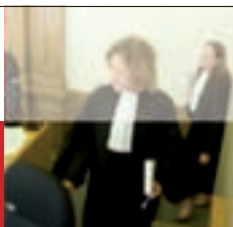
STRUYCKEN ADVOCATEN
WENST ALLE COLLEGAE
IN 2011
EEN ONAFHANKELIJKE
RECHTER TOE!

Tweede Oosterparkstraat 167
1092 BE Amsterdam
tel: +31(0)20 779 23 20
struycken@struyckenadvocaten.nl
www.struyckenadvocaten.nl

VU Law Academy

betrokken op úw competentie

**VU Law Academy
bedankt al haar cursisten
voor hun vertrouwen!**

Tot ziens in 2011!

www.vula.nl

130 jaar VU **VRJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

De directie en medewerkers
van Regres Info BV
wensen u

*prettige kerstdagen
en een
voorspoedig
en succesvol
Nieuwjaar
toe*

REGRES INFO

Ook in 2011 staan wij
weer graag voor u klaar
voor het instellen van
regresonderzoek.

Kijk op www.hollandlaw.nl

HOLLAND VAN GIJZEN
ADVOCATEN EN NOTARISSEN

Böhler

*Waarkynlik word – maar vra nie wanneer- my
versoek om transmutasie toegestaan:
'n onnatuurlike proses, voltooi
deur naarstig langs 'n uitgestrekte ry
buro's, instansies, ampsdraers te gaan,
by halfjaartussenpose uitgenooi,
gekeur, gekontroleer – indien geskik
uiteindelik met die Koninklike knik
begenadig en tot burger(es) gesalf.*

(...)

Elisabeth Eybers (1915-2007)

Veiligheid en Justitie. Streng maar Rechtvaardig.
Velen huiveren bij die woorden uit het regeringsakkoord.
Omdat wij beschermd moeten worden zijn wij allen verdacht.
Een tsunami aan wettelijke maatregelen rolt op de burgers toe. De
advocatuur gaat het algemeen belang dienen, de cliënt is de dupe.
Lichtpunt: meer beroep op de rechter, en dus op de advocaat.
Kerst blijft het feest van de hoop.

**Parmentier
& Oass
Advocaten**

**Het team van Parmentier & Oass
advocaten wenst alle collega's en
confrères een gezond en succesvol
2011**

Bob Parmentier
Ali Oass
Fenna Teuben
Jet Voskamp

Lisa Bosscher
Merijn van der Horst
Salima Taabouni

Alle advocaten die in de
afgelopen 20 jaar ons
medisch advies vroegen en
alle advocaten die dat nog
moeten gaan doen wensen wij

**V r o l i j k
K e r s t f e e s t**

MEDISCH ADVIESBUREAU

BINS

dr. mr. J. W. Bins, arts RGA

Bertus Rimaweg 18

2597 BV Den Haag

tel 070 345 98 08

fax 070 345 98 11

e-mail j.w.bins@wxs.nl

ItaliëKoffie
Gebrand op kwaliteit

ItalieKoffie wenst u
prettige feestdagen
en een
succesvol 2011 toe

Ook in het nieuwe jaar is het weer genieten van
onze heerlijke Italiaanse koffie!

LETSELSCHADE
ADVOCATEN

wenst u een gezond
en
schadevrij 2011.

Mocht dit onderhoopt anders lopen:
wij staan ook in het nieuwe jaar weer voor u klaar!

*Lots to Wear de online boetiek
voor dameskleding van
Scandinavische topmerken
wenst u fijne
feestdagen en een gezond 2011.*

www.lotstowear.nl

ONDERNEMINGSRECHT
ARBEIDSRECHT

VESTIUS
advocaten

Vestius Advocaten

wenst u
een succesvol 2011!

www.vestius.com

Advocatenkantoor M.A.W. Ketelaars
Uiverlaan 118, 5701 AC Helmond
t. 0492-551478 / f. 0492-551671
w. www.ketelaarsadvocaten.nl

**Advocatenkantoor M.A.W. Ketelaars
wensst u allen
prettige Kerstdagen
en een
voorspoedig 2011!**

Advocaten
Mw. Mr. M.A.W. Ketelaars LL.M.
Mr. Drs. H.H.M. Jansen

Ondersteuning
Mw. C.T.J. Bax-Boekema
Mw. L.J.P. Ketelaars
Mw. M.C.H. van der Putten

Namens de Algemene Raad
en alle medewerkers van de
Nederlandse Orde van Advocaten
wens ik u prettige kerstdagen
en een
voorspoedig Nieuwjaar.

Robers Advocaten
te Hengelo wensst u allen

**prettige feestdagen
en een
voorspoedig, succesvol
en gezond 2011**

Wilt u ons team komen versterken?
Zie onze advertentie deze maand in dit blad en op onze
website WWW.ROBERSADVOCATEN.NL

*Prettige Kerstdagen
en een
succesvol 2011*

Kantoor Middelburg
Park Veldzicht 2
P Postbus 132
4330 AC Middelburg
T 0118 62 37 19
F 0118 63 83 47

Kantoor Rotterdam
Westersingel 104
3015 LD Rotterdam
T 010 411 30 76
F 010 270 90 04

E info@justionadvocaten.nl
I www.justionadvocaten.nl

JURIDISCH PAO

Juridisch Post Academisch Onderwijs Universiteit Leiden
Permanente nascholing van professionals in het recht

Het juridisch PAO Leiden
 wenst u prettige kerstdagen
 en een cursusrijk 2011

voor ons voorjaarsaanbod:
www.paoleiden.nl

Opleidingen | Cursussen | Symposia | Incompany

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

Urios wenst u...

... een fijne kerst
 en een gezond
 en gelukkig 2011.

2010 bracht ons een nieuwe naam, huisstijl en vele nieuwe klanten.

Wij hopen dat 2011 voor alle lezers van het Advocatenblad net zo voorspoedig zal zijn.

Als ook u in het nieuwe jaar eenvoudig wilt tijdschrijven en declareren denk dan eens aan het Urios pakket. Met Urios kunt u simpel en snel tijd registreren en declareren zodat u tijd overhoudt voor belangrijkere dingen.

Met feestelijke groeten,

IJsbrand Oudshoorn & Lianne Koot
www.ursos.nl

**Ook in 2011 krijgt
 Uw zaak alle zorg die
 nodig is.**

**Swier cs wenst u
 fijne feestdagen**

swier cs
 gerechtsdeurwaarders
 incassospecialisten

IJburglaan 141, 1086 ZJ Amsterdam /Tel: 020-416 53 41
info@swiercs.nl / www.swiercs.nl

Abma Schreurs
Advocaten Notarissen

ABMA SCHREURS
ADVOCATEN NOTARISSEN

*wenst u namens alle medewerkers
vanuit Hoorn en Purmerend:*

*prettige feestdagen
en een
goed 2011!!!*

Kluwer

a Wolters Kluwer business

Fijne dagen!

Kluwer wenst u en uw familie fijne feestdagen
en een goed 2011.

Ook komend jaar zijn wij voor u graag weer
'The Professional's First Choice'.

BIERENS
INCASSO ADVOCATEN

Wij danken onze cliënten en partners voor het in ons gestelde
vertrouwen in 2010.

Ook in 2011 is Bierens Incasso Advocaten weer het beste dat u
zich kunt wensen voor uw B2B incasso zaken.

*Bierens Incasso Advocaten wenst u
gezellige feestdagen
en een zorgeloos 2011 toe.*

WWW.BIERENSGROUP.COM

GERECHTSDEURWAARDERS EN INCASSOSPECIALISTEN

wenst u

prettige kerstdagen

en alle goeds

voor het nieuwe jaar.

Ook in 2011 gaan wij graag voor
u uit de startblokken.

Advocatenkantoor Bazarstraat
Bazarstraat 35, 2518 AH 's-Gravenhage
tel.070-3457300, www.advobaza.nl

Wenst alle cliënten, collega's, en
alle overige bekenden

Heel prettige feestdagen

en

Een geweldig nieuwjaar !

mr J.P.C.M. van Es, mr L. Kuijper,
mr S.de Kluiver mr T. Scholtus,
mr A.C.H. Walkate

Jean-Paul, Leon, Suzan, Tom en Anna

Samenwerken aan een succesvol

BaseNet Advocatuur wenst u een voorspoedig 2011!

Begin het nieuwe (boek)jaar goed en stap vandaag nog over op de advocatensoftware van BaseNet. Het online totaalpakket voor uw dossierbeheer. Zie de bijgesloten folder voor meer informatie of kijk op www.basenetadvocatuur.nl.

BaseNet

movir

**Als het nou geen gelukkig
nieuwjaar wordt?**

We wensen het u natuurlijk niet toe, maar het kan wel gebeuren.
Een ongeval of ziekte kan ervoor zorgen dat u tijdelijk uit de running bent.
En het laatste waar u zich dan zorgen over wilt maken is uw inkomen.
Een goede arbeidsongeschiktheidsverzekering van Movir geeft u de
zekerheid en rust dat uw inkomen veilig is.
Bovendien doen we veel aan preventie om te voorkomen dat u uitvalt.
Op www.movir.nl leest u daar meer over.

**De medewerkers van Movir
wensen u vanzelfsprekend
een heel gelukkig en gezond 2011!**

Verkerke & Vos
advocaten

2011 wordt voor ons kantoor een jaar
van groei en van verandering. Binnenkort
wijzigt de naam in Vos Advocaten.

Wij wensen u een voorspoedig Nieuw Jaar.

Collega's gezocht. Voor haar vestiging in Haarlem
–mooie locatie aan de (Nieuwe) gracht in historisch pand,
prettige werkplek(ken)– zoekt Verkerke & Vos advocaten
leuke collega's om op basis van kostendeling zich aan te
sluiten. Omvang van faciliteiten in overleg.

Informatie:
Mr. Ruud Vos (ruud.vos@vvadvocaten.nl)
Nieuwe Gracht 45 - 47
2011 ND Haarlem
tel: 023 - 534 80 50
gsm: 06 - 54 200 665
www.vvadvocaten.nl

HAPPY HOLIDAYS!

Wereldwijd is DLA Piper één van de grootste zakelijke juridische dienstverleners en in Nederland zijn we op weg naar de top 3. We zijn committed tot op het bot om dat te bereiken. Kom jij in 2011 bij ons werken, dan bouw je aan een carrière en werk je mee aan de vorming en cultuur van ons kantoor. Met veel ruimte voor jouw talent, eigen initiatief en verantwoordelijkheid in een collegiale omgeving. Oftewel.

YOU MATTER

YOU.MATTER.NU

Siekman & Stassen
Advocaten en Belastingadviseurs

**Siekman & Stassen Advocaten
en Belastingadviseurs NV
Specialisten in FIOD zaken**

**wenst u
hele fijne Feestdagen
en een
voorspoedig Nieuwjaar!**

Siekman & Stassen Advocaten en Belastingadviseurs NV
Raadhuislaan 2 (Postbus 670 2130 AR) HOOFDDORP
Tel.: 023 - 554 16 80 Fax.: 023 - 562 40 97
info@siekmanstassen.nl

Helgers

**Wij wensen u allen
een fijn Kerstfeest
en een
voorspoedig Nieuwjaar**

Advocatenkantoor Helgers
Wilhelminasingel 51
6221 BG Maastricht
info@advocatenkantoorhelgers.nl
www.advocatenkantoorhelgers.nl

Wat u in 2011 niet moet nalaten...

De dood, en derhalve ook het erfrecht, leeft. Ook in de advocatuur. Een prachtig werkterrein. Om uw vakbekwaamheid op dit vlak op peil te houden kunt u ook volgend jaar bij ons terecht.

Meer informatie?

Bel 020 - 388 29 28 of kijk op
www.estatetipeducation.nl

Wij wensen u een gelukkig 2011.

EstateTip Education

THUIS
& PARTNERS *advocaten*

wij wensen u fijne Kerstdagen
en een
gelukkig en gezond Nieuwjaar!

Kantoor Heerlen
Temptplein 21-22
T 045-5719005

Kantoor Maastricht
Stationsplein 8N
T 043-3521397

www.thuispartners.nl

**BUIK
& VAN DER
HORST**

**GERECHTS
DEURWAARDERS**

WIJ
WENSEN

U

EEN

VOORSPOEDIG

2011!

Gerechtsdeurwaarderskantoor
Buik en Van der Horst
Boommarkt 3a
2311 EA Leiden
T 071-5161010
www.deurwaarder-leiden.nl
info@buik-vanderhorst.nl

Toegegeven.
Er zijn dingen
die wij *niet* leveren
voor uw kantoor.

Vespertilio
www.vespertilio.nl

De Vespertilio Groep wenst u prettige
feestdagen en een voorspoedig 2011.
www.allesvoordeadvocaat.nl

CIB wenst u fijne feestdagen

CIB Centraal InkoopBureau
wenst u fijne feestdagen
en een
voorspoedig 2011.

CIB, uw partner voor kantoorartikelen,
computer- en printsupplies, archiefmaterialen,
facilitaire producten en kantoormeubilair.
Kijk voor meer informatie en ons assortiment
op www.cib.nl.

TOGA
atelier
Schout & Katsantonis

wenst u
Fijne Feestdagen
een Gezond, Succesvol
en Kwalitatief goed
2011

MUTSAERTS
KWALITEIT VERZEKERD

Het M-team van Mutsaerts
wenst
alle lezers van het advocatenblad
prettige feestdagen
en een
gezond 2011!

OOK WERVING & SELECTIE
INTERIM JURISTEN ervaren juristen
IN TIJDELIJK *Aankooprecht*
BANKRECHT EXCLUSIEF
interim legal counsels
FREE LANCERS
IT-RECHT CONTRACTENRECHT
Effectenrecht Vennootschapsrecht
NO CURE NO PAY ENERGIERECHT
KANDIDATEN BINNEN 1 WERKDAG **STAAAN**
toezichtwetgeving
BOUW- EN VASTGOEDRECHT
NICK SPENKELINK REMCO ABELN LYSANNE BEST ALLETE BOS
DIEDERIK GELAUFF JUDI DIJKSMA BOUCHRA EL FIDA
Internationaal contractenrecht
WEER VOOR JE KLAAR!

NIG
Ondernemingsrecht
tijdelijke en vaste juridische posities

Parklaan 48 T 035 - 62 50 505 E jurist@nig.nl
1405 GR Bussum F 035 - 62 50 555 www.nigondernemingsrecht.nl

Het CPO wenst u
fijne kerstdagen
en een succesvol
2011!

Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs

Spronken & Co Advocaten
's Hertogenbosch :

Wenst u mooie Kerstdagen
met inspiratie & plezier,

*leer van gisteren,
geniet van vandaag,
denk aan morgen.*

Een gezond, gelukkig & succesvol 2011
voor ieder !

Spronken & Co Advocaten
ondernemingsrecht - vastgoed - huur- en horecarecht

www.spronkenadvocaten.nl

dekens&groenendaal
strafrechtadvocaten

**wenst iedereen
een goed 2011**

dekens&groenendaal
strafrechtadvocaten
Willem de Zwijgerlaan 205
1056 JP Amsterdam
T 020 - 618 34 00
F 020 - 489 42 49

**Fijne feestdagen en een
knallend nieuw jaar!**

Stichting Viadictie is voor én door advocatenkantoren opgezet om de kwaliteit van hun dienstverlening te waarborgen en verbeteren. Viadictie ontwikkelde een advocatenhandboek en tal van andere kwaliteitsproducten voor de advocatuur zoals een audit, Peer Review, interview klanttevredenheidsonderzoeken en een financiële benchmark.

www.viadictie.nl

C·A·R·D·E·C

centraal register declaraties
incasso en aanverwante financiële diensten

**Directie en medewerkers
wensen U een
Prettig Kerstfeest
en een
Gelukkig Nieuw Jaar**

CARDEC is een portal tot financiering van nota's van advocaten, notarissen, accountants en belastingadviseurs. CARDEC beheert tevens een database van openstaande nota's van voormelde beroepsgroepen. Voorts is CARDEC een portal tot factoring en incasso.

www.cardec.nl

ORP

TIJDSCHRIFT
OVEREENKOMST IN DE
RECHTSPRAKTIJK

NIEUW!

Hoofdredactie ORP
mr. C.E. Drion (vz)

Redactie ORP
mr. M.A.J.G. Janssen
mr. B.M. Jonk-van Wijk
mr. S.Y.Th. Meijer
mr. R.J.Q. Klomp
mr. M. Wallart
prof. mr. A.J. Verheij

Tijdgebrek? Overvloed aan informatie?

Terwijl u de belangrijkste ontwikkelingen moet volgen op het gebied van het overeenkomstenrecht? De hoofdzaken van de bijzaken moet scheiden? En de gevolgen moet weten voor uw praktijk?

Dé oplossing

Lees het nieuwe *Tijdschrift Overeenkomst in de Rechtspraak*, kortweg *ORP*. Dit tijdschrift biedt de lezer een praktijkgerichte en actuele blik over de volle breedte van het contractenrecht en de contractspraktijk. De deskundige redactie volgt jurisprudentie, rechtspraak en literatuur op de voet en vertaalt deze naar leesbare, verdiepende artikelen die relevant zijn voor uw praktijk.

ORP is hierdoor beknopt, actueel én praktijkgericht!

Meer dan alleen een tijdschrift

Met een *ORP* abonnement ontvangt u:

- ✓ 8 edities van *ORP* per jaar
- ✓ *Wekelijks ORP Nieuws* (een alertservice per e-mail)
- ✓ Toegang tot www.orp-online.nl met o.a. een archief

Neem vandaag nog een abonnement!
Kijk op: www.orp-online.nl

Personeelsadvertenties

Advocatenblad

Kantoor	Vacature	Plaats	Regio	Pagina
Bakker & Kievitsbosch Advocaten	Advocaat-medewerker, insolventierecht/ondernemingsrecht	Groningen	Noord	710
Bakker & Kievitsbosch Advocaten	Advocaat-stagiaire met ambitie binnen onze diverse rechtsgebieden	Groningen	Noord	710
Bakker & Kievitsbosch Advocaten	Bureaumanager op MBO+/HBO-niveau	Groningen	Noord	710
Abma Schreurs Advocaten Notarissen	Een ambitieuze advocaat personen- en familierecht	Purmerend	Noord	727
Hekkelman	Advocaat arbeidsrecht	Arnhem	Oost	713
SAP Letselschade Advocaten	Advocaat-stagiaire m/v	Amersfoort	Midden	714
Keizers Advocaten	Zoekt versterking voor Ondernemingsrecht, met voorkeur voor het insolventierecht	Eindhoven	Zuid	714
Keizers Advocaten	Vastgoed- en overheidspraktijk	Eindhoven	Zuid	714
Spronken & Co Advocaten	Een gedreven Advocaat Civiel Recht, affiniteit met Arbeidsrecht	's-Hertogenbosch	Zuid	716
Ligtelijn Advocatuur en Mediation	Gevorderde advocaat-stagiaire	Roermond	Zuid	713
Advocatenkantoor Van Stratum	Gevorderd advocaat-stagiair	Den Haag	West	710
Advocatenkantoor Van Stratum	Advocaat op basis van kostendeling	Den Haag	West	710
Advokatenkollektief Rotterdam	Een advocaat voor de rechtsgebieden Civiele recht met name het Huurrecht	Rotterdam	West	710
NIG Ondernemingsrecht	Legal Counsel	Sassenheim	West	680

www.JuristopMaat.nl

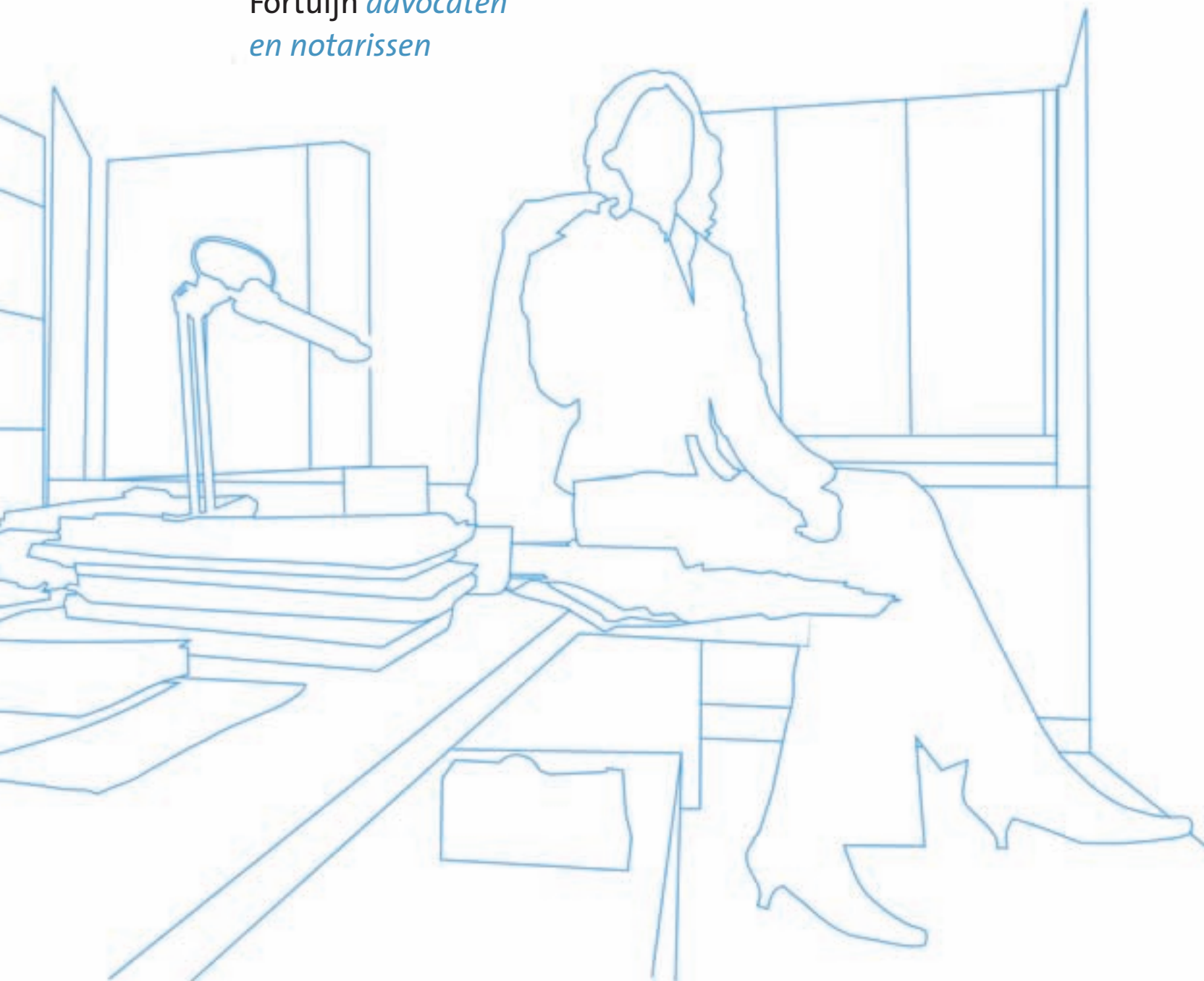
Kantoor	Vacature	Plaats	Regio
Yacht	Vergunningverlener WABO	Groningen	Noord
Hoon	Hoofd bureau Vergunningen en Bouwtoezicht (VBT)	Hoon	Noord
Notarispraktijk Appel	Kandidaat-notaris	Maarsse	Noord
JS Consultancy	Juridisch medewerker handhaving	UBBERGEN	Midden
Littenseradiel	Juridisch medewerker vergunningen en handhaving	Wommels	Midden
SAP Letselschade Advocaten	Advocaat Stagiaire m/v	Amersfoort	Zuid
JS Consultancy	Juridisch Adviseur	's-Hertogenbosch	Zuid
Tripels Advocaten	Beginnend of gevorderd advocaat-stagiare (m/v)	Maastricht	Zuid
Hameleers Van den Boomen en Stevens advocaten	Ervaren advocaat ondernemingsrecht en vastgoed	Roermond	Zuid
Haarlem	Stagiair Juridische Handhaving	Haarlem	West
Leiden	Juridisch Medewerker	Leiden	West
Leiden	Evenementencoördinator	Leiden	West
Van Heeswijk Notarissen N.V.	Een Kandidaat - Notaris	Rotterdam	West
Schiedam	Juridisch Beleidsadviseur	Schiedam	West
Wassenaar	Juridisch Medewerker	Wassenaar	West

“EEN KANTOOR WAAR JE ALS JURIST
EN ALS PERSOON GROEIT?”

www.boekeldeneree.com/werkenbij

BOEKEL DE NERÉE

Pels Rijcken
& Droogleever
Fortuijn *advocaten*
en notarissen

**Profielschets. Voorpaginanieuws en
maatschappelijk relevant werk.
Hoge verwachtingen. Herkenbaar?
Voor ons wel.**